Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

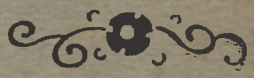
Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

PRÆSTER DEGNE

OG ANDRE FOLK

KULTURHISTORISKE
VIRKELIGHEDSBILLEDER
1870—1930

AF
AURELIUS

EGET FORLAG ★ 1934

PRÆSTER, DEGNE
OG ANDRE FOLK

KULTURHISTORISKE VIRKELIGHEDSBILLEDER

1870—1930

AF AURELIUS

EGET FORLAG
1934

DE tre Lærere i Skovby Sogn plejede et Par Gange om Aaret at samles med hverandre. De skiftedes til at være Vært, og deres Koner var altid med. — Efter et tarveligt Aftensmaaltid, ved hvilket drøftedes mange saglige Spørgsmaal i al Fordragelighed og med Liv og Lyst, samledes Konerne som oftest i Dagligstuen om deres Haandarbejder og nød Kaffen, medens Lærerne trak sig tilbage til Værtens Kontor, hvor Kaffen straks serveredes for dem. —

Begge Steder fortsattes Samtalerne, — ogsaa om de store Spørgsmaal i Livet; men i Kontoret, hvor de tre Herrer sad i Røg og Damp, — skønt kun de to af dem var Tobakforbrugere, — gled Samtalen over til mere lette Sager, og havde Konerne ikke haft Spisestuen mellem sig og Kontoret, vilde de engang imellem have hørt en hjertelig Latter inde fra de tre Herrers Opholdssted.

Værten er i Aften den tykke, store, kraftige, joviale Lærer Hansen, — en Mand, som fyldte godt i en Døraabning. Paa Grund af sin kraftige, brusende Haarvækst blev han altid af sine Kolleger kaldet »Brus«. — Han var dygtig, meget selvbevidst og selvbestemmende, vel anset i Sognet. — Han havde mange Tillidshverv som f. Eks. Regnskabsfører i Forbrugsforeningen, Sekretær for Sogneraadet, Medlem af Værgeraadet o. s. v.; men paa Grund af disse Tillidshverv kom han meget ud og nød mange Genstande, og hans Ansigtsfarve var i Tidens Løb bleven lidt glinsende, — ja næsten blisset.

»Brus« var en lykkelig Mand, var glad for sin Kone Martha og var en stor Ynder af en gemytlig og godt fortalt Historie; han kunde — navnlig naar han *selv* havde Gæster — fortælle livlige, ja lidt vovede Historier; og det var godt, at Konerne i denne Aften ikke kunde høre Samtalen i Kontoret, — thi *noget* af det, »Brus« fortalte, var — reverenter talt — *ikke* for høviske Øren.

Hans ene Kollega var en Jyde, som hed Jensen. Han var lang, mager, knoglet, skaldet og bar Fuldskæg, der *paa* og *under* Hagen var tilklippet saaledes, at det dannede en fyldig Spids, som hans Haand stadig favnede, naar han var i godt — og daarligt — Humør.

Paa Grund af Skæggets Form og de stadige Angreb og Træk fra Ejerens Side i samme kaldte »Brus« altid Jensen — »Spids«; mulig mente »Brus«, at Navnet ogsaa var passende for »Fru Spids«, der havde en lang spids Næse, og som — naar et eller andet mishagede hende — ofte i sin Tale og Optræden kunde være lidt »spids«, saa hendes skikkelige Mand krøb sammen i Stolen.

»Spids« røg aldrig Tobak, var ret fredelig, men noget op og ned, hvad aandelig Ligevægt angik. Han havde tidligere været Missionsmand, men jo mere han havde læst i Bibelen, desto mere »vantro« var han bleven. —

»Brus sagde, at det var, fordi han havde læst Bibelen paa samme Maade, som Fanden læser den. — Undertiden morede »Spids« sig meget over »Brus«s Historier, til andre Tider kunde han blive dybt forarget og sagde, at han ikke mere vilde høre »Brus«s »beskidte« Historier.

Da lo altid »Brus« og sagde til ham: »Saa gaa ind til Konerne, »Spids«! —

Men »Spids« gik alligevel aldrig efter Anvisningen.

Hansens anden Kollega var en ung, smuk og godt begavet Mand ved Navn Nielsen. Paa Grund af hans smukke Ydre kaldte Hansen ham altid »Adonis«.

»Adonis« var Naturelsker og Menneskeelsker. Han saa noget smukt og godt overalt og næsten hos alle. Han og hans smukke, blonde Kone levede et skønt, harmonisk Liv i deres hyggelige, smukt monterede Hjem. Han havde en betydelig privat Formue, men ingen Børn. Han var i sin hele Maade at være paa en fin Mand; hans aandelige Finhed og Renhed gjorde, at man de fleste Steder bøjede sig for ham og saa op til ham. Men »Brus« indrømmede dog, at »Adonis« engang imellem *ogsaa* kunde fortælle noget morsomt.

Alle tre Lærere havde det tilfælles, at de ikke var bundne af nogen Dogmetro.

Hos Lærer »Brus«.

Ved Sammenkomsten i Aften hos »Brus« kunde *han* som sædvanlig ikke holde sig i Skindet, men sagde, idet han nød Kaffen og Cigaren: »Naa, »Adonis«, kan Du saa i Aften fortælle os noget, som er værd at høre? Men Du er vel saa ung, uskyldig og uerfaren, at Du er ganske blank?« —

Imidlertid forbavsede »Adonis« »Brus« ved at sige: »Ja, jeg kan godt fortælle en Historie om en gammel Præst og en gammel Degn, hvis Du vil høre den.«

»Spids« sagde: »Fortæl Du kun »Adonis«; jeg har hørt andet Sted fra, at Du godt kan fortælle noget smukt; — begynd Du bare, men tag Dig først en af disse smaa Fönikscigarer; Du maa ryge for mig med.«

»Brus« sagde: »Jeg saa ikke, Du havde røget den første lille Cigar. »Spids« er en forudseende Mand og har Ret, — Du skal *først* have en lille Føniks!«

»Adonis« tændte en Føniks og smagte paa Kaffen; derpaa fortalte han følgende:

Haard Vinter.

Fra 90erne. — Fra Sydsjælland.

Det var streng Vinter. Børnene kom kuede af Frost og Sne til den gamle Skole og den gamle Lærer. Kommunens Skolebrænde var opbrugt; Skolestuen var

kold, Kakkelovnen lunken og meget røggivende. Børnene saa paa den gamle Lærer med den lange Pibe i Munden. *Han* syntes *ikke* at fryse. Onde Mennesker paastod, at han var varm nok indvendig, da der blev forbrændt megen Spiritus i hans indvendige Organer. —

Han gik smaanynnende om og nussede, mumlede nogle Sætninger af et Skuespil, som han nylig havde medvirket i, da han var bekendt for at have faaet betroet et Pund af Dygtighed og virkeligt Talent som Skuespiller, hvilket i Forening med en — nu forhenværende — bedaarende Sangstemme *altid* havde gjort ham selvskreven til Deltager i Dilettantforestillinger.

Hans Kone stak Hovedet ind ad Døraabningen til Skolestuen og sagde: »Kos, vo ha dow ryer i Dav! — Ja, ded æ ette Dej, jæ mener, Fatter — ded æ Kakkelovnin; — baare dæ dov ette blivr klaved øver, a dæ ette æ noen Varme te di smaae!«

Men der blev klaget; en skriftlig Klage blev af navngivne Mænd sendt ad tjenstlig Vej til Provsten; og før der kom Svar fra Provsten, blev baade Læreren og hans Kone meget forskrækkede; — de havde *hørt* om, at Klagen var afsendt.

Den gamle Lærer smaanynnede: Hm — Hm — Hm, men hans Kone sagde: »Ja, Du siger bare: Hm — Hm, va kaa ded nøtte; nu ska jæ gaa øver te Præstin aa snagge mæ *ham!*«

Og hun gik til den gamle Præst i den gamle Præstegaard tæt ved Skolen. Hun kom ind i hans varme, hyggelige Kontor, thi i verdslig Henseende havde Præsten det godt; han havde baade god Føde og Klæder samt meget godt, tørt Bøgebrænde.

Konen begyndte:

»Ja, Hr. Præst, jæ haar hørt, a dæ æ bleved klaued øver, a dæ ette æ nouen Varme te di smaae i Skolen, — men vi haar smens ette noued aa fyre med; jæ haar væt yde i Hauen aa haar saued noen Grene a ed Blommetræ, men ded ve smens ette brænne, ded liger baare aa ryer!«

Da Konen begyndte at tale, tog den gamle Præst Piben af Munden; mens hun talte, sank den lange Pibe mere og mere nedad, saa den tilsidst naaede Gulvet.

Da hun var færdig, saa hun op paa den gamle Præst. Han græd stille; Taarerne løb ned ad de gamle Kinder i det smukt formede, gamle Raceansigt, — men han sagde intet.

Han satte sig ned og saa længe og nøje paa den i dobbelt Forstand fattige Kone, han tænkte paa hendes mange smaa og halvvoksne Børn, som han vidste led Mangel paa *god* Føde og *gode* Klæder.

Han saa ned paa sine foldede Hænder, sad en Stund stille og tavs.

Endelig saa han op paa den fattige Kone og sagde: »Herre Gud, Herre Gud! — *Har* I intet Brænde i denne haarde Vinter, saa skal jeg lade noget køre over til Jer! — Vil De gaa med *mig* ud i Gaarden?«

Han gik sammen med Konen ud i Gaarden, hvor Karlen var i Færd med at vande Hestene.

Præsten sagde i en meget bestemt Tone til Karlen: »Christian! Vil Du læsse den største Arbejdsvogn med noget af det tørre Bøgebrænde, der ligger inde i Brændehuset! Der skal være lige saa meget paa Vognen, som den kan bære; Sæt Kæpskinnerne paa, at der kan blive toppet godt op i Midten, — og kør det saa over til Skolemesteren!«

Konen takkede Præsten, som blot til Farvel vinkede med Piben; da han kom ind i Entréen, holdt han Piben ud i ret Arm og sagde harmfuld: »At de Herrer Lovgivere dog ikke *under* saadanne fattige Mennesker en Visk Hø!«

Nogle Dage efter, da Vinteren var bleven mildere, kom Svar fra Provsten paa den indsendte Klage; dette gik ud paa, at Læreren paa Grund af den haarde Vinter »*i Tide* burde have rekvireret »Ekstrabrænde«. — Den gamle Lærer var meget glad for denne Udgang paa Sagen.

Men tænke sig, at *han* havde *Ret* til at rekvirere »Ekstrabrænde«. Med Stolthed fremviste han Prov-

stens Skrivelse til sine Venner og lagde en særlig glad, dyb Betoning paa Ordet »Ekstrabrænde«. —

Da Spids havde hørt denne Historie, sagde han: »Det var en god, gammel Præst!« — —

Men Brus, der holdt meget af *selv* at fortælle, sagde: »Jeg kan ogsaa en om en Præst og en Degn; det er netop en for Dig, »Spids«! —

Saa begyndte Brus:

»Præsten fortæller!«

»Lærer Sørensen gik over i Præstegaarden for at konferere Kirkebøgerne sammen med Præsten, en kendt Missionsmand.

De fik ved hans Ankomst til Præstens Kontor deres Piber tændte; i Røg og Damp kom de efter tre Kvarters Arbejde til Ende med de store Bøger og fik sat deres Navne under Datoen for Konfereringen. — Saa sagde Præsten: »Der staar Tobak henne i Vinduet, Sørensen; stop Deres Pibe igen og lad mig høre, om De ved noget nyt!«

Sørensen: »Jeg ved ikke andet, end at Mikkel Jørgensen, som vi fik gift i Gaar Eftermiddag, maatte lade alle Bryllupsgæsterne gaa hjem i Aftes, da Klokken var ti, fordi det blev nødvendigt at sende Bud efter »Madammen« til hans unge Kone, som en Time efter fik en lille Datter.«

Præsten: »Saa-aa! Det har jeg mærkelig nok ikke hørt noget om før nu. Men det undrer mig i Grunden ikke; jeg saa jo i Gaar, at hun under Vielsen var noget urolig, og jeg var glad for, at det i Kirken gik, som det gik.«

»Ja, — i det Kapitel bliver Menneskene aldrig klogere eller bedre; det er sandt, hvad Salomon siger i Prædikerens Bog, tredie Capitel: »Menneskene er i og for sig Dyr, og Mennesket har intet Fortrin frem for Dyret, thi alt er Forfængelighed!« — »Ja, min gode Sørensen, den Slags Ting kender De ikke saa godt til som jeg; jeg kunde fortælle meget mærkeligt om den Slags Sager, men der er dog alligevel stadig meget,

som ogsaa er *nyt* for mig. — — »Jeg talte forleden Dag med en Præst, der fortalte mig følgende, der er den rene Sandhed: »En Kone paa Fyn havde en Datter, atten Aar gammel, som havde faaet den Vane at rende paa Gaden sent om Aftenen og komme meget sent hjem. — Moderen var meget bekymret derover og sagde til hende: »Hør, — Anna, — Du skulde alligevel være noget forsigtig og passe paa — Din kvindelige Ære!« Men ved De —, hvad Datteren svarede sin Moder?« — Hun svarede: »Ski — ski . . være med den Ære, der sidder saa nær ved min R . .!«

Sørensen: »Det var ikke kønt sagt til sin egen Mor!«

Præsten: »Nej, det har De Ret i, Sørensen, Sandheden er ikke altid smuk; den er ofte i høj Grad brutal og uskøn, men Sandhed *er* og *bliver* dog Sandhed.«

»Den samme Præst fortalte mig, at hans Nabopræst skulde vie sin gamle Husholderske og sin gamle Avlskarl; disse havde begge tjent Præsten i adskillige Aar og været forlovede i lang Tid, — og Præsten havde lært Maren at kende som en dygtig og paalidelig Kvinde, men tidt og ofte havde han erfaret, at hun havde et Sind og en Mund, der kunde virke paa andre som et stærkt elektrisk Stød. — Det var Præsten ganske ubegribeligt, at hans gamle skikkelige Morten nu vilde gifte sig med Maren.«

»Men Præsten holdt altsaa før Vielsen en Tale til dem og begyndte saaledes:

»Den, — som faar — en Hustru, — faar en god — Gave og annammer — af Herren en — Velbehagelighed, — men den, — som faar — en — skidt, — skrals Rabaldermær, — han er ilde — faren, — Morten, — Morten! — Hvad vilde Du — der?« — —

Sørensen: »Det var ikke kønt sagt i en Kirke!«

Præsten: »Nej, min gode Sørensen. Sandheden bliver ikke kønnere, fordi den bliver sagt i en Kirke!«

»De snakker altid saa meget om, at det skal være *kønt;* køn mig her og køn mig der, og Mandkøn og Kvindekøn og Hankøn og Hunkøn!« — Der *er* ikke ret meget kønt i Verden. — Deres og min Tilværelses

Begyndelse ved Mandens Vilje, Mandens Glæde og Mandens Secret — er *den* køn?« Muhamed siger i Koranen: Mennesket er skabt af »udgydt Vædske«, der kommer frem fra Rygrad og Ribben. — Og Deres og min Stemmeret er *der* nægtet os! — »Deres og min Indgang til Livet ved vor Fødsel og med alt, hvad dertil hører, — er den køn?« — Deres og mit Liv fra Begyndelsen til Livets Afslutning — med Stofskifte, ildelugtende Sved, Gasarter i Maven og deres brølende Udfart gennem Bagparten — er det kønt? — Nej, det er i høj Grad væmmeligt og uskønt — saa uskønt, at det er i fuldeste Maal berettiget at pynte noget paa Livet, og det er jo ogsaa netop det, vi gør, — naar vi da kan.« — »Deres og min Udgang fra Livet ved vor Død — med alt det, som er tilstede *i* og *ved* Dødssengen, — vort Legemes Opløsning og Forvandling til Gasarter og forraadnende Safter — er det kønt? — Nej, — det er vel det grimmeste af det altsammen, — men derfor pynter vi jo ogsaa paa vor Udgang — helst med de skønneste Roser og Liljer!«

»Men, — nu, kære Sørensen, nu skal jeg ud i Sygebesøg; — gaa nu *kønt* hjem og hils Deres Kone fra mig, — og saa sørger De *kønt* for, at jeg faar Deres Skoles Forsømmelseslister i Morgen Eftermiddag!« —

— Spids havde flere Gange under Brus's Fortælling rystet paa Hovedet og angrebet Bukkeskægget med kraftige Omfavnelser med sin Haand; og nu kunde han ikke længer holde sig, men sagde: »Jeg tænkte nok, at det var en af Dine sædvanlige beskidte Historier, Brus, men det sidste, den gamle Præst sagde, var rigtigt nok.«

Brus: »Det første og andet var ogsaa rigtigt, da det er Sandhed, — men gaa nu *kønt* ind til Konerne, Spids, naar Du synes saa lidt om Sandhed.«

Spids virrede med Hovedet, angreb atter Bukkeskægget med kraftige Tag, men blev alligevel siddende og brummede: »Nej, saa vil jeg hellere høre Adonis. — Smukke, unge Mand! — Fortæl noget, som Du selv synes er kønt!«

Adonis svarede: »Ja, jeg skal gerne fortælle noget, skønt det ellers er Dig selv, der burde tage fat. — Men mon ikke vore Koner kunde have Lyst til at høre denne Historie; — jeg synes selv, den er pæn!«

Brus: »Naa, saa den er pæn! Ja, saa maa den være noget baade for Spids og Konerne, og — naar Spids ikke *vil* gaa ind til Konerne, saa er det rimeligt, at *de* kommer herind, saa der kan blive en Slags Ligevægt. — Nu skal jeg kalde paa Konerne, — de er jo ogsaa alle pæne, — saa opnaar vi vel, at det *Hele* bliver pænt — undtagen jeg!« — —

Han gik gennem Spisestuen, aabnede Døren til Dagligstuen og sagde: »Fru Adonis! Deres Mand har lovet at fortælle en Historie; han synes selv, den er pæn; har I ikke Lyst til alle at komme ind i mit Kontor og høre den?«

Det vilde de gærne; de tog deres Haandarb ejder med og gik ind i Kontoret, hvor de tog Plads og gjorde sig det hyggeligt. —

Brus kunde ikke dy sig, men sagde til Fru Adonis: »Historien er nok ligesaa køn som Deres Mand!« — Hun smilede venligt til ham; — hun beundrede sin Mand — ikke alene for hans ydre, smukke Skikkelse, men ogsaa for hans aandelige Finhed.

Saa tog Adonis fat og fortalte om:

Kaptajnen.

»September Maaned kan hos os være meget forskellig; den kan bringe en mild, lys og varm Eftersommer — med flyvende Sommer hen over Markerne — under høj, klar, blaa Himmel. — Men den kan ogsaa være kold, rig paa Storm og bringe tunge, kolde, strømmende Regnbyger, saa Mennesker og Dyr maa søge Ly, hvor det kan findes.

Det var under Manøvren 1896, d. 29. September, at Tropperne skulde ligge i Bivouak ved Landsbyen Testrup ved Maarslet St. Henad Aften stævnede de forskellige Afdelinger mod Byen fra alle Verdenshjørner — blandt andre 12te Artilleri-Batteri fra København.

— Men nu begyndte en vedvarende Regn, og Bivouaken indstilledes, hvorfor de forskellige Afdelinger skulde begive sig paa Marchen til deres forrige Kvarterer. Medens en Gaardejer Jansen stod og saa paa den store Styrke, kom Chefen for 12te Batteri, Kaptajn Bue, hen til ham og sagde: »Der er vel ikke her i Byen en Plads for Natten? Vi beder kun om Tag over Hovedet, da vi ellers skal marchere ca. 3 Mil til vort forrige Kvarter; Marchen skal foregaa i Skridtgang, saa den vil tage det meste af Natten, og vi skal stille her igen i Morgen tidlig.« — Gaardejer Jansen svarede: »Vil Kaptajnen tage til Takke med Lokaliteterne, saa vær saa god at tage dem i Øjesyn!« — Chefen takkede og var meget tilfreds med alt.

Gaardejer Jansen fik nu tildelt ca. 24 Heste samt Mandskab og Kanoner, og endskønt det var ud paa Aftenen, og Gaardejeren og hans Folk var ved at gaa til Ro, blev Soldaterne dog modtaget med Elskværdighed og Omhu af alle paa Gaarden, og Gaardejeren sagde: »A ska F. . . . . knurre mæ skaf Plads til Jer aal!« Selv Gaardhunden syntes, det var en smuk Oplevelse og gøede saa ivrigt, at Bagpartiet gik op og ned.

Alle Gaardens Folk fik efter Gaardejerens Ordre travlt med at trække alle Vogne og Maskiner ud i det fri, for at der kunde blive Plads til, at alle Soldaterne kunde faa Husly og Leje i ren, varm Halm. — Hestene blev der ogsaa skaffet Plads til i tørre, lune Rum. — Officerer og Underofficerer fik anvist Plads i nogle Værelser, og enkelte Senge blev anvist dem. I den store Sal fik Officererne varm Toddy med dobbelt Væge, — nogle af dem maatte nøjes med om Natten at blunde paa Sofaer eller andre Steder, hvor de bedst kunde anbringe sig, men alle fik de Dækkener, Tæpper eller Pelse til at varme sig i.

En Korporal, der var en snedig Mand, havde straks ved sin Ankomst søgt Gaardmandens Kone for at spørge hende, om de paa Gaarden havde en Fodpose. Konen havde svaret ham: »Jou, de haar a rigtinaak,

ellers ku vor Far og a it døje at køre ud om Vinteren!« — Korporalen fik derfor den store Faareskindfodpose og laa om Natten saa lunt og varmt som ingen af de andre; det sørgede *han* altid for. —

Gaardens Piger havde straks ved Soldaternes Ankomst faaet travlt med at koge Øl i »Gruekedelen« til dem, og disse gik alle gennemvarmede og vel tilpasse til Hvile. — Kun Kanonerne kunde Gaardejeren ikke skaffe Plads til, de maatte staa ude, mens Nattens Ro og Hvile faldt over Gaarden og dens mange Beboere. —

Men kort efter Midnat blev der atter Uro paa Gaarden. — Soldaterne hørte, at der blev trukket Heste ud af Stalden, og straks efter rullede en Vogn ud af Gaarden; der lød Træskotrin paa Gaardens Stenbro, — og i Dagligstue, Køkken og Sovekammer var Uro og fuldt oplyst. — En halv Time efter, at Gaardens Fred var bleven afbrudt, kom Vognen tilbage med en ny Gæst, og da Dagen brød frem, var Gaardejerens tredie Barn — en lille Pige — kommen til Verden, og *hendes* Fødselsdag blev ikke glemt af Kaptajnen. —

»Seks Aar efter,« da det var den samme Dato i September, kom der atter Gæster til Gaarden i Testrup. Det var nu Pigens seksaarige Fødselsdag, og hun havde i Tidens Løb faaet flere Søstre. —

Septemberdagen var denne Gang en lys, straalende Eftersommerdag med høj, lys, blaa Himmel, Stilhed over Landet samt Solskin med flyvende Sommer over Stubmarkerne.

Gaardejer Jansen havde været en Tur i Marken og gik nu over Agrene hen mod den Bivej, der førte fra Landevejen hen til hans Gaard.

Pludselig blev han staaende, holdt Haanden over Øjnene og saa hen mod Bivejen. —

Han saa tre Soldater komme ridende: Forrest to Officerer i Gala — med hvide Handsker — paaklædte som til Fest hos Kongen.

Den ene var Kaptajnen — nu Oberstløjtnant —; den anden ved hans Side var Adjutanten. — »Den

tredie i Forbundet« var Oberstløjtnantens Oppasser, der selvfølgelig hed Jens; han red et Stykke bag de andre. —

De blanke Sabler skinnede i Septembersolen, Distinktionerne glinsede, og Adjutantens Snoredistinktioner bevægede sig ved hvert Skridt af Hesten. —

Rytterne red i Skridtgang hen mod Gaarden, hvis Ejer skyndte sig for at kunne modtage de ukendte og uventede Gæster; han kom da ogsaa ind i Gaarden før Rytterne, gik nærmere og hilste paa dem. — Oberstløjtnanten præsenterede sig som den forhenværende Kaptajn, der havde faaet saa god en Modtagelse i Gaarden for 6 Aar siden. —

Han spurgte, om de paa Gaarden havde en Datter, der holdt Fødselsdag i Dag, hvilket blev bekræftet af Ejeren, som nu bad Officererne om at overlade Hestene til Karlene og træde ind i Stuen.

Da Officererne gerne vilde ønske Datteren til Lykke, blev der kaldt ad hende; hendes Moder og Søstre kom ogsaa ind, saa hele Familien var samlet i Dagligstuen.

Oberstløjtnanten stod med Adjutanten ved sin Side foran hele Familien; han mindede i en lille Tale om, at han for 6 Aar siden paa den samme Dato var bleven modtaget saa gæstfrit og venligt paa Gaarden; han omtalte den Omhu, hvormed hans Folk og Batteriets Heste dengang var blevet modtaget og behandlede. — Han udtalte sin Tak til Gaardejeren og hans Hustru og overrakte »Fødselsdagspigen« et smukt Sølvbæger med Takkeinskription, hendes Navn og Fødselsdatoen indgraveret.

Hele Gaardmandsfamilien modtog med mange Taksigelser og glade Smil den smukke Gave. — Kaffebordet blev dækket, Cigarer budt om, — og Samtalen gik let og utvungen over Bordet, til Officererne atter skulde afsted til deres Kvarter. —

Oppasseren, Jens, der havde drukket Kaffe i Køkkenet sammen med et Par af de ældste Piger, lod til at have moret sig kongeligt; men da han mærkede,

at Officererne begyndte at tage Afsked inde i Stuen, puttede han ivrigt sin tændte Cigar i et Enspænder-Blikfoderal og skyndte sig ud i Gaarden til Karlene for at hjælpe dem med at faa Hestene for Døren. —

Det var et smukt og venligt Farvel, der lød fra Familiens Medlemmer, da de smilende tog Afsked med Officererne og Jens; højt til Hest hilste disse paa militærvis den samlede Gaardmandsfamilie, hvorefter de red ud gennem Porten. — Mens Hestene travede henad Bivejen mod Landevejen, og mens Vaabnene raslede, stod Gaardens Ejer uden for Porten og saa efter de bortridende. Han mumlede nogle Ord — et dunkelt Barndomsminde fra den gamle Vise: »Kong Harald sad i Oslo og drak med sine Mænd«: »Da tyktes han sig hædret!«

Men da Officererne naaede Landevejen, vendte Gaardejeren sig mod sin Kone og sagde: »Det va F . . . . . knurre mæ kønt gjort a den Kaptajn, — ham ska a it glemm!« — Derpaa fulgtes de stille ind i Gaarden. — Baade Sølvbægeret og Mindet om Kaptajnens uskrømtede Taknemmelighed bevares endnu hos Gaardmandsfamilien.« — —

Den Historie syntes alle Konerne godt om, og Fru Brus sagde til sin Mand: »Den var meget kønnere, Far, end dem, *Du* altid fortæller!« — —

Men Brus svarede: »Hele Verdens og min elskede Martha! — Du gør Dig Bekymring og Uro med mange Ting, men kom hellere med nogle Glas Toddy!« — Martha sagde: »Ja, nu skal jeg straks komme med dem!« —

Derefter gik Konerne tilbage til Dagligstuen med deres Haandarbejde; Martha gik i Køkkenet, og Spids spurgte sine Kolleger, om de vilde høre noget nyt, som han havde faaet meddelt af den gamle Lærer Sørensen.

Brus spurgte: »Det er vel ikke noget uartigt?« — Spids svarede: »Nej, paa ingen mulig Maade,« — »som Biskop Rørdam sagde til den gamle Præst, da

denne frygtede for at faa en Missionsmand til Capellan!« —

»Nu skal jeg fortælle en lille Historie, der hedder:

De syndefulde Faddere!«

»Det er i en sydsjællandsk Kirke. Hans Højærværdighed Dr. theol., Provst Uller staar paa Prædikestolen; en god Del af Prædikenen er tilbage. Op ad Kirkegulvet kommer tre sydsjællandske Husmænd; det er Fadderne. — — Med de jærnbeslaaede Støvlehæle træder de fast og solidt i Kirkegulvets gule Gulvfliser. — Da de er komne midt i Kirken, ud for Prædikestolen, standser Provsten sin Præken og siger højlydt og hidsigt: »Ja, da disse tre Mænd — nu har forstyrret — vor Andagt, saa — vil vi holde op — for i Dag, — Amen!« —

Lærer, Kirkesanger, Kirkeværge p. p. Sørensen dukkede sig i Ydmyghe d, — sand, lovlig og klædelig degnelig Ydmyghed — forskrækket saa dybt ned i Degnestolen, at kun hans Øjne var over sammes øverste Kant. — Han saa bebrejdende hen til de tre syndefulde Faddere, som om han vilde sige: »Hvor *kunde* I nænne det?«

Men da Sørensen kom hjem til sin Kone fra sit Fornedrelsessted i Degnestolen og fortalte hende om Udtalelsen fra Provsten og hans Standsning af Prædikenen, misbilligede hun stærkt begge Dele og sagde til sin Mand: »Du skulde fortælle denne Episode til Din gamle Ven, Provst Stiansen, han er jo ligesom Du kommen fra smaa Kaar!«

Sørensen svarede: »Ja, Du siger noget, Provst Stiansen har ikke fulgt den gamle Børnelærdom — »at blive i den Stand, hvorudi Gud haver sat ham,« — han er i den Henseende en stor Overtræder. — Jeg skal huske at fortælle det til ham, naar jeg træffer ham, — som jeg ved, jeg snart gør.« —

Nogle Dage efter traf Sørensen sin gamle Ven Provst Stiansen, som, da han havde hørt Historien om de tre

syndefulde Faddere og Provstens Arrighed, sagde: »Ja, det var *Synd* at sige *saadan!*«

Siden den Tid steg Sørensens Agtelse for sin Kone meget betydeligt, — tænk! Provsten var af samme Mening som *hun!*« —

— Til denne Historie bemærkede Brus: »Macht ist Recht!« — »Men det var kun en kort Historie, Spids!«

Spids svarede: »Saa kan Du jo faa *en* lille til, saa de tilsammen kan gælde for en større!« — Derpaa fortalte Spids om:

Præstens Pudel!

Pastor Nors havde en sort, velvoksen Pudel, som han holdt meget af, af hvilben Grund ogsaa Pudelen nogle Gange var fulgt bagefter Præsten og havde sneget sig ind i Kirken under Gudstjenesten. Men saasnart den nidkære, pligtopfyldende, skikkelige Lærer Sørensen opdagede Pudelen i Kirken, opfyldte han sin Embedspligt som »Hundeudjager«, — dog ikke i degnelig Ydmyghed. — Nej, han mobiliserede hele sin kirkeværgende Magt og Myndighed — foretog i Hast og med uimodstaaelig Kraft et strategisk Fremstød mod Pudelen, under hvilket hans Arme og Frakkeskøder for forvildede omkring. Hverken Brabands Belejring ej heller det store Slag ved Amsterdam kunde sammenlignes med Sørensens Kamp mod Pudelen, som selvfølgelig maatte »gaa paa Retiraden«! —

Men naar Sørensen sad i sin Fornedrelsesstand i Degnestolen — dog med Sejrspalmerne i Hænderne — efter et saadant Hundeslag, kom der engang imellem ny Folk ind i Kirken, og Pudelen havde af den Grund flere Gange i Stilhed atter listet sig ind og op til Præsten paa Prædikestolen; og paa denne Maade havde Præsten faaet den Mening bidt fast i sit Hoved, at naar noget bevægede sig paa Trappetrinene op til Prædikestolen, saa *kunde* det ikke være andet end Pudelen. Denne Præstens Mening var Skyld i, at den skikkelige Sørensen var nærved engang at faa et saa-

dant »Hjertestød« af Præstens Støvlenæse, at han forfærdet trak sig tilbage. —

En Søndag mod Slutningen af Prædikenen opdagede pludselig Sørensen, at han havde glemt at lægge Tillysningsbogen op paa Kanten af Prædikestolen. Den laa endnu i Degnestolen. Men Sørensen, der var en pligtopfyldende og samvittighedsfuld Mand, der passede sit Embede bedre end hans »Formand Christoffer«, tog i Stilhed den sørgeligt forglemte Bog og listede sig langs med Kirkestolene hen mod Trappen, der førte op til Prædikestolen; i endnu større Stilhed listede han sig med Bogen op ad Trappen mod Præsten. Trods Sørensens englelige Umage hørte Præsten alligevel noget bevæge sig paa Trappen og mente selvfølgelig, at det *kun* kunde være Pudelen; og uden at løfte Øjnene fra sit Manuskript, sparkede han med sin Støvle ud mod Sørensen og sagde dæmpet: »Kan Du komme ned, Din sorte Hund!«

Sørensen undgik dog »Hjertestødet« og fik lagt Bogen paa Kanten af Prædikestolen; men da han atter sad i sin Fornedrelsesstand i Degnestolen, gentog han sagte Jesper Ord til v. Thybo: »Herren tog *mig* for Magisteren!« — — —

Da Spids var færdig, sagde Brus: »Jeg siger ligesom Biskop Rørdam, da han paa en Visitats havde hørt Præsten prædike; han sagde: »Ja, Pastor Boesen, Deres Præken var meget god; — men jeg ved ikke rigtig, — hvad jeg skal sige; — der var — ikke noget rigtigt — Hjerteslag i den!« — Der var heller ikke noget rigtigt Hjerteslag i »Pudelen«; men nu skal jeg fortælle Jer en med Hjerteslag i, til min og hele Verdens mest elskede Martha kommer med Toddyen!« —

Derpaa begyndte Brus at fortælle:

Nyt Embede.

Hans Velærværdighed Pastor Boesen havde i en Del Aar været Præst i Jylland, men var tilsidst saa heldig at faa et fedt Embede paa Sjælland.

Da han paa sin Rejse til det ny Embede naaede Kø-

benhavn, besluttede han at besøge sin Broder, der var ansat i en af de sjællandske Provinsbyer. Broderen var ganske vist, sagde Præsten, »en vantro Hund«, men da Præsten i lange Tider ikke havde set ham, vilde han alligevel besøge ham og blev da ogsaa meget venligt modtaget. — Hos sin Broder traf Pastor Boesen sammen med en ham ganske ubekendt Frue, til hvem han fortalte, at han nu havde faaet et dejligt Embede paa Sjælland.

Fruen, der var meget religiøs, men selvfølgelig intet forstod af Religionens Dybheder, sagde da til Præsten: »Ja, saa kommer det rigtignok an paa, Pastor Boesen, at De hører efter Hjerteslaget — og — Hjertets Stemme, naar De skal præke.« —

Præsten bemærkede hertil: »Hjertets Stemme! — Ja, det var en slem Møgkasse at høre efter!« —

Fruen blev dybt forarget og sagde klynkende: »Men Gud, Pastor Boesen, hvor *kan* De dog sige det?«

Præsten: »Ved De da ikke, kære Frue, at der staar skrevet: »Indvortes af Menneskets Hjerte udgaar onde Tanker, saasom Hor, Skørlevned, Mord, Tyveri, Gerrighed, Ondskab, Svig, Uterlighed, Gudsbespottelse, Hovmod, Daarlighed?«

»Fruen: »Ja, — men, — men!«

Præsten: »Ved De ikke, at der staar skrevet: »Menneskets Hjertes Tanke er *ond* fra hans Ungdom!«

Fruen blev yderst desorienteret og sagde: »Ja, men — hvad skal man — *da* høre efter?«

Præsten: »Man skal selvfølgelig høre efter Guds Ord!«

Fruen: »Ja, — det skal man vel ogsaa!«

Præsten: »Ja, gu skal man saa, men man gør det bare ikke!« — »Se,« sagde Præsten, idet han pegede gennem den aabne Havestuedør, »der ude i Haven staar nu et dejligt, blomstrende *Æbletræ*, — hvad *kan* det saa nytte, at *De* tror, at det er et *Pæretræ!*«

En gammel Præst, der havde siddet stille og hørt nøje efter, saa ud over Brillerne og sagde: »Det var »paa min Sandten« godt sagt, Pastor Boesen!« — Pa-

stor Boesen: »Ja, *hvad* skal man sige om at være Præst *nu* i vor Tid, da enhver har sin egen uforgribelige Mening om de Ting, som de ikke kender det mindste til; — og hvorledes kan en Præst under saadanne Forhold samle sin Menighed? — Nej, det er snart ikke værd at være Præst mere; thi ser De, Frue, — i gamle Dage fulgte Folk Hyrden, men i vor Tid render de efter en eller anden gammel Vædder!« —

Fruen forsvandt forfærdet og meget hurtigt ud igennem Havedørsaabningen, hvor hun netop saa Husets Frue komme med en Kurv fuld af Blomster!« —

Da Brus var færdig med dette »Hjerteslag« rystede Spids paa Hovedet og gjorde et kraftigt Angreb paa Hageskægget; han saa overbærende hen paa Brus, som sagde: »Gaa ind til Konerne, Spids!«

Adonis sagde: »Nu kommer Din Kone med Toddyen, Brus, — det var godt, Du blev færdig med *den* Historie!« —

Brus's Kone kom ganske rigtig ind med Toddyglassene paa en Bakke, medens Pigen kom bagefter med Ingredienserne.

Da sagde Spids: »Fru Brus, jeg kan ikke lide de forbistrede, grove Udtryk, Deres Mand bruger i sine Historier!«

Hun svarede: »Ja, det kan jeg heller ikke, og jeg har tidt bedt ham om at undgaa dem, men han siger saa, at han vil sige det, som sandt er, og jeg ved, at han ikke lyver!«

Adonis spurgte, om hun og de andre Koner havde Lyst til at høre en Tale, som han forleden selv havde holdt ude ved Skoven, og som han senere havde skrevet op; — han havde den med i sin Lomme.

Fru Brus gik ind og foreslog de andre Damer at komme og høre Adonis's Tale, og de kom alle tre.

Adonis begyndte med at sige, at det, han vilde læse, ganske vist kun handlede lidt om Præster og Degne; men han mente, at det nok kunde glæde dem alligevel.

Brus sagde: »Naar det er Dit eget Opus, er det jo

netop et kulturhistorisk Virkelighedsbillede af en Lærers aandelige Habitus!« —

Adonis: »Ja, saa opfatter vi det som et Kulturbillede!« — Derpaa læste Adonis:

Til det gamle Egetræ!

»Jeg staar foran Dig, Du gamle Egetræ, og Du staar i Skovens Udkant. Dine Rødder har Du skudt ind under Skovdiget, som er det gamle Stengærde, der skiller Dig og Skoven fra Bondemandens Ager. Og Din Krones vandrette, krogede Grene rækker sig som velsignende og beskyttende Arme og Hænder udover Skovdiget og et Stykke af Bondemandens Ager. Du staar som en Moder over den frugtbare Ager, og Du under Agerens Ejer det bedste Udbytte. Du er højere og større i Omfang end Skovens andre Træer, og Bøgene fik aldrig Magt over dig.

Din Plads i Skovkanten gav dig nok af Sol og Lys; — kun nogle af Dine nederste Grene ind mod Skovmørket er visnede, og enkelte Stumper af disse er faldne ned, men Du agter det saa ringe, som et Menneske agter sit afklippede Hovedhaar, der falder til Jorden. — Din værdige, gamle Stamme imponerer mig ved sit Omfang og sin Kraft til at bære Din vældige, hvælvede og smukke Krone, som nu i fire Hundrede Aar har skygget over Smaablomsterne, Græsset og Skovsyren ved Din Fod.

Folk, som for Hundrede Aar siden kom forbi Dig, saa allerede *dengang* op til Dig; men *nu* da Du er bleven saa gammel, *tvinger* Du alle til at se op til Dig for at de ret kan se Din smukke Krone, og de maa knejse højere for at se det øverste af al Din Skønhed.

Ogsaa Forstmændene og Skovejerne blev i Tidens Løb mere og mere opmærksomme paa Dig. De beundrede Dig, naar de stod over for Din pragtfulde, ophøjede Skønhed. — De lod *Dig* vokse, og Efterverdenen vil nok frede Dig, saa Du faar Lov til at naa Dine Tusinde Aar, thi Din Lige i Højhed og Værdighed findes ikke i Skoven. — Den gamle Lærer for-

talte mig, at han fire Tusinde Gange var kommen forbi dig sammen med Præster, naar de kørte »til Sogns«. Fire Tusinde Gange havde han set Dig og var ikke bleven træt af *atter* at se Dig. —

Du bærer med kongelig Ophøjethed Fuglenes Forhaanelser, naar de lader deres hvide Skarn falde i Striber ned over Din kongelige Stamme, og Du værdiger ikke Landsbyens Hunde en Tanke, naar de løfter Benet for at forhaane Dig. — Du er i Slægt med det mest ophøjede, overlegne Menneske med Nutidens mest sublime Dannelse, og Du skuer med Overbærelse udover Jorden og alle dens Lavheder, thi Du forstaar — og tilgiver. —

Da Du var et halvt Hundrede Aar yngre, og naar det var Sommer, saa Du ud over den blanke, solbeskinnede Lammefjord med »Ingerø«, »Flintholm«, »Mellemøen« og Storøen« som grønne Holme i det stille Vand. Du saa de Tusinder af Maager, Vildgæs, Viber og Vildænder, som kredsede over Øerne, Fjorden og dens Bredder. Du saa og elskede Baadene med de hvide Sejl og hørte i stille, lyse Sommeraftener Aareslagene fra den fattige Fiskers Baad, naar han drog hjemad med sin ringe Fangst til sine Smaa, der modtog ham med en Glæde, som om *han* var Verdens bedste og kærligste Mand; ved Bredden og ved hans Hytte var der en Fred, som var i Slægt med *Din* og Skovkantens Fred. — —

I Hundreder af Aar kørte Landsbyens Præster forbi Dig, naar de fra Byen med den hvide Kirke kørte »til Sogns«. I Hundreder af Aar gik unge og ældre til Fods ud i Skoven for at besøge *Dig* og hvile i *Din* Skygge. — I Hundreder af Aar saa Du om Morgenen Arbejderne, der gik paa de store Marker og atter om Aftenen vandrede trætte hjem.

Det fattige Kvinder kom til Dig, og de nedfaldne Stykker af Dine Grene — Smulerne fra Dit rige Bord — bar de hjem paa deres gamle, trætte, krogede Rygge. —

Nu er det sjældent, Du faar Besøg; jeg *ved*, Din

Ensomhed er bleven større. Din Evne til at vække ophøjede og gode Tanker, fremkaldt dyb Beundring hos Mennesker, værdisættes og paaskønnes næsten ikke mere — i alt Fald kun hos faa. — Man søger nu *andre* Steder hen; paa de rullende Gummihjul haster Menneskebørnene med Vindens Fart forbi Dig, og kun faa gæster Dig. — Er de andre Steder da bedre og mere ophøjede at søge?

Fra Dit lidt ophøjede Stade ser Du *nu* ud over den flade, udtørrede Lammefjord, — ud over den lille By og helt over til Landsbyen med den hvide Kirke. Nu ser Du Lokomotivet og Motorvognen, — men Du lader Dig ikke imponere. Du skuer som med en Løves rolige, frygtløse Blik ud over Nutiden, som Du med Overlegenhed saa ud over de svundne Tider. Du er den personificerede, rolige, bestandig overlegne Skovens Konge.

Jeg ved, Du saa »Fangen paa Dragsholm« blive ført til sit sidste Hvilested, og at Du baade før og senere i Tiden hørte Kirkeklokkerne ringe over andre afdøde Adelsmænd, over de adelige, skønne Damer og deres elskede afdøde Smaabørn, som under bitre Taarer blev ført forbi Dig til den gamle Kirke; ja — selv de gamle Konger saa Du, naar de drog forbi Dig op i Odsherred til det kongelige Ryttergods. —

Du hørte Jægerhorn og Hundeglam i Jagttiden, naar de unge, smukke, smilende, adelige Damer og Herrer forlystede sig med Jagt gennem Skoven. — De unge, smukke, smilende, elskelige, kærlighedsblussende Damer, der dengang jublede under Din Krone i deres Ungdomsglæde, Sorgløshed og Glæde over Livet i Sollyset, — er forlængst blevne til Støv, og end ikke Støvets Sted kendes mere. »Ja, — sandelig»: »Alt Kød er som Hø, og al Menneskets Herlighed som Græssets Blomster!«

Du saa de fattige Krybskytter, som undertiden af Nød og Trang stjal Skovens og Naadigherrens Dyr, men Du saa med rolig Overlegenhed udover det uskønne — og det ulovlige. —

Og Kongeørnen søgte Hvile og Nattero hos Dig, naar den ved Aftentide fra »Vejrhøj« kredsede ned til Dig for at sætte sig paa den af Dine Grene, som ikke var for nær de andre; thi Ørnen vil have »frit Vingeslag«, naar den tidlig om Morgenen skal forlade Dig. Den valgte *Din* Gren, fordi Du stod i Skovens Udkant. —

Du smukke Skovens Konge! Du ved, at jeg har Dig kær og beundrer Dig, — thi hvad har *Du* ikke været Vidne til i de mange svundne Aar, — hvad har *Du* ikke set i den henrundne Tid?

Du husker endnu de forkuede, trællebundne Bønder, der drog forbi Dig i deres elendige Pindevogne, og som havde Trældommens Stempel paa deres Ansigt. — Nu ser Du den ny Tids Bønder med deres smukke Heste og Vogne, ja med Biler, saa de nu ager bedre end Borgherrerne og Kongerne i de svundne Tider — i Din egen Ungdomstid. — Ser Du ogsaa Nutidens Mennesker med deres større Taknemmelighed — deres større Tilfredshed og deres større Glæde? —

Du gamle Skovens Konge! — Du tier og er som *altid* overlegen og tilgivende. —

Jeg ved, Du har andre og *skønne* Minder!

Du tænker paa Præstens Datter, den smukke »Juno« og hendes Forlovede, den unge Løjtnant, der hvilede og kurrede under Din Bladkrone. — Det er nu flere Snese Aar siden; men Du har jo atter nylig set dem igen, da de — gamle, hvidhaarede og rynkede i Ansigtet — hastede forbi Dig paa de rullende Gummihjul, — men denne Gang besøgte de Dig ikke. —

Du har set andre, som elskede og beundrede Dig, ved Din Fod: Den gamle Sognepræst, Din Beundrer, som fandt, at Din Bladkrone var det skønneste Kirkeloft, — han besøgte Dig i sin Alderdom; han satte sig træt ved Din Stamme, foldede de gamle Hænder og sagde i al sin teologiske Fattigdom: »*Her* er *min* Kirke!« — Han fandt Fred og Hvile hos Dig, og i al sin Fattigdom blev han rig hos Dig. — Ja, — under

Dit Kirkeloft er der Fred og Hvile gennem Duften af Muldjord og Blomster. —

De *haster* nu alle forbi Dig; fra den vestlige Del af Sognet haster de fremad til den hvide Kirke — til Gudstjeneste, Barnedaab, Bryllup, Altergang og Begravelse — haster tilbage til Hjemmene for — senere at haste fremad til deres egen Grav.

Du gamle, stolte Skovens Konge! Du hørte i mange Aar den gamle, sprukne Kirkeklokke, der *vilde* kalde men ikke *kunde,* fordi den var revnet helt igennem; nu hører Du den ny Kirkeklokke med dens malmfulde tonende Klang, som minder om de gamle Lurers Klang. Jeg hørte den sammen med Dig, da jeg under Regnbygen ved Solnedgang søgte Ly under Din Krone; *da* beskyttede *Du* mig; Regndraaberne slog mod Dine Blade, der var *saa* mangfoldige, at de dannede et Tag over mig, fangede Draaberne, opholdt dem og lod dem langsomt dryppe fra Blad til Blad, saa ingen tilføjede mig nogen Men.

Du modtog den hele Byge — skærmede mig og de andre, som søgte Ly under Dig. — —

Naar Efteraaret, Nattefrosten og den første Sne kommer over Dig, da klager Du ikke og forfærdes ikke: Du ser Din smukke Sommerkrone Blad for Blad dale mod Skovbunden for at smuldre hen; Du mærker, at Du som et gammelt Menneske bliver træt og synker stille hen i Vinterens rolige Søvn og Hvile, men intet ængster *Dig,* intet gør *Dig* urolig, thi Du bærer Haabet om en ny og skønnere Sommer i Dit gamle Hjerte. —

Du *ved,* at Du efter *Din* lange, rolige Vintersøvn atter vil kunne bade Dit paany kronede Hoved i Morgen-Solens lyse og varme Luftning; Du *ved,* der venter Dig en ny, lys Sommerdragt — skønnere og større end den gamle afkastede. — Du *ved,* Du atter skal mærke Sommerfuglenes aandeagtige, lette Vingeslag om Dine Blade, — og Du *ved,* at naar Vintersøvnen er til Ende, — vil det atter gaa *fremad* for Dig, — *fremad* til en ny og skønnere Sommer.

Du *ved,* at Dine Venner med endnu større Glæde og Beundring vil komme til Dig og lade Dig se, at Du ikke er glemt; Du ved, at *Dine* Venner vedbliver at *leve.* — —

Du *ved* noget; jeg ved, — at jeg ved *intet!*

Sig mig, gamle prøvede Ven: Faar jeg atter Ungdommens Smil og Livsglæde tilbage efter *min* tilstundende Vintersøvn? — Faar jeg atter min Ungdoms Sundhed, Munterhed og Sorgløshed? — Har *min* Tilværelse kun engang Vaar? — Har min Tilværelse kun *en* Kærlighedsmorgen? — Du ved ogsaa, at Du engang — maaske om Tusinde Aar skal dø, — men uden Klage og uden at lade Dig nedbøje af Angest vil Du synke sammen og blive til frugtbar Muld i Skoven, — hvis Naturen faar Lov at raade. Lær mig Resignationens vanskelige, tunge Kunst, — Du forstaar den og øver den bedre end jeg. — Naar Storm, Regn, Lyn og Torden raser over Dig, saa staar Du, gamle Egetræ, urokkelig, myndig og rolig skuende omkring Dig — *uden* Frygt.

Maatte vi smaa, fattige Mennesker blot eje en *ringe Del* af *Dine* Egenskaber, naar Folkehavets, Sorgens og Lidelsernes Uvejr raser om os. —

Naturens Kræfter har hidtil sparet Dig, gamle Ven, og endnu har Mennesker heller ikke vovet at anfalde Dig. — Men ingen *ved* med Sikkerhed, om der i Fremtiden er Naade for Dig. — Du rager jo op, — maaske Du *derfor* skal slaas ned!

— — Da Adonis havde læst sin Præken, saa hans Kone beundrende hen paa ham; hun var selv en Elsker af Naturen. — Men Brus sagde: »Ja, Adonis er noget af en Fantast; han siger, at det gamle Egetræ er fire Hundrede Aar gammelt, men han glemmer, at det Ydre af Træet, som vi ser i vor Tid, naar Barken fjernes, — f. Eks. de tre yderste Aarringe eller Lag — kun er henholdsvis et, to og tre Aar gamle; og han glemmer ogsaa, at Træets Celler hvert Aar fornyes ved Saftomløbet; men med en vis Ret kan man nok sige, at Træets allerinderste er fire Hundrede Aar

gammelt. — Jeg synes ellers godt om Oplæsningen, som det glædede mig at høre, skønt Adonis lovlig meget brugte sin licentia poetica.«

»Jeg forstaar godt, at Adonis holder meget af Planterne og kan blive begejstret for dem; jeg holder ogsaa meget af Planterne og kan blive helt begejstret, naar jeg bare tænker paa Tobakplanter, der giver gode Cigarer, og Sukkerrør, der kan give god Rom!«

Med disse Ord tog Brus sig atter en Cigar og lavede sig et nyt Glas Romtoddy. —

Konerne gik atter ind i Dagligstuen, hvor de skulde spise Æblekage, medens Mændene stadig holdt sig til Toddyen. —

Brus rakte sin Tommeltot bagud over sin Skulder hen mod Døren, hvorigennem Konerne var forsvundne, og sagde: »Det var godt, de gik; jeg holder mig nu mere til Virkeligheden end Adonis og skal nu fortælle Jer en Historie, som hedder

I Sygebesøg.

— Fra Sydsjælland. —

»Hos Greven paa »Skjoldholm« konditionerede en ung Mand, hvis tjenstlige Navn paa Slottet var Lars Jæger eller Lars Skytte.

Han var livlig og holdt meget af at være sammen med Slottets kvindelige Personale, over for hvilket han var baade vittig og kærlig!

»Nu havde Greven faaet en ny Stuepige, som hos sit forrige Herskab havde opsnappet nogle franske Ord; og da hun en af de første Dage i sin ny Tjeneste sagde til Kokkepigen: »Men, la chère*)!« — sagde Kokkepigen forbavset: »Hvad, kender Du *allerede* Lars Jæger?«

Ja, lys var Ungdomstiden; men Aar gik efter Aar. Den gamle Greve døde, og hans Søn succederede. — Tiaar gik efter Tiaar, og ogsaa Sønnen døde og blev

*) Hun mener: ma chére = min kære.

bragt til Hvile i sine Fædres Gravkapel. — Efter de mange Aars altfor hastige Flugt blev Lars Jæger gammel, skød ikke mere Markens Dyr eller Himlens Fugle, men sad i al sin Skrøbelighed i Kakkelovnskrogen i sin bløde Lænestol.

Tilsidst maatte han søge Hvile i sin Seng, hvor han tilbragte Uger og Maaneder med navnlig at tænke paa sin Ungdomstid med dens sollyse Minder fra Slottet og Samværet *der* med Ungdomsveninderne, som han *aldrig* havde skadet.

Hans Samvittighed lod ham alligevel ingen Ro; han følte, han var en Synder, og han pintes svarligen af Angest for Helvede, som han nu mente, *hans* livlige Ungdoms- og Manddomsliv havde sikret *ham* som *hans* usle Gevinst i Livet!« —

Han talte ofte om sin Frygt og endte bestandig med disse Ord: »Jæ — haar jo — væt ed faali — Mæeske!

Lærer Sørensen hørte Tale om dette og meddelte det til Præsten en Dag, da de begge kørte til Annekskirken.

Præsten lod meget forbavset, stødte Kusken i Ryggen med Haanden og sagde: »Hold hos Skytten, naar vi kører tilbage!« —

Efter Gudstjenesten gik Turen altsaa til Skyttehuset ved Grusgraven; da dette naaedes, stod Præsten af Vognen, medens Sørensen i ikke ulovlig degnelig Ydmyghed blev siddende i Agestolen. — Men Præsten vendte sig i Skyttehusets Dør og sagde: »Hvad er det for noget, Sørensen? — Gaa De bare med ind; saadan noget har De godt af at høre!« —

Sørensen stod altsaa af Vognen, — gik med ind og overværede følgende Samtale:

Præsten: »God Dag, Skytte, — naa, hvordan har vi det?«

Skytten: »Ja, — ded — æ —skidt — Hr. Præster!«

Præsten: »Sikke nogen Snak! De kommer nok snart op igen. — Jeg har ogsaa nylig været syg; men nu er jeg en hel Karl igen!«

Skytten: »Næ, — jæ kommer — ette op mer, — Hr. Præster!«

Præsten: »Jo, vist gør De saa; — nu gaar Jagttiden snart ind, — saa skal vi ud og skyde en Hare!«

Skytten: »Næ, — jæ — skyder ette — fler Haarer; — Hr. Præster!«

Præsten: »Jo, vist gør De saa; tror De ikke, man kan komme op igen, fordi man ligger nogle Dage i Sengen?«

Skytten: »Næ, — jæ — kommer ette op — mer, — Hr. Præster!«

Præsten: »Jo, — det skal De nok faa at se; — men — hvad er det, Sørensen fortæller mig, at De ligger og er saa bange for Helvede. — Er det sandt, Skytte?«

Skytten: »Ja, — jæ haar — jo — væt ed —faali Mæeske!« —

Præsten: »Nu skal jeg sige Dem noget, Skytte; — De skal ikke ligge her og være bange for Helvede; — der er ikke noget Helvede til. — Alt det — vi Præster fortæller om Helvede, er ikke andet end Løgn og Sludder; — De maa jo huske, at vi Præster faar Penge for at *fortælle* om Helvede!«

Skytten: »Ja, — det tror — jæ — meget godt Hr. — *Præster!*«

Præsten vendte sig mod Skyttens Kone og sagde: »Deres Mand har det jo godt og kan tale godt med; De skal se, det gaar nok snart rask fremad!« — Derpaa vendte han sig mod Skytten og sagde: »God Bedring, Skytte, jeg kommer snart igen og taler med Dem. — Vær De nu bare ved godt Mod; De ligger jo rart herinde med Udsigt til Haven og har det godt, og Deres Kone er jo god imod Dem og passer Dem godt!«

Skytten — med et svagt Smil: »Ja, — Ja, — Hr. Præster! — Tak — forded — Di kom hæ ing!« —

Skyttens Kone kom nu med Cigarer. Præsten og Sørensen fik tændt, sagde Farvel og steg til Vogns. — Da de begyndte at køre, sagde Præsten til Sørensen: :Det har Skytten meget bedre af, end hvis jeg giver mig til at præke for ham!« —

Da Brus havde sluttet, sagde Spids: »Det har alligevel været en god og fornuftig Præst; jeg vil heller ikke have noget at gøre med *saa* høje Varmegrader, som man i Almindelighed mener findes i Hades. — Jeg vil ikke gerne have mere end 15 Graders Reaumur; jeg synes allerede, her er lovlig varmt herinde, lad os faa et Vindue op, Brus, at vi med det samme kan faa noget af den forbistrede Tobaksrøg ud, nu har den jo gjort sin Nytte — eller Unytte. — Gud ved for Resten, *hvem* der skal passe Centralvarmeapparatet nede i omtalte Sted!« — »Nu skal jeg fortælle Jer en Historie om et andet Pinested, — hvor der dog kun var varmt om *Sommeren*. — Jeg skal fortælle Jer om et Pinested, hvor en Capellan sendte en stakkels, syndefuld Skabning hen — dog heldigvis kun om Søndagen!«

Brus lukkede et Vindue op og sagde med et Smil: »Det er vel ikke noget uartigt, Du vil komme med, Spids? Jeg synes, Du er saa ivrig? Kan Du da ikke begribe, at det er de *sorte* Engle, der skal fungere ved Dit omtalte Centralvarmeapparat, — for hvide kan de ikke være *der!*« —

Adonis smilede, og Spids angreb energisk sit Bukkeskæg, virrede med Hovedet og sagde: »Du ved jo godt, Brus, at jeg ikke kan lide *Dine* beskidte Historier, — hvor kan Du saa *tro,* at jeg *selv* vil fortælle den Slags?«

Brus sagde: »Ja, — jeg synes dog, Du er i Udvikling, men lad os nu høre!«

Derpaa fortalte Spids om:

Capellanens Hane!

»Det var en dejlig Søndag-Sommermorgen, Solens varme, milde Øje saa ud over den »gamble« Jord. — Lærkerne sang deres Lovprisning til Naturen, Syrenerne duftede, og Guldregnen hængte sine gyldne Blomsterklaser udover den gamle Sognepræsts Stakit ved Indkørselen til Præstegaarden. Gennem Por-

ten med Kurs mod Landsbyens Gade kom den Guds Mand — den værdige Capellan, som paa Grund af sin »Sværelse« almindelig benævnedes »Slagteren«. Capellanen skulde tidlig, før Gudstjenesten, ud at inspicere sine Landsbyfaar, der især trængte til Tilsyn om Søndagen, fordi deres Tilbøjelighed til Søndagsarbejde var større, end Capellanen syntes om.

Tilfældet vilde nu, at den Guds Mand, Capellanen, mødte Gaardmand Per Larsen, der — med Tugt at melde — trak med en Ko, som stadig foretog nogle ualmindelige livlige Bevægelser med Halen og lod til at være meget ophidset, saa Per Larsen havde Besvær med at holde den. — *Hvor* den gode Per Larsen skulde hen med sin ubændige Ko, kan ikke antydes selv paa den mest diskrete Maade. —

Capellanen standsede, saa paa Koen med Kendermine og sagde: »God Morgen, min gode Per Larsen! — Ku — kunde — De ikke opsætte dette til i Morgen? — Det er Søndag i Dag!« —

Per Larsen: »Hver Ting til sin Tid, som den vise Kong Salomon siger*), — der er *en* Tid til at *elske* og *en* Tid til at *hade;* men, — mig Forlov at spørge: Har »*Caplanen*« nogle Høns?«

Capellanen: »Ja, — det har jeg rigtignok!«

Per Larsen: »Mig Forlov at spørge: »Har »Caplanen« ogsaa en Hane?«

Capellanen: »Ja, — det har jeg da!«

Per Larsen: »Mig Forlov at spørge: »Er den Hane inde hos Hønsene om Søndagen?«

Capellanen: »Ja, — selvfølgelig!«

Per Larsen: »Ja, — naar »Caplanen« siger »selvfølgelig« om Hanens Søndagsmeriter, saa maa jeg jo have Lov til at sige det samme med Hensyn til min livlige Ko!«

Capellanen: »Farvel, Per Larsen!«

Grundende over Livets Mangfoldighed gik Per Larsens »Caplan« videre paa sin Søndagsinspektion. —

*) Prædikeren 3—8.

Men Mandag Morgen satte han Fingeren paa Panden og sagde med Archimedes: »Heureka*)!) Derpaa gik han uopholdelig hen til Byens Tømrer og bestilte et Træmmebur til Hanen, som hver Søndag i Fremtiden blev spærret inde i dette og paa sin paatvungne ugentlige Cølibatsdag maatte nøjes med at give sin Livsglæde og Livskraft tilkende ved en højrøstet Galen, som Hønsene maatte nøjes med at lytte til — uforstaaende og med den største Forundring. —

Hanen er absolut ingen And!«

Brus eksploderede af Latter og sagde med Jesper: »Ak, Herre, bank mig i Ryggen, jeg er nær kvalt af Latter!« — »Jeg troede ikke, Spids, at Du kunde fortælle noget saa ustyrligt uartigt; men jeg kan nu se, at Du udvikler Dig godt, og jeg skal straks belønne Dig med en Historie, som hedder:

En Præstehistorie.

For mange Aar siden fejrede vort næststørste Bryggeri sit 25 Aars Jubilæum og havde i den Anledning i god Tid gennem Bladene udsendt en Opfordring til alle Pegasusriddere i det ganske Land om at trække Dyret af Stald, sadle op, svinge sig paa Dyret, sætte i Galop og indsende en Vise, der kunde synges ved Jubilæet. Bryggeriet udlovede en god Belønning til den Ridder, der kom ind som en smuk Nummer een.

En Præst paa Landet, der var i Besiddelse af en ualmindelig Evne som Lejlighedsdigter, indsendte til Bryggeriet en udmærket Vise, der fortalte Bygkornets Saga paa dets Livsvej fra Marken, gennem Maltgøreriet, Bryggerkarret og Flaskehalsen, til det endelig præsenterede sig som »en Bayer«.

Præsten og mange med ham følte sig overbevist om, at *han* maatte vinde Belønningen

Men nogle Dage før Jubilæet modtog Præsten fra Bryggeriet et Brev, hvori man takkede meget for Visen, som man indrømmede var god; men man bekla-

*) Jeg har det.

gede, at man havde modtaget en anden Vise, som man mente bedre egnede sig til dette specielle Tilfælde — Jubilæet!

For dog at vise Præsten en Opmærksomhed, indbød Bryggeriet ham i samme Brev til Gæst ved Jubilæumsfesten: Fri Rejse, Ophold o. s. v. Brevet var undertegnet af en højtstaaende Kontormand paa Bryggeriet; hans Navn var Wahl, og han havde været Præstens Kontubernal i nogle af Studieaarene i København.

Imidlertid blev Præsten, som rimeligt var, noget pikeret over Kassationen, satte sig ned og skrev følgende Svar paa Bryggeriets Brev:

»Kære Wahl,
gamle Kontubernal,
man maatte jo være gal,
om man til jert Gilde vilde,
hvor ens Vers — om nok saa snilde —
gaar som væltet Øl tilspilde!« —

— Trods Poesiens Harme sendte Bryggeriet alligevel Præsten nogle Kasser Øl, som ikke returneredes!«

Da Brus havde sluttet, sagde Adonis:

Den Historie var *ganske* morsom; nu skal jeg meddele en *ganske* lille en, som hedder: Til Kirkebryllup!«

Men Brus sagde: »Bel ami*)! Du skal først have et *ganske* lille Glas, før Du begynder, og saa har jeg her en *ganske* lille, fin Cigar, som jeg har faaet af Uddeleren i Forbrugsforeningen. — Han sagde, den var god, men nu kommer den jo ogsaa i gode Hænder, — unter uns gesagt!«

Derpaa begyndte Adonis:

Til Kirkebryllup!

»Præsten og Skolelærer Sørensen følges ad til Kirken, hvor der om 10 Minutter skal være Bryllup. Det

*) Smukke Ven.

er i Dag et Par meget fattige Brudefolk, og Præsten siger: »Ja, — i sidste Uge fik vi saa gift gamle Jensen, han var 72 Aar; deraf kan man se, at gamle Katte ogsaa kan labbe Sødmælk!«

Sørensen: »Det Par, der skal giftes i Dag, har vist ikke engang skummet Mælk at labbe.«

Præsten: »Det er meget værre, at de er fattige *der,* hvor Forstanden plejer at sidde!« —

Sørensen: »Hvilke Salmer skal vi synge i Dag?« — Præsten nævner tre, men Sørensen siger, at den ene gaar paa en meget gammel Melodi, som han næppe kan huske, hvortil Præsten svarer: »Det gør ikke noget, Sørensen, saa kan De bare synge bagefter mig!«

I Kirken var kun to Mænd foruden Brudeparret, — *det* var hele Brudeskaren. —

Men de unge blev altsaa viede, og efter Vielsen begyndte Præsten paa den gamle Melodi, som Sørensen ikke var stiv i. — Præsten sang baade op og ned, langsomt og hurtigt, forte og piano, med Takt og uden Takt, med Følelse og uden Følelse, — og *hvert* Vers var en ny Melodi, saa Sørensen maatte nøjes med at brumme med, saa godt han kunde. — Men Forsamlingen lod til at føle sig *meget* opbygget ved Sangen. —

Da Parret til Slut havde modtaget Præstens og Sørensens Lykønskninger, fulgtes disse ad til Præstegaarden, og Sørensen spurgte da: »Hvad var det for en Melodi, Præsten sang efter Vielsen?«

Præsten svarede: »Det skal jeg skam sige Dem, Sørensen, det var noget, jeg selv stod og lavede, for de forstaar ingenting af det alligevel!«

Sørensen tænkte som saa ofte før: »Han er en ærlig Mand, — ærlig som faa — og ogsaa en god Mand!«

Til denne Historie sagde Spids: »Sørensen har haft Ret i sin Udtalelse om Præsten, der sikkert har været en god Mand; — nu skal I faa en lille en, som hedder:

Altergang!

En gammel Præst har fortalt mig følgende om en afdød Sognepræst: »Hans aandelige Habitus var af en egen Art, og altid var han uregelmæssig. Han blev i Almindelighed kaldet »underlig«, og underligt kunde han ogsaa opføre sig; saaledes havde han en Søndag Altergang for nogle af sine Sognebørn. — Blandt disse var en Gaardmandskone, — en saakaldet »pæn Kone«! Hun kom ofte i Præstegaarden, hvor hun altid blev vel modtaget for sin Pænheds Skyld. — Præsten gaar saa om med Alterbægeret og uddeler Vinen med de sædvanlige Ord: »Det er Jesu sande Blod.« Da han kommer til dem femte, som netop er den »pæne Kone«, siger han: »Det er Jesu sande Blod! — — — Kom ned i Præstegaarden, naar vi er færdige, og faa en Kop Kaffe!« — Derpaa gik han videre med Alterbægeret til den næste, som han dog kun nævnede de rituelle Ord til.« —

Da Præsten og Lærer Sørensen efter denne Kirkekaffe fulgtes ad hjem, sagde Præsten pludselig: »Ved De, Sørensen, hvormange, der er født her i Sognet sidste Nat?«

Sørensen: »Der kan jo godt være født baade to og tre!«

Præsten: »Nej, — der er født tolv!«

Sørensen: »Det er jo umuligt.«

Præsten: »Nej, det er rigtigt nok, for Per Larsens Kone har faaet en Dreng, og hans So har faaet elleve Grise — men disse sidste skal ikke indføres i Kirkebogen!«

Jeg har kendt ham personlig, og han blev blandt sine Embedsbrødre altid modtaget med et overbærende Smil!« — —

Brus sagde: »Den var mærkelig, men Præstens Underbevidsthed har jo bare for et Øjeblik taget Magten fra ham, — da han var i Kirken!«

Adonis bemærkede: »Det er meget værre, naar *Ko-*

nen tager Magten fra en Præst. Ou est la femme*)? — siger Franskmændene. Jeg skal nu fortælle om:

Præstens Tak var 7 Angreb!

I Aaret 19 . . skulde der til Kirken i Revejle anskaffes et Orgel. I denne Anledning kom Sognepræsten, Pastor Kjær, til Kirkesangeren, Lærer Peters, der i 11 Aar havde været Kirkesanger ved Revejle Kirke, og bad ham om at gaa ud til Beboerne i Skoledistriktet med en Liste og bede dem om at tegne sig for et aarligt Bidrag i 5 Aar, — om de havde Evne og Vilje dertil. Lærer Peters svarede, at han gærne skulde gøre dette, — et ikke ringe Arbejde; — og det lykkedes ogsaa at tilvejebringe den fornødne Sum, saa Orgelet blev bestilt, bygget og opstillet i Kirken. — Sognets andre Lærere gjorde Arbejdet med Listen i deres Skoledistrikter.

Men nu forlangte Kultusministeriet, at der *skulde* ansættes en Organist ved Kirken, som *skulde* forpligte sig til at spille Orgelet i Fremtiden.

Pastor Kjær kom da anden Gang til Lærer Peters, der havde Eksamen i Orgelspil, forklarede ham Sagen og bad ham om, at han vilde skrive under paa en Skrivelse til Ministeriet, i hvilken han forpligtede sig til i Fremtiden at spille Orgelet.

Hertil svarede Lærer Peters, at det skulde han gerne gøre. —

Nogle Dage efter, at Lærer Peters paa denne Maade var bleven Kirkens Organist, kom Pastor Kjær tredie Gang til ham og spurgte, om hans — Præstens — Kone maatte spille Orgelet i Kirken engang imellem, naar hun havde Lyst dertil. Hertil svarede Lærer Peters, at det maatte hun gærne; han indsaa jo, at Folk i Sognet — navnlig paa Baronens Slot — *burde* vide, at hun kunde spille et saadant Instrument. —

Nogle Dage efter kom Præsten fjerde Gang, og han foreslog da Lærer Peters, at der blev gjort en bestemt

*) Hvor er Kvinden?

Aftale imellem dem, saaledes at Præstens Kone spillede til *alle* Gudstjenester i Kirken, naar der var *Førsttjeneste*, Lærer Peters derimod til Gudstjenesterne om Eftermiddagen. — Der var nemlig ogsaa i Sognet en Annekskirke, hvorved Lærer Peters allerede havde været Organist i 11 Aar, og Gudstjenesterne i Kirkerne skiftede. — Lærer Peters svarede, at han ikke havde noget imod en saadan Aftale, skønt han derved i Hovedkirken kun blev Sidsttjeneste-Organist. —

Imidlertid begyndte Skriftemaalet ved Førsttjenesterne Kl. 9½, og da Præstens Kone helst ville nøjes med at komme Kl. 10, kom Præsten femte Gang til Lærer Peters og bad, om han — trods Aftalen — vilde spille Salmerne til Skriftemaalet. Læreren svarede, at han gærne skulde vise denne Imødekommenhed. —

Gik da nogen Tid hen, og Præsten kom sjette Gang til Lærer Peters og bad, om hans Kone *nu* og *da* — trods Aftalen — maatte spille ogsaa ved Sidsttjenesten. — Læreren svarede, at det maatte hun gerne. Han huskede det gamle Ord: »Vær velvillig mod Din Modstander, medens Du er med ham paa Vejen*) !« — Men til sin Kone sagde han: »Stakkels Præst, der saadan maa danse efter andres Fløjte!« —

Juleaften, og senere hver Juleaften spillede Præstens Kone Orgelet i begge Kirker, — uden i Forvejen at nævne et Ord derom til Lærer Peters, der med et Smil lod som ingenting, da han for sin egen og Præstens Gernings Skyld vilde holde Fred, hvis det var muligt**) — Hendes kolossale bristefærdige Bagdel anbragt paa Orgelbænken og hendes Selvglæde fremkaldte altid et Smil hos de nærmest siddende.

Gik da atter nogen Tid hen, og Pastor Kjær kom syvende Gang til Lærer Peters og spurgte ham, om han havde noget imod, at Præstens Kone spillede Or-

*) St. Matthæus Cap. 5—25. **) Rom: Cap. 12—18.

gelet ved Bryllupper og Begravelser, naar hun havde Lyst dertil. — Lærer Peters svarede, at det matte hun gerne; — og han syntes, at han ved sin hidtil udviste Optræden havde bestræbt sig for at være sagtmodig i hele sin Færd over for Præsten og hans Kone.

Han havde i alt Fald *8 Gange* været meget imødekommende. —

Men hvad mødte nu Lærer Peters *bagefter* i denne Sag fra Præstens og en andens Side?

Hvad derefter skete var følgende: Efter nogen Tids Forløb hørte Læreren tilfældigt, at Præsten i Menighedsraadet havde foreslaaet, at han nu skulde kastes ud af Kirken og ikke mere være dens Organist. Han forundrede sig noget derover og bad Sognets Beboere om Støtte ved at underskrive en Adresse til Menighedsraadet gaaende ud paa, at han vedblivende skulde være Kirkens Organist! —

400 Medlemmer af Menigheden underskrev denne Adresse, og Menighedsraadet nægtede at kaste Læreren ud af Kirken.

Omtrent samtidig foreslog Præsten i Annekskirkens Menighedsraad, at Lærer Peters nu ogsaa skulde kastes ud af *denne* Kirke, skønt han *der* havde været Organist i over 20 Aar og intet havde forbrudt i denne Stilling.

Men Lensbaronessen paa Slottet i Sognet var Medlem af Annekskirkens Menighedsraad, og hun udtalte i Raadet disse Ord: »Nej, Pastor Kjær! Saalænge Lærer Peters er Lærer i Revejle, skal der ingen Forandring ske ved Annekskirken!« —

Lærer Peters var saaledes fremdeles Organist ved begge Kirker.

Imidlertid forundrede nogle af Sognets Beboere sig over, at Lærer Peters saa faa Gange spillede Orgelet, skønt han var Kirkens Organist, og disse besværede sig derover til ham, saa han meddelte det til Præsten.

Der blev da gjort den Aftale, at Læreren skulde spille Orgelet ved alle Bryllupper, Begravelser o. s. v.

fra sit eget Skoledistrikt, saa fik det gaa med de andre Distrikter, som det kunde. Her var altsaa *Enighed.*

Men da Præsten havde været hjemme og talt med en anden, — som mulig har givet den svage Mand *sin* Instruks, — sagde han, at Lærer Peters havde misforstaaet ham. — Og nogle Dage efter hørte Læreren, at der i Sognet cirkulerede en Adresse imod ham, hvilken gik ud paa, at han skulde afskediges som Organist, og Præstens Kone overtage Stillingen. — Men Lærer Peters anmodede ved en lille Artikel i det lokale Blad de Beboere, som ikke vilde gøre ham noget ondt, om at lade være med at underskrive Adressen.

Følgen af denne Artikel var, at Adressen ikke fik *en eneste* Underskrift, — men derimod gav Anledning til, at et af Medlemmerne af Menigheden skrev en Artikel i Avisen, hvilken endte saaledes: »Rundt om i Sognet har man kun *en* Mening om, hvorfra Adressen stammer; dette plumpe Forsøg har en Bismag af Fortvivlelse!«

Hvis man antager, at Pastor Kjær — efter Instruks fra en anden — var Fader til Adressen er det muligt, at man komme Sandheden saa nær, som det for Mennesker er muligt at komme den. — Lærer Peters spurgte i alt Fald Præsten, om han var Fader til Adressen, — og Præsten turde ikke sige det lille Ord — Nej! —

Nogle Dage efter hørte Lærer Peters, at der i Annekskirkens Menighed cirkulerede en ny Adresse imod ham, — gaaende ud paa, at han nu ogsaa skulde kastes ud af Kirken *der* som Organist.

Men Læreren anmodede Kirkens lille Menighed om at støtte *ham* ved at underskrive en Adresse, hvori man udtalte Ønsket om, at *han* fremdeles skulde være dens Organist; denne Adresse fik i den lille Menighed 130 Underskrifter af voksne Menighedsmedlemmer; — Pastor Kjær turde heller ikke *her* sige det lille Ord — Nej — angaaende Paterniteten til denne

Adresse mod Læreren, — som stedse blev ved at være Organist ved Annekskirken. —

Kort Tid efter skulde der være Begravelse — *netop* fra Lærer Peters Skoledistrikt, hvor han netop efter Aftalen med Præsten *selv* skulde spille Orgelet; men i Anledning af denne Begravelse sendte Præsten Læreren en Lap Papir, der indeholdt disse Ord: »Min — Kone har — *lovet* at spille Orgelet ved — Begravelsen!«

Lærer Peters fandt sig nu endelig foranlediget til at opponere og sendte Præsten følgende Linier: »Vil De hindre mig i at udføre mit Arbejde i Kirken*)? — *Jeg* spiller Orgelet ved Begravelsen!« —

Lærer Peters spillede altsaa ved denne Begravelse, men lod sin Kone spille Præ- og Postludium, — hvilket gjorde et saa fejlagtigt Indtryk paa Præsten, at han i et kort efterfølgende Menighedsraadsmøde udtalte, at Læreren alligevel *ikke* havde spillet ved Begravelsen, — skønt han havde sagt, at han *vilde* gøre det. —

Da Lærer Peters hørte om Præstens Udtalelse i Menighedsraadet, gjorde han ham opmærksom paa det urigtige i denne Udtalelse, og i næste Menighedsraadsmøde maatte derfor Præsten over for det samlede Raad tage sin Udtalelse tilbage. —

Siden den Tid havde Præsten — selvfølgelig efter en andens Befaling — flere Gange i Menighedsraadet beklaget sig over, at hans Kone af Lærer Peters var bleven — »*forurettet*«; men Menighedsraadet havde stadig med et Smil vendt det døve Øre til. —

Man vil jo kunne se, at Pastor Kjær — og særlig den anden — intensivt har øvet sig i at gaa frem i Jesu Sindelag; men — mulig vil enkelte ikke have Øjet opladt herfor. —

Men Værdien af det gamle Ord: »Det samme Sindelag være i Eder, som ogsaa var i Christus Jesus,« — erkendes dog i Almindelighed af alle — baade med aabne og lukkede Øjne. —

*) Dette er nemlig strafbart.

»Pastor Kjær — en i sin Tid kendt Missionspræst — er død for mange Aar siden, og — — Lærer Peters var stedse Organist ved de to Kirker, indtil han 10 Aar efter Præstens Død tog sin Afsked.« —

Da Adonis havde endt sin Fortælling, sagde Spids: »Det er den mest beskidte Historie, jeg har hørt i Aften, og det undrer mig, at det ikke var Dig, Brus, som fortalte den.«

Adonis sagde: »Historien er bleven mig fortalt af en gammel Lærer, og jeg har selv engang fortalt den til en Provst paa Sjælland, som sagde til mig: »Ja, — *den* er slem!« — Jeg vil for mit eget Vedkommende tilføje, at det har ikke været opbyggende for forstandige Menighedsmedlemmer.«

Spids angreb med stor Energi sit Bukkeskæg, lavede sig et nyt Glas Romtoddy og sagde: »»Nu skal jeg fortælle Jer om en god, gammel Præst, som i Stedet for at være ondskabsfuld var en fornuftig og gemytlig Mand; jeg skal fortælle Jer om:

Præsten narrede Baronen.

Baronen paa Slottet »Agsholm« var en fintdannet og religiøst interesseret Mand; men han havde i mange Aar vist, at han ikke *vilde* eller *kunde* bruge Sognepræsten, Pastor Boesen; derimod — Noblesse oblige forsømte Baronen ikke Aar efter Aar at indbyde Præsten til en af sine aarlige Jagtmiddage paa Slottet, og Pastor Boesen var saa godmodig at give Møde ved disse Middage; han ignorerede heller ikke Indbydelser til Slottet ved andre Lejligheder. — Men Tiden gik, — Baronen blev gammel, — Præsten blev gammel, — — og Tiderne blev ny. —

Og ny Krav stilledes overfor den gamle Præst, — Krav, som Baronen — og andre med ham — mente, at den gamle Præst ikke kunde honorere. — Det viste sig senere, at hans Efterfølgere udi Embedet heller ikke kunde honorere disse Krav, — saa Aktionen mod den gamle Præst viste sig at være ganske forgæves. —

Præsten blev for det uopnaaelige Ideals Krav paatvunget en Capellan, hvilket han tog Baronen og de andre meget ilde op, saa han en Søndag spurgte Lærer Peters: »Synes De, jeg trænger til Capellan?« — Peters svarede energisk Nej, og Præsten fortsatte: »Nu vil de jo gøre mig tosset, men de kan tro Nej; thi ser De Peters, naar de ikke paa Slottet vil bruge mig som Præst, saa kan jeg nu heller ikke bruge deres Invitationer til Jagtmiddage. — For ser De:

Pastor Boesen
sig ej bryder
mer om Gosen
og dens Gryder,
naar kun *Manden*
man til Baller,
men ej *Præsten*
til sig kalder!

Saa til Efteraaret skyder jeg en Hare og køber en Flaske Vin. — Min Kone laver udmærket Mad, — og saa holder vi Jagtmiddag hjemme hos mig og kan have det ligesaa rart og godt som oppe paa Slottet hos Baronen. — Paa denne Maade narrer vi *ham*. — De skal med til min Jagtmiddag, Peters, og saa synger vi den gamle Vise om »Kejseren udi Kinesiens Land«, hvori der staar: »Men han blev dog narret engang, og just derom lyder min Sang!«

Jagtmiddagen blev holdt, og den blev ogsaa god. — Præstens Frue havde dækket et nydeligt Bord. Der var Haresteg, kogt Helleflynder, god Rødvin og dejligt Syltetøj; Lærer Peters og et Par andre mandlige Gæster befandt sig saare godt, og Peters var meget forbavset, da han ved denne Jagtmiddag for første Gang smagte syltede Valdnødder, som han beundrede og glædede sig over; og han var enig med den gode, gamle Præst om, at man aldeles ikke kunde have det bedre oppe paa Slottet hos Baronen. Men Visen, hvori der stod: »Men han blev dog narret engang«, blev al-

ligevel ikke sunget. Baronen var jo — ogsaa uden den — fuldstændig slaaet, snydt og narret.

Den gamle Præst var i godt Humør, og Peters syntes, det var en dejlig Aften; han mindes endnu mange Aar efter med Glæde den hyggelige Aften sammen med den gamle Præst, og undertiden siger han til sin Kone: »Pastor Boesen var en af de ærligste Præster, jeg har kendt; han skjulte aldrig sin Mening. — Forstillelse og diplomatisk Fortielse laa ikke for ham; — hans Gerning var heller ikke forgæves!«

»Det var en fornuftig Præst,« sagde Brus.

— Nu kom Konerne ind til de tre Herrer i Kontoret, og Adonis's Kone sagde, at Klokken nu snart var 23; men saa indbød hendes Mand hende og de andre Koner til at høre en Oplæsning; — de satte sig derfor hyggeligt tilrette, og Adonis begyndte at tage nogle Papirer op af Lommen, idet han sagde: »Jeg er selv opvokset paa den gamle Gaard, som I nu her skal høre om!«

Derpaa fortalte Adonis om:

»*Jens Mikkelsen*«!

»Vi havde hjemme paa min Faders Gaard en gammel Røgter, der i mange Aar — ogsaa i min tidlige Barndom — var et uundværligt Inventarium i Gaarden. Han var ligesaa uundværlig for os som vi for ham, og derfor tilbragte han med kun faa og smaa Afbrydelser den sidste Halvdel af sit Liv hos os.

Men undertiden kom der ligesom en Trækfuglenatur over ham, saa han uden videre pakkede sit Tøj i en Bylt og uden vort Vidende gik bort til en i Nærheden boende Skovrider, som han saa i nogle Dage kastede sin rige Kærlighed paa, — den Kærlighed, som vi 3 smaa Drenge paa Gaarden ellers nød godt af.

Men Kærligheden til Skovrideren var ikke permanent, hvorfor Jens Mikkelsen, som vor Røgter hed, i Almindelighed efter kun faa Dages Forløb kom tilbage til os.

Vi *saa* ham aldrig komme tilbage til os med sin Bylt gamle Klæder under Armen; thi det var altid sent paa Aftenen, hans Invasion skete, — saa sent, at Nattesøvnens Fred allerede havde sænket sig over Gaardens Beboere.

Han fandtes derimod om Morgenen, naar Fader kaldte ad Tjenestefolkene, ved Siden af Karlen i Karlekammerets Seng. —

Ved saadanne Lejligheder kom Fader smilende ind og fortalte, at »nu var Jens Mikkelsen kommen igen!« — Jeg formoder, at det var Skamfuldhed i Forbindelse med en vis Anerkendelse af Faders Forudseenhed, der bevægede ham til at holde sine Indtog i Gaarden om Natten; thi Fader plejede undertiden, naar Mikkelsen var vred over Køernes Mangel paa Renlighedssans, at sige til ham: »Det nytter ikke noget, at Du gaar ud til Skovrideren, Du kommer jo alligevel igen om nogle Dage!« —

Til dette tav Mikkelsen som oftest, men kunde dog undertiden komme med en Bemærkning om, at Skovriderens Køer da i alt Fald ikke var saadanne Svin som vore, thi de plejede aldrig at »kaste Ballast« højt oppe i Baasen, eller som vore at lægge sig med deres af Mikkelsen nystriglede Bagdele oven paa »Ballasten«! —

Han var og blev stedse Børnenes Ven, og at sidde ved hans Side om Aftenen, naar Nadveren blev sat til Livs, var for mig og mine Brødre en stor Fornøjelse. Naar vi ved en saadan Lejlighed spurgte ham, hvordan det kunde være, at han havde den store Vorte med lange, sorte Haar ved Siden af Næsen, plejede han at sige: »Ded æ faa, a I kaa hitte mej igen — vis jæ sku bliue baarde faa Jær! — Hermed hentydede han til, at vi Drenge godt vidste Besked med Betydningen af at bære et Mærke, da vi saa mange Gange havde været med ude paa Græsgangen »Sevet« ved Præstø Fjord og der havde været Vidne til, at Lehnsbaron Reedtz Thotts Udsendinge med et gloende Jærn brændemærkede de til Græsning indtegnede Kreatu-

rer, der til stor Jubel for os, naar Jærnet sved deres Hud, satte i Løb med et dumpt Brøl! — — —

Med Pigen paa Gaarden levede han i bestandigt Uvenskab, der af Fader betragtedes som fastslaaet, saalænge de to Tjenere var sammen i Gaarden. Men vi Børn mærkede dog, at der var Perioder af Forsoning; særlig bemærkede vi dette, naar Tjenestefolkene skulde være ene hjemme paa Gaarden. Jens Mikkelsen, der snart vejrede, naar »Manden og Kvinden« skulde bort, viste da Pigen en usædvanlig Velvilje: Han hentede Vand og Brænde til Køkkenet og var mest lykkelig, naar han kunde overraske hende med en halv Snes Æg, som han ved en ihærdig Gennemsøgning af Gaardens Lader havde været saa heldig at blive »Ejermand« af. Han kom da bærende med dem i sin Hue, — de »stridende« Parters Ansigter straalede, og Aftenen fejredes med en overdaadig Nydelse af Æggekage — til Parternes gensidige Tilfredshed. — Ved en saadan Lejlighed opdagede vi Drenge, at deres daglige Uvenskab til en vis Grad kun var fingeret, — kun var til af Hensyn til Gaardens øvrige Beboerne og nærmest at betragte som et Middel til at vildlede — og for os at skjule deres Hjærters dybeste, reneste, helligste og varmeste Følelser. Saaledes var det ganske sikkert fra Mikkelsens Side; om Pigen derimod nærede rene, ædle, dybe og varme Følelser for ham, vidste vi ikke klart, men fik engang under et Æggekagemaaltid Bevis for, at hendes Følelser — i alt Fald dengang — ikke havde Kogepunktets 80 Grader Reaumur. — Vor Ven forsøgte nemlig at komme i nærmere Berøring med hendes kødfulde og efter hans Mening guddommelig smukke Overarme, men til stor Forfærdelse for os Drenge blev Æggekagemaaltidets hyggelige, hjemlige Ro og Glæde afbrudt ved, at hun pludselig med begge Hænder tog ham i Trøjekraven og satte ham saa haardt op mod Væggen, at hans Nakke gik gennem Glasset paa et der hængende Skilderi. —

Resten af Aftenen svandt hen under et underligt

Tryk paa vore smaa Sjæle, thi Pigen var i ondt Lune, og Mikkelsen var forsvundet med det paa Valpladsen haardt saarede Skilderi for at faa det restaureret hos Glarmesteren.

Denne Begivenhed klarede ogsaa nogenlunde i en anden Henseende vore Begreber om vor Røgter. — Efter sine Udtalelser at dømme var han nemlig en intensiv Fjende af det Køn, der i gamle Dage gik i lange Klæder, men ved enkelte hemmelighedsfulde Antydninger fra Fader var vi komne til den Erkendelse, at Mikkelsen maatte have en temmelig voksen Søn. Dette forundrede os meget, da vi saa ofte havde hørt ham sige til Karlen: »Hol dæj fra Fruentømmerne, — ded æ noed Rag, dæ baare ødelæger vos Mandfolk; Du kaa trou, jæ kænner dom; jæ haar faat naag a den Slaus; jæ æ lisaa klov paa dom, som Præstin æ klov paa Fan!«

Hertil bemærkede Karlen undertiden, at han troede ikke, der var nogen Fanden til. Saa plejede Mikkelsen at sige: »Æ du taased? Faen kaa vitte unvære, — men Fruentømmerne! — dom ku vi unvær-e! —

Da vi Drenge blev større, erfarede vi, at Mikkelsen i Virkeligheden havde to Sønner »udenom«, som det der paa Egnen hed.

Mikkelsen havde kun faa Passioner; til daglig havde han kun to, der i Forening forlenede ham med den for os Drenge saa usigelig liflige Mandfolkelugt, der repræsenterede det sande hjemlige og hyggelige: Han brugte Skraa, saa det flød over, og Brændevinsflasken kaldte han sin Gøg, — og den kukkede og klukkede ogsaa jævnlig for ham.

Lørdagen var for ham Ugens Mærkedag — og for os Drenge ligesaa, thi han glemte aldrig at købe Basser til os samtidig med, at han købte Brændevin til sig selv. Vi beundrede og elskede ham, naar vi hev Basserne op af den malpropre Papirpose, som altid havde den hjemlige Hverdagsduft, der omgav Mikkelsen og alle hans Gerninger. — Et andet Baand bandt os ogsaa nøje til ham, thi ingen paa Gaarden

kunde klampe Træsko som han eller af det fra Skoven hjemkørte Favnebrænde udsøge de til Klampetræ bedst egnede Stykker; — vi Drenge prøvede undertiden paa at agere Kendere, hvad Valg af passende Klampetræ angik, men Mikkelsen kasserede ubarmhjertigt, hvad vi havde udsøgt.

Han plejede da at sige: »Val a Klambetræ ska ske mæ Faanoft, — maanne Knøser biller sæ ing, a di kaa klampe Træskoer, men noed Beks æ ed, faa di faastor ette aa ydsøje ded rejdie Træ teed!«— Han brugte aldrig Navnet Karle, men kaldte dem alle Knøser. —

Mine og mine Brødres Træsko vakte altid Beundring i Skolen, da de gjorde os en Tomme højere, end vi var; og naar Mikkelsen om Søndagen viste sig uden for Gaarden paa Gaden, gjorde han ogsaa Opsigt, da hans Træsko var forsynede med de højeste Klamper i hele Byen.

Var Mikkelsen saaledes en Mand, der lærte os at sætte Pris paa »Basser og højklampede Træsko«, saa var han ogsaa til Nytte i en anden Henseende, idet hans gamle Skindbukser for os var vor Ugealmanak.

Han havde kun et Par Bukser, men det var ogsaa et Par ualmidelig stærke og praktiske Bukser af Skind, — syet paa gammeldags Maner med en firkantet Klap foran, hvilken foroven knappedes med fire Knapper, og af os Drenge kaldtes »Forlæderet« eller »Forhuden«! — Paa de søgne Dage naaede Mikkelsen aldrig at faa knappet mere end de to midterste Knapper; de to Hjørner af »Forhuden« faldt ned ved hver Side og dannede to retvinklede Trekanter; dette Forhold brugtes af praktiske Hensyn: Han kunde saa til daglig hurtigere faa fat paa Skraatobakken i den ene Lomme og Kniven i den anden.

Søndagen viste han derimod sin Agtelse ved, at han ogsaa knappede for Skraa og Kniv, men saa var der paa Siderne af »Forhuden« to Trekanter, der var af et renere Stof end Forhudens Midterparti. — Dette Søndagens Kendetegn svigtede aldrig, og naar vi

Smaadrenge Søndag Morgen tidlig, pyntede med Søndagstøjet, kom ud til Mikkelsen, saa kunde vi af Hjørnernes Ophøjelse paa »Forhuden« se, at Moder ikke havde taget Fejl med vor Pynt. Det var virkelig Søndag; Ugens Læderalmanak beviste det usvigeligt.

Til at hjælpe os smaa fremad i boglig Kunst egnede vor Ven sig derimod ikke; han kunde kun regne paa den Maade, at han lagde sammen og trak fra ved at tælle frem og tilbage paa Fingrene. — Multiplikation og Division var han ligesaa fremmed for som en Seminarist for Fransk; med nogen Genialitet og fyldig, udtryksfuld Ynde kunde han ejheller behandle sit Modersmaal. — Han kunde kun skrive sit eget Navn, hvilket han skilte sig fra paa en simpel og kortfattet Maade. — Han skrev — helst med Kridt — 3 lige opretstaaende Streger, af hvilke de to sidste foroven var forbundet ved en nedadbuet Streg:

I. M.

det er: Jens Mikkelsen. — I Henseende til sin Levemaade var han en Lækkermund, — en sand Lucullus, — og havde han været en Rothschild, tror jeg, at han havde forkortet sine Dage ved at leve for stærkt. — Foruden Æggekage havde han særlig Forkærlighed for raadne Æbler; — hvorfor de netop skulde være i en saadan antik Tilstand, kan intet oplyses om; jeg formoder, at det var deres Blødhed og syrlige Smag, der tiltrak ham og hans mangelfulde Tandrække; men hvorfor ikke? — Kineserne ynder jo raadne Æg for ikke at tale om vort danske *møre* Vildt. — Som Festspise yndede han ogsaa Spegesild og Klipfisk, som han helst fortærede med Skæl og Skind paa.

Krigen mellem Franskmændene og Prøjserne 1870—71 var Skyld i, at vi alle hjemme fik en overordentlig Respekt for Mikkelsen og hans Evne til at gøre Fyldest baade ved en almindelig sjællandsk Juleaftensnadver og ved en »bedre« Middag, hvis han havde faaet Lejlighed til at deltage i en saadan.

Juleaften 1870, da vi var færdige med den paa Gaarden traditionelle Risengrød med Smørhul, Sukker og Kanel samt Øl med Sukker i, — kogt Klipfisk med Smør og Sennepssauce samt Kartofler, — Æbleskiver med Sukker og Kaffe som Afslutning, — og vi alle havde spist, hvad vi evnede, kom Fader med den for hans Prøjserhad saa karakteristiske Bemærkning: »Nu vilde jeg ønske, at enhver Prøjser var lige saa sulten, som vi er mætte!« — (Fader havde været med i 1864).

Nu plejede Mikkelsen ellers at bøje sig for, hvad »Manden« sagde, men i Madspørgsmaalet lod han sig ikke dupere. Han følte sin Stolthed krænket ved Faders Bemærkning og sagde: »Aa — jæ æ datte mer mæt, —en jæ ku æde to Rundtenommer Fidtebrød aa ed raaden Ævle ovenpaa!« —

Pigen bemærkede, at det da var en Skam, at han ikke skulde være fuldkommen mæt Juleaften, og beredte sig til at gaa ud i Køkkenet og hente Desserten; og Fader ophidsede Mikkelsens medfødte Trang til at udmærke sig ved at komme med en tvivlende Bemærkning om hans ufuldkomne Mæthed og Evne til at have ligesaa meget i Maven som i Munden. Fuld af Raskhed og Trang til at blive beundret sagde Mikkelsen: »Ded gæller en Mark!« — Naa, — den blev holdt, og Pigen kom med Desserten, som han tog fat paa. — Aldrig havde vi Drenge beundret vor Ven, som vi beundrede ham den Aften, da han med sin kendte Sindighed gav sig i Færd med Maden, som virkelig sammen med 2 Snapse ikke alene blev spist, men *nydt* med berettiget Stolthed*).

— Denne medfødte Trang til at erhverve sine Medborgeres Beundring kom ogsaa frem, naar man saa ham ordne Møddingen, over hvilken han med Hals- og Haandsret var fuldkommen Suveræn. —

En »velholdt Mødding« var hans Stolthed, og ingen af Knøsene paa Nabogaardene kunde hvad »vel-

*) Han holdt sig strengt til Prædikerens Ord: 8—15.

holdt Møddinq« angik maale sig med ham. Hver Lørdag blev Møddingen friseret for at være i Orden til Søndagen, da den saa var mest udsat for »Knøsernes« Kritik, naar disse spadserede forbi vor Gaard.

Lørdag Eftermiddag, naar dette, — det vigtigste af alle Arbejder — foregik, kunde man derfor se Mikkelsen i fuld Aktivitet i Færd med at jævne Møddingens Overflade, lave den i en geometrisk nøjagtig Firkant og træde alle opposionelle Halmduske ned med sine dertil velegnede, store Fødder; uafbrudt mumlede han til de opadstikkende Halmduske: »Stritter Du? — Naa — saa Du stritter,« og haardere og haardere traadte han, indtil hele Oppositionen var tilintetgjort. —

Naar Møddingen saa var færdig og i nogen Frastand virkelig tog sig lige saa lækker ud som en Rombudding af nøjagtig firkantet Form, — naar det var Vinter, havde Buddingen Sneens Flødeskum paa, — saa plejede Mikkelsen, idet han med Energi og Stolthed satte Møggreben fast i Møddingen, med synlig Glæde at sige: »Nu æ ha i Aarden!« —

Jeg tror, at han med det samme tænkte: »Nu kan »Knøserne« gærne komme«!

Møddingen var han lige saa stolt af som en Stamherre af sine velfriserede Køreheste, og jeg erindrer endnu, hvorledes han en Søndagmorgen tidlig — selvfølgelig med fuldknappet »Forhud« — kom ind i Sovekammeret, hvor vi tre halvvoksne Drenge endnu laa, og sagde med samme Stolthed, hvormed en General præsenterer sin veldresserede Hærafdeling for Kongen: »I Dau sku I komme yd aa se Møddnin! — Nu æ ha lisaa lie som ed høvled Brædt aa lisaa firrkaanted, som om ha vaa slaved (slaaet) ætter in Cirgel!«

Han havde i religiøs Henseende sine egne Meninger, som han jævnlig udviklede for Gaardens Husmand, der holdt meget af at tale om »det gudelige«, som han kaldt det.

Han paastod blandt andet, at man selv bestemte, *naar* man skulde dø; det gjorde han da i alt Fald

selv; thi en Morgen fandtes han kold og livløs hængende i et Træ, og man kom forsent til at kunne redde ham. — Stakkels gamle Røgter: Du var intet Intelligensens Lys, og dog har Du ikke levet forgæves!

Da Adonis var færdig med Mikkelsen, sagde Brus: »Du er en lykkelig Mand, Adonis! Du holder af Menneskene, enten de er saa eller saa; Du har vist haft en lykkelig Barndom paa den gamle Gaard?«

Adonis svarede: »Det har jeg, men min Far var ogsaa Verdens bedste Far, og min Mor var Verdens bedste Mor!« —

Konerne kunde ikke endnu faa Mændene til at gaa hjem, gik derfor atter tilbage til Dagligstuen og tog fat paa deres Haandarbejder. — —

Derpaa sagde Brus: »Nu skal I høre en Historie om en Præst og en Degn, som begge to baade røg og drak; jeg har den fra en gammel Lærer. — Du behøver ikke at gaa ind til Konerne, Spids, for *min* Kone har hørt den, og hun rynkede ikke paa Næsen ad den.« — Derpaa fortalte Brus om:

Præstens Smil, der døde tre Gange!

»Det var en kold, storm- og regnfuld Eftermiddag henad Kl. 4 i November Maaned. — Lærer Peters sad i sin Dagligstue; han havde været ude paa en Køretur Dagen i Forvejen og var bleven saa »skammelig forkølet«! — Af Erfaring vidste han, at Romtoddy var et udmærket Middel mod Forkølelse, — og saa var det ogsaa velsmagende og oplivende. — Saa banker det pludselig paa Døren, og efter at Peters har raabt: »Kom ind!« træder Hans Velærværdighed Sognepræst Kjær ind, — stor, svær, affabel smilende.

Præsten*): »God Dag, Peters, — god Dag, Fru Peters!«

Peters: »God Dag! — Vær saa god at tage Plads; — jeg sidder og hviler mig lidt efter Arbejdet i Sko-

*) Kendt Missionsmand.

len og maa drikke noget varmt, da jeg er bleven saa forskrækkelig forkølet paa Køreturen i Gaar!« —

Præsten: »Hvad er det, De bruger, naar De er forkølet?«

Peters: »Det er Romtoddy; Lægen har sagt mig, at det er et udmærket Middel; jeg tager saa et Glas til, naar jeg gaar i Seng Kl. 10; vil Præsten have et Glas med?«

Præsten: »Ja, — jeg sku — skulde jo ik-ikke, da jeg er — i »blaa Kors«! — —

Peters: »Ja, — men Medicin *maa* man dog vel have Lov til at bruge, enten man er i den ene eller den anden Forening! — Jeg ser, Præsten er endnu ikke kommen af med den Forkølelse, som De fik for nogle Dage siden, da De var ude at rejse!«

Præsten: »Nej, — den er — skam slem endnu.«

Lærerens Kone er imidlertid kommen ind fra Køkkenet med nyt, kogende Vand, — og Præsten laver sig en rigtig god Toddy.

Peters løfter sit Glas og siger: »God Bedring!«

Præsten: »Tak, iligemaade.« — Og smilende føjer han til: »Ja, — Varme er god mod — Forkølelse. — Lægerne vil jo ogsaa gærne have — os i Seng, — saasnart der er — noget i Vejen; — men jeg rejser jo meget — og har — daarlig Tid til — at blive i Sengen! — Man kan ligefrem — mærke, at — man har godt af — at faa noget varmt — i Kroppen.«

Peters: »Ja, — Præsten rejser meget!«

Præsten smilede: »Ja, — man vil jo gæ-ærne gøre noget godt — ogsaa paa andre Steder, end her, — hvor man er — ansat!«

Peters: »Ja, — Præsten rejser meget, — det er dyrt!« — Man hører nogen bevæge sig ude i Entreen, — Præsten bliver urolig, — og da dør pludselig hans Smil; — han rejser sig, — tager sit Toddyglas, gaar baglæns hen mod Vinduet — med Glasset gemt bag sin Ryg — og faar hurtigt anbragt den omtvistede Drik bagved en Urtepotte. — Nu bankes paa Døren, og paa Peters's »Kom ind!« — aabnes Døren; — ind

træder Gmd. Per Mikkelsen og meddeler, at han har en Melding til Kirkebogen. — Han tilføjer, at han *har* været i Præstegaarden, og at Præstens Kone *har* modtaget Anmeldelse om, at en lille Pige er kommen til Verden. —

Mens Peters henter Kirkebogen og indfører Barnet, sidder Præsten saa underlig slap paa Stolen; — da Per Mikkelsens lille Pige saa er indført efter Rubrikkerne i den store Bog, siger Præsten: »Hvormange Børn har De nu, Per Mikkelsen?«

Per Mikkelsen: »Nu har vi ti; Folkelønnen er dyr, — saa det er godt, man faar nogle, der kan hjælpe til med Arbejdet, — naar de vokser op!«

Præsten: »Ja, — jeg kender — en Præst i —Jylland, Pastor Oe, — han har 21, — det er jo mange flere, og han har endda — ingen — »*Avling!*«

Derefter gik Per Mikkelsen, og Præsten hentede atter sit i Vinduet skjulte Glas. — Peters løftede sit Glas mod Præsten, der gjorde Gengæld; — da der atter var drukket af den varme Drik, sagde Peters: »Naa, hvordan gik det i Dag med Sogneraadsmødet!« — (Præsten var Medlem af Raadet.)

Præsten: »Ja, — som De ved, — har vi — i det sidste halve Aar — arbejdet paa at faa lavet den — Ungdomsskole, — som vi saa mange — Gange har talt om, — og nu er — vi i Dag — helt færdige —, efter at Sagen flere Gange har været — forhandlet — i Skolekommissionen og — Sogneraadet. — Alt er nu — lagt til Rette. Dermed hivede Præsten en stor Bunke Papirer op af sin Inderlomme.

Peters, der var spændt godt for i Skolen 6 Dage om Ugen og desuden havde to Kirker at virke i om Søndagen, — ansaa en saadan Ungdomsskole for en god og vigtig Sag, men turde ikke godt binde sig til endnu mere Arbejde, — naar han ikke var sikker paa at faa nogle gode Medarbejdere — villige Medarbejdere.

Han sagde derfor til Præsten, der nu atter smilede affabelt: »Ja, — det er en god og nyttig Gerning, der kan øves i en saadan Ungdomsskole; — vi har jo og-

saa — foruden mine Kolleger — flere dygtige Mænd, som kan hjælpe til ved at give nogle Timers Undervisning om Aftenen i Ugens Løb.

Vi har Sogneraadsformanden; han kan godt holde nogle Foredrag om Vejvæsen, Fattigvæsen, Sognets Regnskab og andre vigtige Sager; — jeg ved, Sogneraadsformanden gør det gærne. — Saa har vi jo ogsaa Mejeristen, som er en dygtig Mand; han er ikke alene dygtig som Mejerist, men er ogsaa en habil Regnskabsfører; han kan godt baade ved Foredrag og Fremstilling af Mejeriets Regnskab gøre stor Nytte i denne Sag; jeg ved, Mejeristen gør det gærne.« —

Præsten havde smilende nikket et Par Gange, mens han drak af sit Glas; men da Peters fortsatte, sank Præsten saa underlig sammen i Stolen, — og hans Smil døde for *anden* Gang. — —

Hvad sagde da Peters?

Ja, — den Slubbert sagde: »Vi har jo ogsaa Præsten, som kan give Ungdommen — blot to Aftener om Ugen — Undervisning i Fransk og Latin, — som jeg anser for de to mest dannede Sprog; — Præsten taler og skriver jo begge disse Sprog; og jeg ved, Præsten hjælper *gærne*.« —

Præsten sad nogle Øjeblikke ganske tavs og sammensunken i Stolen, — mens Peters — den Slubbert — stoppede sin Pibe; — endelig fik Præsten fat i Stolearmene og fik hævet sig lidt op; — derpaa vendte han sig mod Peters's Kone og sagde: »Ja — saa ko — kommer jeg — til at rejse — noget mindre!« —

Peters's Kone saa medlidende paa Præsten, og Peters troede i hendes Blik, som han strejfede, at kunne se en stærk Misbilligelse af hans Ord til Præsten; derpaa sagde Peters: »Ja, — det gør De, Pastor Kjær!«

Det skal tilføjes, at Peters — aldrig — mere — nogensinde fra nogen som helst Side hørte Tale om *den* Ungdomsskole, — hvortil dog *alt* efter Præstens Ord var lagt til Rette.

Pastor Kjær havde god Tid i Dag, og baade han og Peters vidste, at de af Hensyn til Forkølelsen havde

bedst af at holde sig inde. Det varede heller ikke længe, før Præsten meget glad og taknemlig modtog en Cigar af Peters, og Samtalen gik videre om Dagens og Nattens Nyheder.

Præsten vilde ikke have mere end det ene Glas Toddy, som han havde faaet; — derimod saa han til sin Ærgrelse, at Peters med godt Humør lavede sig et lille nyt Glas af den læskende Medicin, skønt han havde sagt, at han først skulde have Nummer to, naar han skulde i Seng. —

Om nu Præsten misundte Peters det andet Glas, — om han var bleven misfornøjet med, at han kom til at rejse noget mindre, — om han var ked af, at han var saa stiv i Fransk og Latin, — det vides ikke; men efterhaanden som de og Peters Kone atter talte livligt sammen, kom Præstens Smil alligevel atter til Live, og Konen var glad ved, at Præsten lod til at have glemt hendes Mands uforskammede Udtalelser, om de forbistrede dannede Sprog. — Peters's Kone gik ud i Køkkenet, — og hvad nu Grunden var, vendte Præsten sig pludselig mod Peters og sagde: »De drikker Dem jo fuld, Peters, — det har jeg hørt!« —

Peters bakkede paa Piben, vendte sig mod Præsten og sagde langsomt: »Ja, — Præsten drikker sig nok *ogsaa fuld,* — har jeg hørt!« — —

Da Peters Kone i det samme kom ind fra Køkkenet, saa hun, at Præsten sad som lammet i Stolen; — mulig tænkte han paa Mose Ord: »Den Gerning er bleven vitterlig!«*) — Hun saa, at nu var Præstens Smil dødt for *tredie* Gang, — det vilde ikke mere komme til Live i Aften; kort efter rejste Præsten sig, sagde stille Farvel og gik hjem til Præstegaarden.

Fru Peters saa forfærdet paa sin Mand og sagde: »*Hvad* har Du sagt til Præsten?«

Peters saa ud af Vinduet efter den bortgaaende Præst og sagde: »Den kgl. Skydebane; — det var jo der, at den ellers saa gode Mand saa uforsigtigt glemte sig selv!« —

*) Anden Mosebog: Cap. 2—14.

Da Brus var færdig, sagde Spids: »Jeg ved, at Du ikke lyver, Brus, jeg har kendt Dig som Kollega her i Sognet i over 20 Aar, og jeg har heller ikke fra nogen Side hørt, at Du skulde være et uvederhæftigt Menneske; — men jeg er alligevel glad ved, at min Kone ikke var Vidne til, at »Præstens Smil 3 Gange afgik ved Døden.« — Hun siger, at vi Lærere saa let kan komme til at gøre en Præst Uret!« — Brus sagde: »Begge Parter kan gøre hinanden Uret!«

Adonis: »Sig mig, Brus, vidste den gamle Lærer, som Du har faaet Historien af, noget om, hvordan Peters og Pastor Kjær ellers kom ud af det med hinanden?«

Brus: »Ja, — den gamle Lærer sagde mig, at de altid tog venligt mod hinanden, naar de mødtes i deres Hjem og han tilføjede: »Der er tidt skjulte Magter, som kun faa kender, og som stedse skyder en Præst frem til Handling; med Hensyn til denne Historie vil jeg minde om det Svar, som en Provst, — der trak sig tilbage fra sit Embede, da han var fyldt 70 Aar — gav en Præstekone. — Hun sagde til den gamle Provst, at hun nu gærne vilde være Provstinde; men Provsten svarede hende: »Ja, men — kære Frue — jeg er jo gift!«

Adonis sagde: »Den gamle Provst holder jeg meget af, skønt jeg ikke kender ham; Du ved, Brus, at jeg er Menneskeelsker.« —

Brus sagde: »Ja, det er den samme Provst, som i Fortællingen »De syndefulde Faddere« siger: »Det var *Synd* at sige saadan!« — —

Adonis: »Vi Lærere skal være meget forsigtige med vore Ord og Gerninger; selv med sin største Varsomhed kan en Lærer paa sin Uriaspost blive en Umulighed *alene* paa Grund af Misforstaaelse og deraf følgende Bagtalelse. — Naar lille Peter, — som vi med Glæde og Omhu vil bringe fremad, — gaar hjem og fortæller en af *sine* Misforstaaelser af Læreren og hans Ord, saa staar det fast som en Klippe, thi vor lil-

le Ven er — efter nogle Forældres Opfattelse — absolut *mere* aandelig sund end Læreren. —

Vi kender det alle og kunde anføre mange Eksempler.

Præsterne bliver ogsaa misforstaaede, og den gemene Hob — vulgus — er selvfølgelig udi egen Indbildning altid mere aandelig sund end Præsten.

Jeg har engang hjulpet Folk i et Sogn ud over en Misforstaaelse af deres Præsts Ord og skal nu fortælle Jer en lille Historie, som hedder

Pecus!

»Per Degn siger: »Latinen hjælper meget et Menneske udi alle Forretninger. — Jeg vilde ikke miste det Latin, jeg kan, — ikke for Hundrede Rigsdaler, thi det har baadet mig i mit Embede over Hundrede Daler, ja Hundrede til!« — Men Latin kan ogsaa gøre stor Skade, da den gemene Mand — vulgus — ikke forstaar det, og »den gemene Mand — vulgus — vil tale ilde derom,« som Montanus siger. —

En Præst, som jeg har arbejdet sammen med, før jeg kom her til Sognet, havde Drenge og Piger til Konfirmationsforberedelse en smuk Sommerdag, og Undervisningen gik som sædvanlig rolig og med Orden; men da Børnene slap fri og kom lidt bort fra Præstens Vinduer, stak Drengene i et jublende Grin, og Pigerne luskede skamfulde bort. — Da de var komne til deres respektive Hjem, fortalte de alle en frygtelig Historie om Præsten; han skulde efter deres Udsagn have brugt et frygteligt uartigt Ord, — et Ord, som Drengene godt kendte fra Karlekamrene og natligt Sjov paa Gaden, og Præsten havde endda brugt dette forfærdelige Ord over for en af de uskyldige Piger. — Det halve Sogn kom i Oprør. Præsten maatte være gal, — der skulde klages til Ministeriet, — Folk vilde ikke gaa i Kirke, — en Orkan af Forargelse gik over det halve Sogn. Karlene grinede, Pigerne skammede sig, og Fædre og Mødre var enige om, hvad der

skulde ske med Præsten. Den gemene Hob sagde som altid: »Jeg takker Dig, Gud, at jeg ikke er som denne Tolder!« —

Nu kendte jeg jo godt Præsten og vilde gærne meddele ham alt, da jeg forud *vidste,* at der maatte ligge en Misforstaaelse til Grund for Uvejret i Sognet. — Jeg vilde ogsaa gærne gyde Olie paa de skummende Folkebølger og spurgte derfor Præsten, hvad det var, han havde sagt. — Han meddelte mig da, at han til en lille Pige havde sagt: »Naar Du ikke ved Besked med dette, saa er Du jo en lille pecus.«

Dette lille latinske Ord betyder Smaakvæg og bruges mest om *Faar.* Præsten havde altsaa sagt: »Saa er Du jo et lille Faar;« saadant kan vi vel sige til vore egne Børn, der vel vil modtage det med et Smil:

Men nu vilde Ulykken, at Dialekten i Sognet udtalte Ordet Pige med langt e i Stedet for Bogstavet i; man troede altsaa, at Præsten havde sagt *Pige* og ikke pe som Forstavelse, — og saa var alle onde Aander paa den Maade sluppet løse.

Jeg skyndte mig — efter at have talt med Præsten — at meddele nogle af de fornuftigste Mænd i Sognet den rette Forklaring; der blev mere og mere stille om Sagen, og der blev ikke klaget til Ministeriet.« — —

»Du kan maaske ikke begribe det, Jakob Skomager?«

Jakob: »Nej, — ikke om jeg stod paa mit Hoved!«

Jeppe: »Derfor kan det dog være sandt; thi Du est en Dosmer og begriber ikke de Ting, som er mindre!«

Da Adonis var færdig med »pecus«, sagde Brus: »Latin er et farligt Sprog, — især naar man ikke forstaar det. Fremmede Sprog! — Vi maa jo nøjes med at gøre, som vor store Kollega J. C. Christensen sagde: »Det kan Læ-ærerne jo læ-ære bagefter!« — Vi gør det jo ogsaa bagefter, — naar det er bagefter! —

Adonis: »Det skulde J. C. Christensen aldrig have sagt, — men jeg ved godt, at han brugte denne Udtalelse. — Jeg synes nu, at han hellere skulde have

gentaget og atter gentaget sine egne Ord: »Jeg har aldrig dristet mig til at holde en Tale paa noget andet Sprog end mit Modersmaal!« — Han har aabenbart her selv savnet noget!«

Spids sagde: »Fremmede Sprog! — Føj for den store Løgner fra Helvede! — Er der ikke en af vore store Mænd, der har sagt om Tysk:

»For min Tunge,
for min Lunge
det er Edder og Forgift?«

»Men, — som Løjtnant v. Buddinge siger, — for at komme tilbage til »den lille Rikke«, saa skal jeg meddele en lille Historie fra Sydhavsøerne!« —

Brus: »Fra Sydhavsøerne? — Hør, Spids, er Toddyen ved at virke? «

Spids: »Jeg mener vore egne Sydhavsøer, alle de, som ligger Syd for Sjælland: Møen, Langø, Tærø, Bogø o. s. v. — Jeg skal fortælle Jer om:

Karussellen og det kgl Teater!

Brus: »Det maa være en Fejltagelse, — der er ingen Karussel paa det kgl. Teater!« —

Spids: »Det har jeg heller ikke sagt, — men der var virkelig engang kommen en Karussel til en af de store Øer i Sydhavet, denne Maskine og dens Virkning var Præsten paa Stedet en Torn i Kødet — en Satans Engel, der slog ham paa Munden; — han saa nu sin egen Ringhed, og at han ingen Grund havde til at hovmode sig af sin Gerning og dens Resultater, thi Karussellen var stadig godt besøgt baade af Børnene og Ungdommen; ja, Præsten havde hørt, at voksne Folk: Per Skræder, — Sy-Marie, — Kesten Pæ Niels, — Ole Væver, — ja, selv gamle Gmd. Per Frandsen havde været oppe at køre rundt i denne forførende Maskine. — For at føre Tilsyn med sine Konfirmander gik Præsten en Aftenstund ned til Maskinen for at se, — om nogle af disse mulig havde ladet sig forføre. — Han saa da, at en af hans Elever, som han mindst troede dertil, var oppe at køre i den forføren-

de, rundtossede Indretning. Musikken lød, Ungdommen morede sig, og den kloge og tiltalende Anna syntes at befinde sig mere vel, end Præsten længe havde set. — »Jeg skal dog tale lidt med hende paa Torsdag, — naar hun kommer — sammen med de andre,« — tænkte Præsten og gik hjem. — To Dage efter, da der atter var Konfirmationsforberedelse hos Præsten, var Anna ogsaa mødt. — Der blev sunget en Salme, Præsten talte længe med Børnene, og der blev atter sunget en Salme — til Afslutning. —

Børnene belavede sig paa at gaa hjem, men Præsten traadte hen til Anna og sagde: »Du — var nok — oppe — og køre i — Karussel — forleden Aften, Anna, — det synes — jeg ikke — om!«

Anna: »Ja, det var jeg, det er jo noget, Børn godt kan lide; — kørte Præsten ikke i Karussel, — da De var Barn?« —

Præsten: »Jo, — det gjorde — jeg jo — nok, men det er nu — saa mange — mange Aar siden.«

Anna: »Naar jeg bliver saa gammel som Præsten, — er det nok ogsaa mange Aar siden, jeg har kørt; — men De var jo nylig i København og har fortalt til Lærer Sørensen ,at De var i det kgl. Teater!« — —

Præsten: »Ja, — det var jeg, — men det er saa langt borte — paa den anden Side — Vandet.«

Anna: »Ja, men, — hvis jeg nu stod ovre paa Sjælland, saa var Karussellen jo ogsaa — langt borte paa den anden Side Vandet!« —

Præsten: »Ja, — det — er — rigtigt nok, Anna, — men mit Hjerte — var ikke — *med,* da jeg — var i det — kgl. Teater!« — —

Anna: »Jamen — mit Hjerte var *heller ikke med,* da jeg kørte i Karussel!« —

Præsten: »Ja, — ja, — Anna, — nu er det bedst, I alle gaar — hjem, at Jeres Forældre — ikke skal — vente forlænge paa Jer — Børn.« —

Brus smilede stille, og Adonis sagde: »De kære, smukke, godt begavede Børn *kan* være morsomme, — men de stakkels tungnemme, hvis sløve Aand hindrer

dem i at komme frem, kan *ogsaa* i al deres uendelige, triste Fattigdom være morsomme; jeg skal forkorte Jer Tiden med at fortælle Jer lidt om et Barn, jeg har haft i Skolen i mit tidligere Embede; det er kun:

Børnehistorier!« —

»Jeg havde for nogle Aar siden i min Skole en meget daarlig begavet Pige. Jeg tror, hun var noget i Slægt med en Kretiner. Hun var lille, korthalset, tyk, meget ubevægelig, lo aldrig, og hendes Hud var usædvanlig tyk; i Ansigtet var hun meget fregnet; — hun var i det Hele ikke rask.

I Religionstimen plejede jeg at fortælle smaa Stykker af Bibelhistorien og lod derefter nogle enkelte prøve at genfortælle, hvad de havde hørt.

Jeg bad hende en Dag gentage Ordene: »Du gør Dig Bekymring og Uro med mange Ting;« — den lille Stakkel sagde da: »Du gør Dig Pelegryneren og Uro!« — Jeg prøvede at lade hende sige hvert Ord for sig, — prøvede ikke faa Gange, — men hun blev ved at sige det samme. Jeg maatte med et Suk opgive det. En anden Gang havde jeg fortalt om »den værkbrudne«; efter at nogle af Børnene havde genfortalt, hver med nogle faa Linier, prøvede jeg atter med den lille Pige, — men da hun skulde sige: Hvad er lettest at sige, — enten at sige dine Synder er dig forladte o. s. v., — sagde hun: »Hvad er det i venstre Side?« — Jeg prøvede at lade hende sige et Ord ad Gangen — ganske langsomt, men skønt hun nok kunde sige hvert enkelt Ord rigtigt — hvert for sig, — var det hende umuligt samlet at sige andet end dette: »Hvad er det i venstre Side?« — Det er uendelig trist for os alle at høre saadant, og dog er vi alle lette til et lille Smil, naar vi hører det! — —

»I en Geografitime viste det sig naturligvis, at hun slet ikke kunde magte de mange svære Ord. — Da hun en Dag skulde sige: »Guadalquibir«*), sagde hun: »Du er kalket hvid;« trods flere forgæves Forsøg med

*) Eller Guadalquivir.

en Stavelse ad Gangen, blev hun stadig ved at sige det samme. — Da jeg dikterede: »Rød og blaa — nok saa dejlig var Uniformen,« — skrev hun: »Rød og blaa — nok saa dejlig var *hun* i Formen!« —

Efter L. Chr. Møllers Bibelhistorie sagde jeg i en Religionstime: »Men alle Dyr og Fugle, som han havde skabt, havde han ført til Mennesket, og Mennesket havde givet dem Navne, men ingen fundet, som kunde være hans Medhjælper«; — en lille velbegavet Pige paa otte Aar vidste straks Raad mod Adams Ensomhed og sagde til mig: »Han kunde jo have taget en Abekat!« — Hun vidste, som der stod i en gammel A.B.C.: »En Abekat blandt Dyrene dog mest er ligt et Menneske!« Jeg maatte saa gøre hende opmærksom paa, at en Abe *ikke* kunde hjælpe Adam med at dyrke og bevogte Haven.«

— — Da Adonis gjorde et Ophold, sagde Brus: »Du siger, at vi er lette til et Smil, naar vi høre saadant, men Du glemmer vist, at bagved vort Smil ligger oftest en inderlig Taknemmelighed over, at ingen af vore nærmeste er saa »fattige i Aanden« som den første lille Pige; jeg tænker paa den gamle Provst, der altid røg Cigar inde i Kirken, naar der var Kirkesyn; han plejede at sige: »Jeg mener ikke noget ondt dermed!« — Vi mener jo heller ikke noget ondt med et lille Smil over saadanne Børnehistorier!« —

Lærernes Koner kom nu ind i Kontoret og sagde til Brus: »Tak for i Aften; nu maa vi se at komme hjem, — ellers bliver det lovlig sent!«

Spids og Adonis rejste sig og tog Afsked med Brus og hans Kone, — og Spids sagde: »Næste Gang samles vi hos mig, — jeg haaber da, at Brus vil være lidt mindre uforsigtig med sin Mund, end han har været i Aften, hvor han har siddet i sit eget Hus som Herren. — Med Hensyn til, hvad Brus har sagt i Aften, siger jeg med Dommeren Eli*): »Han er Herren, han gøre, hvad som godt er for hans Øjne!« —

»God Nat, Brus!«

*) 1 Samuels Bog 3—18.

Hos Lærer »Spids«.

Vinteren var kommen. Men trods Sne, Storm og Kulde var Brus og Adonis med deres Koner, alle i godt Humør, ankomne til Spids's Hjem Kl. 6. — De vidste, at naar de skulde være Gæster hos Fru Spids, saa maatte de være præcise; hun var altid ked af at skulle vente med Aftensmaden, og hun kunde, — hvis det skete —, nok være lidt spids.

Lærerne er i Almindelighed livlige og meget talende, naar de kommer sammen; — de faar selvfølgelig altid Skyld for at være snakkesalige. — Og »ovenfra set«, hvad er da mere traditionelt — mere morsomt, — mere forventet, — mere opløftende og mere jegtakkerdiggudvækkende end en »snakkesalig Degn«. — Men om end ikke deres megen Lærdom gør dem rasende, saa er det dog sikkert, at de ikke sætter deres Lys under en Skeppe. —

Ved Bordet rasede Brus mod Afholdsfolkene; Spids var bleven Medlem af Foreningen: »Bort med Tobakken«, hvilket dog ikke havde hindret ham i at anskaffe en Kasse Cigarer af Hensyn til Brus og Adonis. Han roste endog Cigarerne efter Aftensmaaltidet og meddelte, at det var — »ægte Føniks«; han mente, de havde faaet dette Navn, fordi de som Røg gik i Luften ved Hjælp af Ilden ligesom Fuglen af samme Navn. Adonis var stille og højtidelig paa Grund af, at hans Broder, der ogsaa var Lærer, for to Dage siden havde faaet en lille Søn i Fødselsdagsgave; — den Lilles Fødsel havde gjort et dybt Indtryk paa Adonis og hans Kone, der ikke selv havde Børn.

Efter Aftensmaaltidet gik Lærerne ind i Spids's Kontor, som var meget hyggeligt, men efter Brus's Mening havde den utilgivelige vandalske Fejl, at det grænsede mod Øst til Dagligstuen, hvor Konerne sad med deres Haandarbejde. Han holdt en længere Tale, mens han tændte sin »Føniks« og satte sig til Rette i en Lænestol: »Her kan man jo ikke lukke Munden op, uden at Konerne hører alt, hvad man siger; — den

forbistrede, raa, hensynsløse, uforstandige, taabelige Bygmester, som har bygget her, knebler jo det frie Ord, berøver os Talefriheden og tvinger os til hele Aftenen at sidde skævt i Stolen for at skele til Dagligstuedøren, — han skulde anklages for Grundlovsbrud og sættes fast, — ja, — han skulde, som Korfits siger, »stikkes i en Sæk og druknes,« — saadan en pediculus*) !«

Spids havde med Cigarkassen i Haanden staaet og set paa Brus under hans inspirerede Udtalelser; — da Brus tav, sagde Spids: »Jeg troede, Du var bleven *noget* mere sagtmodig, da Bispen jo forleden holdt Visitats i Din Skole; har det slet ikke haft nogen gavnlig og forædlende Indflydelse paa Dig?«

Brus: »Nej, ikke det mindste; jeg fik det Indtryk, at Bispen alt i Forvejen ansaa mig for et uforbederligt, vildfarende Faar. — Han var ellers flink og rar. — Jeg kan for Resten med det samme fortælle Jer en morsom Historie om Bispen. — Vil I høre den?«

Spids: »Ja, — den vil jeg gærne høre, — den maa da være pæn, siden den er om Bispen.« —

Derpaa fortalte Brus om:

»*Biskop Rørdam og Abrahams Børn.*«

Biskoppen var paa Visitats i en Skole i Nordvestsjælland. Han bad Læreren om at tale med Børnene om en Fortælling fra det ny Testamente; — da Læreren var færdig, sagde Biskoppen med sin langsomme, dybe Stemme: »Ja, — nu har Jeres — Lærer jo talt med Jer, og — nu vil jeg gærne tale lidt med Jer — om Abraham. I kender jo Abraham, Børn?«

Børnene: »Ja!«

Biskoppen: »Hvor mange Børn havde Abraham?«

Børnene: »Otte!«

Biskoppen — meget forbavset: »Otte Børn! — hvor faar — I dem fra? Jeg — synes kun, han havde to!«

Læreren, der ikke vilde lade sig lumpe, bøjede sig

*) Lus.

hen mod Biskoppen og sagde: »Undskyld, Deres Højærværdighed, han havde seks Sønner med Ketura!«

Biskoppen fattede sig og sagde klogt og uhyre fornuftigt: »Det er rigtigt, Børn, hvad Jeres Lærer siger, — han havde — ogsaa otte Børn; — det var godt, at Jeres Lærer sagde os dette, ellers havde — vi sagt forkert!« — Biskoppen fortsatte derefter Samtalen med Børnene. — Men da Visitatsen var til Ende, og Biskoppen var rejst, sagde Sognepræsten til Læreren: »De er jo tosset at rette Biskoppen!« —

»Læreren smilede kun, men svarede intet.« —

— Da Brus var færdig med Biskoppens »Omgang«, sagde Spids: »Biskoppen kunde hverken have talt eller opført sig paa en smukkere eller rigtigere Maade; — men til andre Tider kunde Rørdam nok blive baade misfornøjet og skarp, som skete, da han til en Lærer, der talte med Børnene, sagde: »Ja, — nu vil jeg ikke høre mere — af det Vrøvl!« —

Brus og Adonis var enige med Spids, og Brus sagde: »Vil I høre en til om Biskop Rørdam? — Jeg skal fortælle Jer om Biskop Rørdam contra Præsten! — —

Brus fik dog ikke begyndt, thi Spids's Kone kom ind fra Dagligstuen for at se til Kakkelovnen og Termometeret; da hun havde befundet begge i den tilbørlige Orden, sagde hun: »Nu skal jeg straks komme med Toddyen!«

Brus bemærkede: »Jeg siger med Jeronimus i Pernilles korte Frøkenstand: »Hun har et ædelt Hjerte Madam! og den Mand er lykkelig, der har *saadan* heroisk Kone!« — Spids sagde med en Grimasse: »Jeg siger med Leonard i samme Komedie: »Javist er han lykkelig?« — Da Du taler saa sandt, Brus, saa skal Du ogsaa til Belønning have en frisk Føniks, vær saa god!« —

Brus fik sin Føniks og sagde med Pernille i Julestuen: »Ak, den dejlige Fugl Føniks, andre Fugle er kun Kanaljer at regne mod den!« — Adonis lo; han kendte selv Holberg meget nøje. — Spids's Kone gik »spids« tilbage til Dagligstuen, og Brus fortalte da om:

Biskop Rørdam contra Præsten!

»Sognepræst Boesen modtog en Dag Brev fra Biskoppen, som meddelte, at han om 10 Dage vilde ankomme og holde Visitats: Om Søndagen vilde han overvære Gudstjenesten, om Mandagen vilde han visitere to af Sognets Skoler og næste Dag de to andre.

I Brevet bad Biskoppen desuden Præsten om skriftlig at udfærdige en kortfattet Karakteristik af hver enkelt Lærer, saa han kunde modtage samme ved sin Ankomst. —

Nu opfattede Præsten Skrivelsen paa en mærkelig subjektiv Maade, saa han affattede en Liste, hvorpaa han efter sit Skøn om Lærernes Dygtighed gav dem henholdsvis Numrene: 1 — 2 — 3 — 4.

Nr. 1 blev Lærer Westerby; ham havde Præsten særlig Beundring for, da Westerby engang i Ungdoms Ubesindighed havde læst til Student og som Følge deraf havde læst noget Latin og andre for almindelige Seminarister mystiske og ubegribelige Sprog. — Præsten saa i Latin og Fransk den mest ophøjede — sublime — Aandsdannelse og bøjede sig i Ærbødighed for det Menneske, der blot havde kikket inden for Døren af denne sublime Aandsdannelsens Pragtbygning.

Westerby havde dog, formedelst hans Ægteskabs Velsignelse med Smaabørn, forlængst opgivet den saa fortvivlet attraaede Silkesnor om Huen.

Nr. 2 blev Lærer Jensenius; ham havde Præsten ogsaa megen Respekt for, da han var Sparekasseformand og altid var en fin Mand og en forsigtig Mand i sine Udtalelser; hans Valgsprog var: »Klog Mand sparer sin Mund!«

Han havde ikke forgæves læst det bibelske Ord: »Tungen er kun et lille Lem, men den pukker storligen*) !« Hans Svar i Samtale om vigtige Spørgsmaal indskrænkede sig som oftest til de to Ord: »Unægtelig«! — »Ja, tilvisse«. Han var et decideret Danne-

*) St. Jakobs Brev: Cap. 3—5.

brogsmandsemne, — og han blev ogsaa Dannebrogsmand — paa sin Sparekasse.

Nr. 3 blev Lærer Mølsted, der havde giftet sig ind i en af Sognets bedste og mest agtede Familier; han var en yderst omhyggelig og dygtig Lærer, — ret en Type paa aldrig svigtende Vederhæftighed.

Nr. 4 blev Lærer Peters, der var temmelig ny i Sognet, hvortil han var kommen som en fremmed Fugl to Aar før Biskoppens nu meddelte Ankomst.

Om Søndagen, 6 Dage før Biskoppens Ankomst, var alle fire Lærere i Kirken, og Præsten meddelte dem, at »Bispen kom«!

Han bad dem alle gaa med over i Præstegaarden efter Gudstjenesten; Bispens Brev blev saa oplæst; Præsten gav dem de fornødne Oplysninger og tog sin subjektive Liste, efter hvilken han oplyste dem om deres Numre paa samme. — Dertil var intet at sige. —

Lærerne tog Afsked med Præsten, som de alle var rigtig venlig stemte imod og al Tid kom godt ud af det med.

Da Lærerne gik gennem Porten i Præstegaarden, kunde Peters ikke lade være med at sige til den ene af sine Kolleger:

»v. Thybo siger: Det var en underlig Lignelse; jeg vil tilføje: med den subjektive Liste over os alle fire!«

Hans Kollega svarede med Jesper: »Ja, Herre! Saadan skal en ret Herres Ryg gaa!«

— Saa kom da endelig Visitatsen, der først gik an hos Lærer Peters, som efter Bispens Ønske talte med Børnene om det andet Bud.

Bispen hørte godt efter, og man saa, at han var meget glad for en stor Glasvase med Blomster, som Peters's Kone havde sat frem paa Katederet, hvor Bispen skulde sidde. —

Derefter prøvedes Børnene i Læsning, Dansk o. s. v. Det var øjensynligt, at Bispen var glad og meget interesseret. — Da Visitatsen var til Ende, rejste Bispen sig fra sin Stol paa Katederet, saa stille ud over

de 38 Børn i denne — ældste — Klasse og sagde langsomt og højt: »Det — var mig — en Fornøjelse — at høre — Børn; det var rart — at I kunde tale — *højt,* — Tak skal I have!«

Præsten saa hen paa Lærer Peters med et velvilligt Smil. — Tænk! — Biskop Rørdam takkede Børnene!

Men Efterspillet var det artigste; thi Bispen skrev i Visitationsprotokollen i Præstegaarden: »I Sognets fire Skoler, *især* i Revejle Skole, fandt jeg Tilstanden tilfredsstillende!« — Revejle Skole var *netop* Lærer Peters's Skole.

Den gode, gamle Præst talte aldrig til Lærer Peters om Bispens skriftlige Dom over Skolerne, — men Præstens Datter viste Læreren Bispens Linier. —

Nogle Dage efter Visitatsen fortalte Præsten derimod til Lærer Peters, at Bispen havde sagt til ham: »Angaaende Lærer Peters har De set fuldstændig *forkert,* Pastor Boesen!« — Præsten var aldeles ikke misfornøjet med Bispens Dom, der var hans egen fuldstændig modsat. —

Da Pastor Boesen nogle Aar efter tog sin Afsked, sendte han fra sit ny Hjem følgende Linier til Lærer Peters:

»Se, Tiden ruller rask, og Aaret skrider under,
mens vi ad Livets Vej mod Maalet begge stunder;
saa vende vi vort Blik og skue tidt tilbage
og mindes mange gode, men ogsaa onde Dage. —
Se, De, Hr. Peters, stod jo tro blandt vore Venner,
det huske vi saa godt, og derfor nu vi sender
en Hilsen med det Ønske, at saadan trofast Færd
maa faa den gode Løn, som saadan Færd er værd.«

— — — Da Brus var færdig med denne Contrahistorie, sagde Spids: »Den gode Pastor Boesen har i sin Stræben efter ikke at støde nogen i Sognet været en altfor stor Diplomat, og han skulde ikke have givet Lærerne Numre i Henseende til den Dygtighed, som de efter hans Dom udviste i deres Gerning.« — Adonis sagde: »De Mænd, der som Præsten og Bispen

har nogle virkelige Forudsætninger, kan man nok finde sig i et blive vurderet af, — selv om deres Vurdering al Tid er og maa blive i høj Grad ufuldkommen, menneskelig og — skrøbelig; — naar man derimod skal dømmes, bedømmes, fordømmes og fuldstændig kasseres af saadanne Mennesker, som kun har *mindre* Forudsætninger, saa er det værre, ja fortvivlet og ganske uanstændigt, — særlig naar man *nægtes* en Tyvs og en Røvers Ret — Retten til at appellere*) !«

»Nu skal I faa en Historie om en stor Eksplosion, som en gammel Lærer har fortalt mig, og som er sket i hans egen Skolestue!« —

Derpaa begyndte Adonis:

Eksplosionen.

»Lærer Sørensen havde 38 Børn i hver af sine to Klasser; af dette Antal kunde i yngste Klasse de 19 læse nogenlunde, langsomt; de andre 19 kunde kun stave, — nogle af dem endogsaa meget daarligt. Sørensen havde derfor delt Børnene i to Hold; medens han passede Stavearbejdet med de smaa, kikkede han engang imellem hen til de andre 19, der skrev. —

Men Anna, som ellers gik i *ældste* Klasse, var i Dag kommen i Skole sammen med de smaa; hun havde været fraværende paa Grund af Sygdom netop de to Dage, da ældste Klasse havde regnet, skrevet et Stykke Skønskrivning og en Prøve i Retskrivning, hvilke Prøver skulde fremlægges ved Eksamen.

Sørensen sagde da til Anna: »Nu kan Du skrive Skønskrivning som Prøve til Eksamen, mens jeg staver og ser efter de andres Skrivning, saa kommer jeg engang imellem og ser til Dig!« — Men Anna svarede: »Nej, — jeg vil regne!« — Sørensen: »Ja, men jeg siger jo, at Du skal *skrive,* Anna!« —

Anna: »Nej, jeg vil regne!«

Sørensen: »Ja, men jeg siger jo, at Du skal skrive,

*) Loven er nu lavet bedre.

— Du ved da godt, at Du skal adlyde, naar Du er i Skole!« — Saa skete Eksplosionen! — Anna samlede sine Bøger og Tavlen sammen, rejste sig og sagde: »Mor har sagt, at naar det ikke passede mig, saa maatte jeg gerne tage mit Tøj og gaa, — Farvel!« —

Sørensen, der var i Besiddelse af en stor Taalmodighed, sagde intet; Anna gik, og den gode Sørensen tog sagtmodig fat paa Arbejdet med sine 38 Undersaatter; han saa aldrig Anna mere i sin Skole, skønt han var Nabo med hendes Forældre, og skønt de fra begge Sider stedse talte venligt med hinanden.

Det mærkelige var imidlertid, at da Sørensen nogle Dage efter fortalte om Eksplosionen til en Gaardmand i Byen, som boede nær ved Skolen, sagde denne til Sørensen: »Ja, — det er *Forældrene,* der ødelægger det!« —

»Det var en *mærkelig* og *streng* Dom!« —

»Er der nogen Ret og Sandhed i den?«

— — Da Adonis havde sluttet saaledes, sagde Spids til ham: »Ja, — hvad mener Du selv?«

Adonis svarede: »Baade med Hensyn til Annas Moders og Gaardmandens Ord gælder det gamle Ordsprog: »La voix du peuple — est la voix de Dieu*) !«

Spids's Kone kom nu ind med Glas, Romflaske, Sukker og Vand. Brus hjalp hende med at sætte Ingredienserne paa Bordet og sagde med Harlekin, — idet han holdt Romflasken i Vejret:

Du har mig udi Lænke,
det svær jeg uden Rænke
og uden Argelist,
gid jeg faa Skam, er det ikke vist!«

Da de andre Koner ikke kom, gik Fru Spids tilbage til Dagligstuen. — En Time endnu fortsattes Samtalerne om ligegyldige Ting, som ikke skal anføres. —

Der efter begyndte Spids' Kone og halvvoksne Datter at spille firhændigt. — Ind til Herrerne lød To-

*) Folkets Røst er Guds Røst.

nerne af Kela Belas Lystspil-Ouverture; — derefter »la fille du Regiment.«—

Musikken var — som Biskop Rørdam sagde om Præstens Præken — meget god, men der var ikke noget rigtigt »Hjerteslag« i den. —

Efter landlige Fordringer var den dog ikke ilde, og alle Lærerne var meget optagne og hørte nøje efter.

Der kom kun de to Musiknumre, thi Spids's Kone kom ind i Kontoret for at se til Kakkelovnen. — Men Brus sagde, at hun skulde ikke lægge mere i, da det begyndte at blive sent. —

Hun lukkede derfor blot et af de øverste Vinduer op, saa derefter ud af den midterste Rude og sagde: »Nu falder der kun ganske lidt Sne, og det er næsten stille; — hvor Kirkegaarden er smuk med Sne paa Jorden, Træerne og Muren, og nu kommer Maanen frem over Kirken.«

Adonis kunde ikke modstaa Tanken om Maaneskin over den snedækkede Kirkegaard; han rejste sig, gik hen til Vinduet og saa ud mod Kirken og Dødens Have. — Derpaa sagde han til sin Kone: »Nu faar vi en dejlig Spadseretur hjem i Maaneskin!« —

Brus sagde: »Ja, — hvad siger Du, min elskede Martha? — Skal vi følges ad sammen med den unge, smukke Familie og se, om vi ogsaa paa Hjemvejen kan faa lidt Glæde af Maaneskinnet over Kirkegaarden; — den bliver jo tilsidst vort skønne, stille, rolige Hjem.«

»Saa vil vi ikke mere i Aften tænke paa Præsterne, Degnene eller deres store, vanskelige men ophøjede Gerning. — Skal vi og Præsterne dømmes med en retfærdig og derfor haard Dom for vore stakkels ufuldkomne Gerninger, saa siger jeg: »Da maa vi *alle* gaa i Grund og falde, — ja en og alle!« — »God Nat, Spids, og Tak for i Aften.« —

Hos Lærer »Adonis«.

Det var blevet Sommer. Stilhed, Sollys og Fuglesang er over Adonis's Hjem og Have, hvor Spids og

Brus med deres Koner sidder og drikker Kaffe i Lysthuset sammen med Værten og Værtinden. Fru Adonis er indtagende som Værtinde; hun er velvoksen, blond; en Anelse af Embonpoint*) omsvæver hende; hun har et tiltalende Smil, er opmærksom, venlig og elskværdig mod sine Gæster, som derfor ogsaa altid befinder sig saa godt hos hende, at de gerne vilde have deres stadige Hjem hos hende og hendes Mand. — Det er henad Kl. 5 om Eftermiddagen. Fru Brus og Fru Spids har overgivet sig paa Naade og Unaade i Anledning af Værtindens ubegribelig dejlige Kaffe, — og saa Fløde, som kan slaa en Saltomortale, naar den kommes i Kaffen. — Fru Brus siger: »Kaffen er dejlig!« — Fru Spids smiler og nikker. — Brus nyder sin Cigar fra Hirschsprung, — han ser paa Røgen, — nyder Situationen og siger til Adonis: »Den er superb!« — Røgen fra hans og Adonis's Cigar stiger glad til Vejrs mod Lysthusets Blade, og alle befinder sig i en Tilstand af Velvære. —

Spids siger: »Ja, — Adonis kan sagtens; han har sine pekuniære Sager i en bedre Orden end vi andre!« — Han vidste, at Værten var i Besiddelse af en ikke ubetydelig Formue — foruden sit Embedes Indtægt.

Brus bemærkede: »Adonis er en forstandig Mand, som forstaar — og har Sans for — at anvende lidt paa en god Cigar og en god Flaske Rom, — som vi al Tid faar hos ham!« —

Adonis: »Du skal i Aften faa en ny og virkelig god Slags Rom, som jeg tænker vil glæde Dig; — jeg venter, vi skal faa en hyggelig Aften ovenpaa Aftensmaden!«

Adonis's Kone smilede og sagde: »De kan tænke Dem, Brus, at min Mand for Deres og Spids's Skyld har rekvireret Rom fra »Wengel & Co.« i Bredgade i København!« —

Brus: »Saa ved jeg, vi har noget at glæde os til, naar Aftenluften i Haven bliver for kølig.«

*) Fyldighed.

— »Tak for Kaffe! — den var saa god, som vi altid faar den hos Dem, Fru Adonis! — Da jeg ser, Deres Mand har taget sin Spadserestok, er det vel Tegn paa, at vi skal en Tur i Skoven, som vi plejer?« —

De begav sig alle ad Gangstien til den nærliggende Skov, som snart naaedes. Sollyset søgte i lange Striber ned til Skovbunden, — Skovduerne kurrede, Varmen var behagelig, og Skovens fugtige Blomsterduft fyldte Luften. Godt halvanden Time tilbragtes i Skoven, — lykkelige Hvilestunder — især for Spids, som klagede over Træthed; — han havde 38 Børn i hver Klasse og talte om ,at han umulig kunde overkomme Arbejdet og i det Hele havde for lidt Glæde og Udbytte i Skolen af alt sit Slid. —

— Arbejdsfolk kom nu hjem fra Markerne, — Heste blev vandede i Byens Gadekær, og efterhaanden blev der Ro i Byen, da Beboerne gik ind til Aftensmaden. —

Ved Hjemkomsten til Skolen meddelte Pigen Adonis's Kone, at Bordet var dækket, og ved Ankomsten til Spisestuen sagde Brus, idet han saa ud over Bordet: »Jeppe siger: »Ha — ha! — Jeg ser, Bordet er alt dækket!« —

Fru Adonis svarede: »Ja, — al Ting er færdigt, naar Eders Naade vil behage at sætte sig ned!« —

Og de gik til Bords; baade let og alvorlig Samtale hørtes under Spisningen. Fru Adonis's smukke Fremtræden og smukke Smil svævede over Vandene. — Baade Koner og Mænd indrømmede i deres stille Sind, at der var Fest — smuk Fest — naar Fru Adonis var Værtinde.

Og de tænkte: »Sikke dejlige Blomster, — et dejligt Spisestel!« — Og saa den yndefulde, indtagende Maade, hvorpaa hun saa ud over Bordet til sine Gæster. — »Hun er fager som Freja!« — Derom var alle Gæsterne enige. —

Og Brus sagde: »Jeg priser Glæden, efterdi et Menneske intet bedre har under Solen end at æde og at

drikke og være glad*) ! — Adonis! ræk mig Flasken med Aalborg Akvavit! — Det bliver den anden Snaps, og saa ikke mere af den Slags for i Aften!« —

Da Aftensmaaltidet var til Ende, rejste Fru Adonis sig og sagde: »Velbekomme! — Nu gaar vi alle ind i min Mands Værelse; — der er rigeligt med Plads, hyggeligt og mange Bøger. — Jeg synes, at man al Tid befinder sig saa godt i et Herreværelse, hvor dan kan det være?«

Brus svarede: »Det kommer deraf, at Deres Mands Værelse minder Dem om hans smukke, ophøjede Gerning og minder Dem om, at De og Deres Mand er unge og lykkelige. — Og naar De træder ind i hans Værelse, saa føler De mere end sædvanlig, at han er Mand, og De er Kvinde!« —

Fru Adonis: »Jeg tror, De har Ret!« — »Vær saa venlig at tage Plads allesammen, hvor De ønsker det, og gør Dem det saa hyggeligt med Puder, som De kan, — saa skal Kaffen lige straks komme!« — Alle satte sig til Rette, — Konerne med deres Haandarbejde, og Herrerne — minus Spids — tændte deres udmærkede Cigarer; de vidste, at Konerne godt kunde lide Duften fra Adonis's fine Cigarer, — desuden stod Døren aaben til Spisestuen.

Brus's Kone sagde: »Det var da en dejlig Duft fra de Cigarer, men de er jo ogsaa fra Hirschsprung!« — Brus sagde: »Du har Ret, — Du er en klog og fornuftig Kone; — det var godt, jeg i sin Tid traf Dig, — elskede Martha!« — — —

De befandt sig alle godt i Adonis's dejlige, store Værelse med de mange, smukke Bøger.

Hans Kone havde — hvad der ellers var hendes Mand imod — ladet Pigen stænke et Par Draaber vellugtende Vand i Værelset, saa der var en Anelse af Vellugt. — Adonis løftede Pegefingeren mod sin Kone og sagde: »Nu har Du været her igen!« — Hun svarede: »Ja, — man sagde ogsaa, at Cook havde været

*) Sal. Prædikeren Cap. 8—15.

ved Nordpolen, — og saa har han alligevel ikke været der!« — —

Brus nød sin Cigar og sagde: »Den er ubegribelig god; — den, der ikke kan goutere en saadan, gaar Glip af en sjælden, fin og gavnlig Nydelse. — Du bærer Dig forkert ad, Spids, naar Du ikke ryger en saa fin Cigar. Se, hvilken Røg, — hvilken Aske, lys og klar, og over 4 cm af Asken sidder endnu uden at falde af. — Du bærer Dig galt ad og minder mig om Capellanen, der holdt Ligpræken!«

Spids: »Naa, gør jeg det? — Bar Capellanen sig ogsaa galt ad?« —

Brus: »Ja, — det gjorde han!«

Spids: »Hvorledes da?« —

Brus: »Det kan jeg gerne sige Dig! — En Capellan skulde i en Kirke i Nærheden af København holde Ligpræken og begyndte saaledes:

Ja, — nu er vi altsaa igen — samlede om — en sort Kiste; — og hvem der ligger — i denne sorte Kiste, — det ved vi jo alle; — men naar vi næste Gang — atter har en — sort Kiste staaende her, — saa ved vi ikke i Dag, — hvem der skal ligge i den. — Det kan være, at det er mig, — der da ligger i den, — og det kan være, — at det er Dig, — Per Mikkelsen, — som i Dag sidder her — veltilpas i Kirken. — I Dag er — Du glad, — Per Mikkelsen, — fordi det ikke er Dig, — som ligger i denne sorte Kiste; — i Dag sidder Du med Piben — i Baglommen — og glæder Dig over, at — Du skal hjem — og drikke Kaffe, naar Begravelsen er forbi; — men Du er — i al Din Glæde — bange, — Per Mikkelsen, — thi Du skal dø, — og derfor er Du bange!

Hvad vil Du sige, — hvis det — skal være Dig, — der skal ligge i — den næste sorte Kiste — her i Kirken? — Nægt det ikke, — Du er bange, — Per Mikkelsen! — Thi — Du skal dø!« —

Da Brus havde sagt dette, tilføjede Spids: »Ja, — Du har Ret, Brus; Capellanen bar sig forkert ad med at holde Ligpræken paa den Maade; — jeg tror ikke,

at jeg bærer mig saa forkert ad, fordi jeg ikke ryger Cigar. — For Resten bærer vi os *allesammen* galt ad — baade Præster, Lærere, Læger o. s. v.!«

Adonis sagde: »Ja, — det kan jeg bevidne. — Jeg skal nu fortælle Jer, hvordan en Læge bar sig forkert ad paa en noget lignende Maade, som da Capellanen holdt Ligpræken.« — derpaa fortalte han om:

Trøst paa Dødslejet!

»Det, jeg her fortæller, er hændet min egen Far for over 25 Aar siden, da han laa paa sit Dødsleje; — han havde efter sin Læges Raad ladet sig indlægge paa et Sygehus i Sydsjælland.

Han havde været syg et Aars Tid og vidste godt, at han, — efter sin Læges Udtalelser — kun havde ringe Haab om at kunne leve. Min Fader kunde i det sidste halve Aar af sin Levetid kun indtage flydende Næring, — da han led af Forsnævring paa det Sted i Legemet, hvor Spiserøret staar i Forbindelse med Mavesækken. — Han vidste godt, at han led af den næsten al Tid uhelbredelige Sygdom, der hedder Kræft. —

Som I jo ved, var min Fader Gaardejer: Han var den bedste, kærligste, hæderligste og dygtigste Mand, som kunde tænkes, og endnu 25 Aar efter hans Død sørger jeg lige saa meget over hans Bortgang som dengang, da jeg ved min Hjemkomst fra en lille Rejse blev mødt med Budskabet om, at han var gaaet bort.

Han forlod altsaa efter sin Læges Anmodning sin Datter og sit Hjem og kom paa Sygehuset. Overlægen, Dr. med. Téll, som behandlede ham, blev snart klar over Sygdommens ondartede Karakter; han talte med min Fader om at operere ham; men Fader, som vidste, hvad Sygdommen betød, vilde ikke gerne, at nogen Operation skulde finde Sted.

Han havde i sit Liv haft mange store Sorger: Min Moder var død for flere Aar siden; mine to voksne Brødre havde han maattet bringe til det sidste Hvilested, — selv havde han deltaget i Krigen 1864 og der døjet en hel Del ondt samt set meget, saa han var

ikke bange for at dø. Han saa roligt paa Dødens Komme og længtes paa Sygehuset kun efter sin kærlige Datter og sit Hjem.

Efter i nogle Dage at have tilset min Fader kom Overlæge, Dr. med. Téll atter til ham og foreslog ham at lade sig operere; med sin svage Stemme sagde Fader, at da han vidste, hvad han led af, og længtes efter sin Datter, saa vilde han helst rejse til sit Hjem og dø der.

Overlæge, Dr. med. Téll hævede sig da og sagde hidsigt og arrigt: »Ja, — rejs De saa ad Helvede til!« — Hvorpaa Overlæge, Dr. med. Téll drejede sig paa Hælen og hastigt forlod Sygeværelset.

Min Fader har selv fortalt mig det altsammen, men han tog det med Sagtmodighed; — han kom hjem til sin kærlige Datter, som var hans Livs Sol og Glæde; der levede han nogle Dage, svandt mere og mere hen, da han nu slet intet kunde nyde, og sov med Fred og uden Smerter stille ind i Døden.

Overlæge, Dr. med. Tell er død for mange Aar siden. — Hans Mindesten, som blev tilvejebragt ved Bidrag fra Læger og Sygeplejersker o. s. v., findes ved Sygehuset, hvor han talte Trøstens Ord ved min Faders Dødsleje.«

Da Adonis havde fortalt dette, sagde Brus: »Det er en haard Tale, hvo kan høre ham*)?«

Adonis svarede: »Jeg tror nu ikke, at min Fader er rejst efter Overlæge, Dr. med. Télls Anvisning, — men hvis man i det Hele kunde tænke sig dette, saa vilde jeg i min store, aldrig ophørende Kærlighed til min Fader bede om at faa Lov til at rejse til det samme Sted for at hjælpe ham med at bære hans Byrde og trøste ham i hans Pine. — Der staar jo skrevet saa smukt et Sted*): »Bærer hverandres Byrde!« — Og saa vilde jeg med det samme bede om, at jeg maa blive fritaget for den Glæde, som ellers er beredt dem, der skulle blive salige, og som staar anført i

*) Johs. Evang. Cap. 6—60. **) St. Paulus til de Galater: Cap. 6—2.

Bibelen**): »Og skulle gaa ud og se paa de døde Kroppe af Mændene, som gjorde Overtrædelse imod mig; thi deres Orm skal ikke dø, og deres Ild skal ikke udslukkes, og de skulle være en Gru for alt Kød!«

De tre Koner lod til at være meget forbitrede over Lægens Ord til den dødssyge Mand, men ingen af dem udtalte sig. — Adonis's Kone gik i Køkkenet for at give Pigen Besked om at komme ind med den obligate Romtoddy ,og Brus sagde: »Det var en afskyelig Udtalelse af en Læge paa et saadant Tidspunkt; nu er det bedst, jeg fortæller Jer om noget lysere og mere uskyldigt!« —

Men før Brus fik begyndt, kom Adonis's Kone tilbage med en Bakke, hvorpaa var anbragt Glas, Sukkerskaal og en Flaske Rom. Pigen kom bagefter med en Kande kogende Vand paa sin Bakke.

»Vær saa god,« sagde Værtinden, »skyl nu Overlægens mere end raa Udtalelse ned med et Glas Toddy. — og saa vil jeg med det samme bede Dig, Adonis, om at byde Brus og Dig selv en frisk Cigar; saa gør vi os det alle hyggeligt, og vi Koner tager saa en Kage til et lille Glas af noget, jeg har her; — jeg ser, at Brus sidder saa stille, han tænker vist paa at fortælle noget morsomt!« —

Brus var ganske rigtig meget stille, — ja andægtig; han var i Færd med at lave sig et Glas Toddy; — han saa med udelt Interesse paa Romflaskens Etiket og sagde halvhøjt: »Wengel & Co., Bredgade, København! — Det skal jeg dog huske.« — Han smagte paa Toddyen, nikkede til Adonis og sagde: »Du har været meget heldig med Dit Indkøb. — Den er mere end god; den er Dig og Dit Hus værdig og vil i Form af Toddy udbrede endnu mere Skønhed over vor Tilværelse i Aften; — jeg siger med Jeppe: Nu vil jeg holde mig lystig!« —

Derpaa hilste Brus med sit Glas paa Damerne og

*) Esajas: Cap. 66—24.

sine Kolleger, drak, satte sig magelig til Rette i Stolen, tog et Par langsamme andagtsfulde Drag af sin nylig tændte Cigar og sagde: »Nu skal jeg fortælle Jer om:

Præstens Tycho-Brahesdag!

»Det var en straalende lys, varm og stille Sommerdag i Juli Maaned. — Landmændene kørte Hø hjem, Køerne laa gispende hen ad Marken; en Hest rejste sig, nikkede ivrigt med Hovedet for at blive fri for Fluerne, slog kraftigt ud med det ene Bagben og piskede til begge Sider med Halen. — Blomsterne duftede, Bierne summede, og Fuglene sang, — medens Lærer Peters og Pastor Boesen kom ved hinandens Side paa Vejen fra Kirken til Præstegaarden. — De havde lige været til et Bryllup i Kirken og var i ivrig Samtale.

Præsten: »Det var dog en frygtelig Grimrian til Brudgom i Dag, — og saa blive gift med saadan en pæn Pige!«

Peters: »Ja, — de grimmeste Mænd har tidt de kønneste Koner; — det sker maaske saaledes for at forhindre Raceforbedring, som jo nogle er Modstandere af!«

Præsten: »Det har De Ret i, Peters; naar bare et Mandfolk er lidt mindre grim end Fanden, saa kan saadan en Træfigur faa en smuk Kone, — der er jo nok af dem. — Jeg har som Præst igennem de mange Aar oplevet adskilligt paa det Omraade. — Jeg har set en smuk, ung Mand komme med en lavbenet, beskidt, lille, graa Gravso, og jeg har set en mandhaftig, stor, kraftig Kvinde komme med en lille, spinkel, ubetydelig Pjevs, som hun kunde bære paa Armen som et Diebarn; — men sjælden har jeg set et i alle Henseender harmonisk Par ved Brudeskammelen!«

Peters: »Det er altsammen Tilfældigheder, som Professor Nystrøm siger.« —

Præsten: »Hvad for en Nystrøm?«

Peters: »Ham Svenskeren!«

Præsten: »Ham kender jeg ikke; — men à propos, — kan De om tre Kvarter komme over i mit Kontør med Deres Kirkebog; vi maa konferere i Eftermiddag, saa vi kan have Sagerne i Orden, naar Provsten i Overmorgen kommer paa Kirkesyn!« —

Peters: »Ja, jeg skal nok være der til den Tid!« —

De to Medarbejdere skiltes saa ved Indgangen til Præstegaarden. — Peters gik til sin Skole, drak Kaffe, læste Avis, gik en Tur i sin Have og gik saa endelig med den store, tunge Bog nedad Gaden til Præstegaarden. — Men før han naaede denne, saa han Præsten komme ud fra Naboens, Gaardmandens Port iført almindelig Dagligdragt, men med Præstekraven om Halsen.

Peters gjorde straks Præsten opmærksom paa, at han havde den hvide Krave paa. Præsten saa ned, saa paa Kraven, tog paa den med den ene Haand og følte til sin Ærgrelse og Beskæmmelse, at Peters havde Ret; — derpaa tog Præsten Kraven af, bar den i den ene Haand og gik ved Siden af Peters gennem Præstegaardens Port, idet han sagde: »Det kunde Gaardmanden ellers godt have sagt til mig; — jeg var ovre i hans Svinehus for at se paa nogle Pattegrise, som jeg vilde købe; — men nu skal han faa Lov til selv at beholde dem!« —

Inde i Portrummet laa en af Præstens dejlige store Kalkuner, — den saa ud til at være død, men da Præsten bøjede sig ned og undersøgte den, fik han det Indtryk, at den kun var syg, hvorfor han lagde den hen ved Muren for at se Tiden an. —

Da Præsten og Peters var komne gennem Porten, laa der i Rendestenen 2 andre Kalkuner i lignende forkommen Dvaletilstand, og længere henne i Gaarden laa endnu tre andre af de befjerede Skabninger i samme ubegribelige Forfatning. —

Præsten standsede, vendte sig mod Peters og sagde: »Hvad Sa . . . er det, Peters? — Kan De blive klog paa det?« —

Peters saa paa Pipfuglene og sagde med v. Thybo:

»Det var ein grausam Salbe! — Die gantske Armee ruinirt auf ein Mahl!« —

Præsten: »Ja, det har De Ret i!«

Peters: »De er jo syge; de maa have faaet en eller anden Slags Gift i sig!« — —

Peters og Præsten hjalp nu hinanden med at faa Kalkunerne anbragt i en Række henne ved en Mur; saa stod Præsten lidt og saa paa de paa den hjemlige Valplads faldne Dyr. —

Pludselig vendte han sig mod Peters og sagde: »De er en klog Mand, Peters, og dog et stort Fæ!«

Peters: »Hvorfor det?«

Præsten: »Jo, — De er et stort Fæhoved — og det er jeg med!«

Peters: »Det gør ikke noget, at jeg er et Fæhoved, — Præsten kan jo godt lide mig alligevel!«

Præsten: »Ja, naturligvis; — Heureka*)! — Kom med, Peters, saa skal De se!« —

De to Medarbejdere fulgtes nu ad ud igennem Porten; — Præsten gik foran hen til Møddingen, standsede der og sagde: »Der kan De se!«

Peters: »Jeg ser ikke andet end Gødning!«

Præsten: »Kan De ikke se de smaa, sorte Bær, der ligger?«

Peters: »Jo, — det er jo Solbær!« —

Præsten: »Ja, — det er det, og der ligger Hunden begravet!« — jeg skal sige Dem, — jeg har i Gaar tappet min Solbærbrændevin paa Flasker, — og saa har Pigen i Dag, mens vi har været i Kirken, tømt Ankeret og smidt Solbærrene ud paa Møddingen; — der har saa Kalkunerne ædt sig en Rus til. — De er fulde allesammen og kommer sig vel igen, naar Rusen er gaaet over!« —

Og Kalkunerne kom sig ganske rigtigt; men Solbærrene paa Møddingen blev straks gravet ned, saa Fjerkræet ikke mere kunde faa fat i dem.

Præsten og Peters fulgtes nu ad til »Studerekam-

*) Jeg har det.

meret«, og da de var naaede derind, sagde Præsten: »Før vi nu begynder med Kirkebøgerne, skal vi smage min Solbærbrændevin; — men De faar kun et lille Glas, Peters, da den er stærk og bedst egner sig til Brug ved Frokostbordet; jeg har derimod faaet nogen ny Vin, som De ogsaa skal smage, før vi faar Piberne tændte og begynder paa Konfereringen!« —

Præsten skænkede derpaa to smaa Glås Solbærbrændevin, hilste paa Peters, som bemærkede, at den var udmærket baade til Frokost og til Aftensmad.

Præsten tog derefter en Flaske Vin, skænkede i to større Glas og sagde: »Nu skal De lade Vinen løbe ganske langsomt hen over Tungen, saa skal De nok mærke, at den er god!«

De drak — og fik et Glas til. Begge roste Vinen, og Præsten sagde livligt: »Der staar Tobak i Vinduet, som De ved; stop nu Deres Pibe, at vi kan faa begyndt, — og nu maa De love mig, at De ikke læser forkert, saa skal jeg nok følge med i min Bog!« —

Piberne blev tændte, og Peters læste; han læste meget hurtigt, og efter en Stunds Forløb sagde Præsten: »De læser meget bedre end »Deres Formand udi Embedet«, — bliv bare ved, men læs nu ikke forkert!«

Peters fortsatte med stor Fart, — læste forkert, — og Præsten mærkede intet. — Peters læste forkert anden Gang, — Præsten mærkede intet. — Peters greb sig selv i at læse forkert tredie Gang, — men Præsten lod, som om intet var hændet og røg drabeligt videre, saa han sad ved Skrivebordet i en barmhjertig tilhyllende Taage. —

Da de havde konfereret »fødte af Mandkøn«, — »fødte af Kvindekøn«, — »konfirmerede Drenge« og »konfirmerede Piger«, sagde Præsten: »Det var udmærket, Peters; — vi skal have et lille Glas Vin til, før vi fortsætter!« — Det fik de saa og begyndte paa Konfereringen af: »Ægteviede«, fortsatte med: »Døde af Mandkøn« o. s. v., — til de blev færdige med de store Bøger. — Saa blev der underskrevet under Datoen for Konfereringen; Præsten smækkede sin store

Bog sammen med et Smæk og sagde: »Det var godt, Peters, — nu kan Provsten gerne komme!« —

Præsten var glad, og Peters mærkede, at han selv var varm i Kinderne. —

Da Peters skulde gaa hjem med sin Kirkeskat under Armen, fulgte Præsten ham ud i Gaarden.

De kom hen til Køkkenvinduet; ved Siden af samme stod en Svinetønde ,hvori Affaldet fra Køkkenet blev nedsænket; ved Siden stod en gammel Ildtang. Præsten kastede et Blik ned i Tønden og sagde: »Her skal De se, Peters, er det ikke skammeligt at se, hvad de Piger spilder for en!« Derefter tog han Ildtangen og rørte op i Tøndens Indhold. Til Syne kom hele Skiver Rugbrød, Melboller, et stort Stykke Franskbrød, dejlige skrællede Kartofler, et halvt Hvidkaalshoved og meget andet. Præsten satte atter Ildklemmen ved Siden af Tønden og sagde: »De spilder lige saa meget paa et Aar, som en fattig Familie kan leve af i flere Maaneder, og jeg kan ikke være baade her og der for at passe paa; siger man noget til dem, er man brutal, umedgørlig og ikke til at være hos. Sikke Tider, man lever i; min Formand gik her fra Embedet med 30.000 Kr., og jeg gaar herfra med ingen Ting. Hvad skal man gøre, Peters?«

Peters: »Som Tiderne er, er der næppe noget at gøre ved det.«

Præsten: »De har Ret, — men Menneskemad skulde dog ikke være Svinemad! Saa galt som i Dag har det da ellers ikke været før; det er ligesom, det er forhekset i Dag!« — — —

Derefter sagde Præsten: »Ved De, hvad jeg opdagede i Morges Kl. 8, da jeg kom ud i Gaarden og kom forbi Flueskabet, som hænger derhenne ved den anden Side af Køkkendøren?«

Peters: »Jeg tror, jeg kan gætte det!«

Præsten: »Ja, — hvad tror De?«

Peters: »Er der blevet stjaalet fra Dem igen?«

Præsten: »Ja, — der er i Nat blevet stjaalet en

dejlig And, et Stykke Flæskesteg, nogen stegt Fisk o. s. v.! — Flueskabet var fuldstændig raseret!«

Peters: »Sidste Jul stjal de en Hare fra mig, og hvis jeg lægger Værdien af alt det sammen, som i Aarenes Løb er stjaalet fra mig, kommer jeg op paa flere Hundrede Kroner!«

Præsten: »Ja, — der er meget Rak i denne Verden; — men de faar nok alle deres Straf! — Har De lagt Mærke til, hvorledes det i de to sidste Aar er gaaet mine Fjender her i Sognet? — Det er ligesom, der var Pest imellem dem; — saa døde den ene, — saa døde den anden — og saa flere andre.« —

»Men nu maa jeg ind og tage fat paa mit Arbejde; — Farvel, Peters, og hils Deres Kone!«

— Da Brus var færdig, sagde Spids: »Det var virkelig en uheldig Dag for Præsten, men han har vist været en god Mand. Han har vist ogsaa været nogenlunde tilfreds, da han mente, at den gamle Jahve holdt med ham og slog hans Fjender med Død; — en uforstaaelig og mærkelig Mening. — Men der er jo meget mærkeligt mellem Himmel og Jord, som Menneskene ikke i al deres Filosofi drømmer om.«

— »Jeg kan, hvad dette angaar, fortælle Jer en mærkelig Historie, — den hedder:

En sand Spøgelsehistorie!

Historien er virkelig og er hændet min egen Fader, som kun har fortalt den een Gang i hele sit Liv, skønt han levede ca. 30 Aar, efter at det var hændet ham. — Jeg har ikke før fortalt det til noget Menneske, og jeg skal heller ikke fortælle det mere, saalænge jeg lever; mine Børn skal ingensinde faa det at høre, — selv min Kone har aldrig hørt om det. — Men i Aften, da vi er ene her, og ingen af vore Børn er til Stede, — og da Sommernatten er saa lys og klar, synes jeg, at jeg kan fortælle det; — saa faar min Kone det alligevel at høre!« —

»Der er vel ingen af os, der bliver bange, da vi alle forlængst har hørt op med at tro, at der eksisterer

et berømt, berygtet, behaaret, behornet og behalet Væsen, — som man har givet det morsomme Navn: Djævelen? —

Men i Bibelen staar der som bekendt meget om nævnte imaginære Individ. —

Denne fordægtige Fyr skal jo kunne paatage sig mange forskellige Skikkelser saasom Slange, brølende Løve, Lysets Engel o. s. v. — Hvorfor skulde han saa ikke kunne paatage sig den Skikkelse, som min Fader saa. — Jeg mener nu ikke, at det har været dette morsomme, berømte, og dog frygtede Individ, der viste sig for min Fader, — men hvad det var, vidste min Fader ikke, — og jeg ved det heller ikke; derimod ved jeg, at der er meget mellem Himmel og Jord — og navnlig paa Jorden, som ingen af os kender. — —

— Min Fader overtog min Bedstefaders Fæstegaard og var dengang yderst fattig.«

Han var altid i Pengeforlegenhed og vilde gøre meget, om just ikke alt, for at faa Penge.« —

Hans stadige Tanke var at skaffe Penge, og denne Tanke kunde han ikke kvittere hverken Nat eller Dag. — Han skulde skaffe til Gaardens Udgifter, sin Families Underhold og vilde gerne hjælpe sine Børn lidt fremad, men han magtede det ikke dengang. Han saa ingen Udvej. —

En Del Aar efter, at han havde overtaget den gamle Fæstegaard, hændte det om Aftenen henad Kl. 10, at Fader forlod en Mand, der boede ca. 6 Kilometer fra hans Hjem, for at gaa tilbage til sin Familie. Han havde siddet et Par Timer hos Manden, talt med ham og hans Kone, drukket en Kop Kaffe og røget en Pibe Tobak.

Det var i Oktober Maaned, Himlen var let skyet, — Maanen saas nu og da mellem Skyerne, som dog igen snart dækkede den. —

Fader havde taget Afsked med Manden og Konen og begav sig paa Hjemvejen som sædvanlig optaget

af den Tanke: »Hvordan skal jeg skaffe de for mig saa nødvendige Penge?«

Han var ingen bange Mand; han havde været med i Krigen i 1864 og der set adskilligt uhyggeligt. — Men alligevel blev han betaget og meget urolig, da han naaede Skoven, som han skulde gaa langs med et Stykke Vej. — Paa Grøftekanten ved Skovsiden saa han en stor Skikkelse sidde. — Skikkelsen var stor som en siddende Kvie, gjorde Indtryk af at være meget lodden og saa hundeagtig ud; — en ubegribelig ukendt Lugt mærkedes. — Fader vaklede, — fordi han ved Synet af Skikkelsen fik den usvigelige Vished i sin Sjæl, at hvis han vilde nærme sig Skikkelsen og — følge den, saa kunde han nu komme i Besiddelse af mange Penge. — Han vilde ikke gøre dette, — men satte sin Stok haardt i Jorden, vaklede henad den Kant af Vejen, som var ved den modsatte Grøftekant og gik tungt, besværet videre. —

Men Skikkelsen fulgte ham nu i oprejst Stilling, medens Fader fortsatte sin Gang henad Vejen, der førte forbi Kirken. — Da denne omtrent var naaet, jog Skikkelsen med en underlig klagende Lyd ind over Marken og lod sig ikke se, medens Fader gik forbi Kirken.

Men da han var naaet et ringe Stykke Vej paa den anden Side af Kirken, saa han atter Skikkelsen sidde paa Grøftekanten og vente.

Da han naaede lige ud for, rejste Skikkelsen sig atter og fulgte ham som før. —

Tre en halv Kilometer fra Kirken skulde Fader passere en Korsvej; da denne omtrent var naaet, for Skikkelsen atter med en underlig klagende Lyd ind over Marken og lod sig ikke se, før Fader var kommen et Stykke forbi Korsvejen. Da sad den atter paa Kanten af Grøften! —

Jo nærmere Fader kom til sin Gaard, des mere syntes Skikkelsen at nærme sig ham.«

Den bevægede sig nu inderst paa Græskanten langs med selve Vejbanen, fulgte stadig den samme Side i

oprejst Stilling, medens Fader mere og mere fjernede sig udad mod Grøften.

Saaledes fortsatte Fader sin tunge Gang, til han naaede Indgangen til sin Gaard. —

Da han begyndte at nærme sig den aabne Port, brød Maanelyset med stor Glans frem mellem Skyerne, og Lyset fra Vinduerne lyste ud i Gaarden, da alle sad oppe og ventede paa ham. Paa en Gang forsvandt Skikkelsen ud over Marken med en uendelig, vemodig, klagende Lyd, som intet menneskeligt Sprog kan gengive. —

Fader traadte ind i Stuen til Mor, mig og mine Søskende, og skønt han var meget betaget, gjorde han sig dog stor Umage for at skjule det og undgik at se paa nogen af os. —

Vi gik saa alle i Seng, og først mange Aar efter fortalte Fader, hvad der var hændet ham.

Men det mærkelige var, at Dagen efter kom en Husmand i et Ærinde ind til Fader, og da han havde røgtet dette sagde han: »Hvem var det, Du fulgtes med sent i Aftes? — Jeg stod ude ved min Havehæk, — fordi jeg var kommen sent hjem — da Du gik forbi; jeg kendte godt Dig, — men hvem var det, Du fulgtes med? Jeg syntes, han saa saa underlig ud?«

Fader svarede: »Jeg ved det ikke, — og jeg vil heller aldrig faa det at vide!«

Husmanden vedblev: »Det var dog en underlig Lugt, jeg mærkede, da I gik forbi min Have, — den gjorde et saadant Indtryk paa mig, at jeg ikke sagde: God Aften!« — — —

Da Spids havde endt denne Beretning, sagde Brus: »Det maa vel betragtes som fuldkommen sandt, at der har været et Væsen sammen med din Fader. — Derimod tror jeg ikke, at der har været noget som helst overnaturligt til Stede. — Mon ikke det har været et Menneske iklædt en Kohud, — et Menneske, der har villet kyse Din Fader? — Jeg vil ikke benægte, at der er meget, vi ikke kender; det maa være Fremtiden forbeholdt at skaffe mere Klarhed i al den

Dunkelhed, hvori vi faktisk lever. — Jeg ved, Du ikke lyver, Spids, — men jeg holder mig som sædvanlig mere til det klare, virkelige i denne Verden; jeg holder mig til det, vi kender og nogenlunde kan blive klog paa!« —

— »I ved jo alle, at der for nogen Tid siden var Skoleindvielse i vort Nabosogn, hvor vor Kollega og fælles Bekendt, Lærer Andersen, skulde tale lidt i samme Anledning. Provsten var der, og jeg vilde ogsaa gerne have været med, men det var mig ikke muligt at komme den Dag! — to Dage efter traf jeg Andersen og beklagede mig over, at jeg ikke havde faaet Lejlighed til at høre hans Tanker i Anledning af Indvielsen. —

Han sagde da til mig, at naar hans Tanker interesserede mig saa meget, vilde han gerne sende mig sit Manuskript, som jeg kunde kikke igennem og derefter sende ham tilbage; jeg har netop i Dag faaet hans Brev og har taget det med, da jeg tænkte, det mulig ogsaa kunde interessere Jer andre at høre hans Opus. — Har I Lyst til at høre, saa skal jeg læse det.« — —

Spids bemærkede: »Læs bare væk!« —

Brus: »Du er saa ivrig; jeg har noget at sige endnu, før jeg begynder. —

Andersen, Spids og den gamle Profet Elisa ligner alle hverandre, da de alle tre er skaldede; men Andersen ligner dog mest den gamle Guds Mand, da han altid lige som Elisa har sine egne Meninger og mener, at de ufravigeligt er de rigtige. Profeten mente som bekendt, at det var rigtigt at kalde to Bjørne ud af Skoven for at sønderrive 42 Børn, der raabte til ham: »Kom op — Du skaldede!« — Bjørnene besørgede det promte*), og mente ogsaa, at det var rigtigt. — Andersen mente ogsaa, at det var rigtigt, at han holdt den Tale, som I nok vil høre. I ved maaske ogsaa, at det eneste, Andersen ikke ligner Profeten i, er, at han ikke bander, — men det gjorde Profeten.«

*) Anden Kong. Bog, Cap. 2—24.

Brus fik endnu ikke Lov til at begynde, thi Adonis's Pige kom ind med nyt, varmt Vand til Toddyen. Da Brus saa hende, sagde han leende:

Naar jeg Dit Aasyn ser,
forsvinder al min Smerte, —
og alting i mig ler!«*)

Pigen saa paa Brus, derefter paa Adonis og hans Kone, som sagde: »Du skal ikke være ked af, hvad han siger; — men,« sagde hun til Brus, »lav Dem nu en varm Toddy og lad os saa høre!« Saa lavede de tre Herrer sig atter en Toddy, hilste paa hverandre med Glassene, smagte paa Varen og røg atter Cigar — minus Spids.

Endelig kunde Brus nu begynde paa Andersens Opus:

En Degnepræken!

»Det Slot, hvorfra vi Mennesker henter vor Aandsdannelse, Videnskabens og Kundskabens Slot, er saare indholdsrigt; det har en Udstrækning i Længde, som naar fra den yderste Stjerne ved den ene Pol til den yderste Stjerne ved den anden Pol; og det er højt og dybt som fra det højeste Punkt over vore Hoveder til det dybeste Punkt under vore Fødder. —

Det er et Slot, som er fuldt af Herligheder. — Foran Slottet findes en stor Slette, hvorpaa befinder sig den ganske Jords Befolkning, ca. 1700 Millioner Mennesker. En lille Skare af disse mange Millioner foran Slotsporten gaar ind og ud af samme og meddeler af deres aandelige Overflødighed fra Slottets Sale disses Indhold til de øvrige Millioner. — Men langt borte fra Slottets Port — uden Anelse om Slottets Herligheder og uden Haab om nogensinde at kunne blive berigede af Salenes Herligheder og Glæder — staar de mange Millioner: Spaniere, Italienere, Tyrker, Ildlændere samt mange andre, som jeg ikke behøver at nævne. — Indgangen til Slottet er spærret

*) Kilderejsen: 1 Akt, 8 Scene.

med stærke Kobberporte, som kun kan lukkes op ved ethvert enkelt Menneskes Selvarbejde, — hvis dette enkelte Menneske ønsker at komme derind.

Vi stræber alle, mere eller mindre, at komme ind i Slottet, og denne Stræben er ikke alene berettiget, men nødvendig, — thi Kundskab er Magt; og den Mand, som ejer Kundskab, sejrer lettere i den Rovdyrkamp mellem Mennesker, som Livet nu engang er, end den Mand, der ingen Kundskab ejer.

Der er derfor ogsaa i Tidens Løb talt og skrevet mange gyldne Ord, som opfordrer os til at erhverve os Kundskab: »Bliv vis,« siger den vise Kong Salomon, »Du lade! — gak til Myren, se dens Veje og bliv vis!« — »Kundskab er for den, som ejer den, Livets Kilde.« — Det er bedre for en Mand at møde en Bjørn, som Ungerne er taget fra, end at møde en Daare i hans Daarskab!« — »Dersom du raaber efter Kundskab, — dersom du søger efter Kundskab som efter Sølvet og ransager efter den som efter skjulte Skatte, — da skal du forstaa Herrens Frygt og finde Guds Kundskab*) !« — Dette er nu den ene Side af Sagen, men den anden Side af Sagen, som vi ikke maa glemme og ikke kan glemme, fordi den nok skal melde sig af sig selv, — lyder saaledes: »Den, som forøger sin Kundskab, forøger sin Smerte!« — Smerten bestaar deri, at det, som vi Mennesker helst vil vide, — findes der slet ingen Oplysning om. — Det er, som om nogle af Slottets Sale er tomme og ubeboede! — Spørger Du: Hvad er Livet? — Hvorfor lever jeg? — Hvorfor dør jeg? — Hvad er Døden? — Hvorfor rækkes der ikke fra de høje Magter en frelsende Haand ud til de druknende Kvinder og uskyldige Smaabørn, naar Skibet forliser? — Hvorfor falder Kirkerne ned ved Jordskælv og knuser dem, som deri tilbeder den Højeste? — Hvorfor lider, pines og plages de elskeligste Mennesker, som af Hjertet tjener den højeste, store Magt? — Saa gives intet Svar.

*) Sal. Ordsp.: Cap. 2—4.

— Vi har Tusinder af Spørgsmaal, — men hverken i svundne Tider eller i vore nuværende, højst videnskabelige Tider findes den mindste Antydning af Svar, — med mindre man kan nøjes med dunkle Svar, — der skaber endnu større Dunkelhed. — Svaret er fra Sokrates til nu: »Jeg ved, at jeg intet ved!«

Det første Spørgsmaal, der rejser sig, naar man vil ind i Kundskabens Slot, er dette: »Hvorledes kommer man derind?« — Svaret er ved Undervisning og Selvarbejde.

Bibelen — den store, forunderlige*) og gode Bog — siger: »Ingen er god uden en, som er Gud.« — Han kalder kærligt paa os, skønt vi ikke kender ham, og han raaber kærligt paa os, skønt vi ikke vil følge ham. — Han siger selv: »Se, jeg gaar foran Dig, jeg lukker Kobberportene op for Dig og brækker Jernstængerne itu for Dig; — jeg giver Dig de skjulte Skatte og det dulgte Liggendefæ, — Du skal komme til at kende, at jeg er Herren**)!«

— Ja, — ingen er god, uden en, som er Gud. Han giver Øjne, Øren — og alle Sanser! — Lad os da bruge de Øjne til at se med og de Øren til at høre med. Dette sidste — saa fortvivlet magelige — gør vi hos os maaske mere end hos noget andet Folk.

Vi befinder os for Tiden i en »Høretid«. — Saalænge vort Land har bestaaet, er der ingensinde blevet talt saa meget og holdt saa mange gode, oplysende Foredrag som i vor Tid. Denne Tid kalder jeg en Høretid, og det er en Tid, om hvilken jeg har mange rosende Ord at sige. Den har delvis vakt mange i vort Folk; den har givet mange Glæde. Den har ogsaa givet nogen »spredt Oplysning« og har givet nogle Lyst til selv at tage fat paa aandeligt Arbejde. — Men denne Høretid har med sine Dyder ogsaa sine Lyder.

Den har to meget slemme Fejl, og den sidste er værre end den første. Den er for det første alt for

*) Se Loths Døtre, 1. Mosebog, Cap. 19—32. **) Esajas Cap. 45—2.

magelig, thi det vil aldrig lykkes noget Menneske ved Magelighed at »slaa Kobberportene ind og brække Jernstængerne itu«. — Vejen er lang og trang; for at naa Maalet maa der præsteres et gennem mange Aar fortsat Arbejde. —

Den anden Fejl er den, at Høretiden er og altid bliver en Naadetid. Med Hensyn til Naade fra Mennesker, som taler til os, da gælder det gamle Ord: »Andres Naade er en mager Ret!«

Vi faar kun af Taleren, hvad han vil give os. — Der er altid meget andet, som Taleren kunde give os, men som han ikke vil give os — ja maaske slet ikke tør give os, Nej, — man skal tage selv; thi Kundskaben og Aandsdannelsen er et Rov, som man selv skal tage og selv holde fast paa. — Dette kan kun ske gennem en ny Tid, som jeg tror nok engang vil komme, nemlig en »Læsetid«; naar denne Tid vil komme, — snart eller om Hundrede Aar — derom kan jeg ikke profetere. Hvis nogen skulde ønske at begynde paa denne Læsetid nu straks, saa vil jeg meget anbefale at læse Bibelen; hvad den Bog rummer af skønne Lignelser, Menneskekundskab, ophøjede Tanker, dybe Sandheder, skønne sande Ord o. s. v., ved kun den, som har gjort det store Arbejde at læse den nogle Gange igennem; — men læs den, som De læser enhver anden god Bog. — Og smil ad Skovtroldene*) og Haren, som kaldes en Drøvtygger**).

Kunde Folk komme saa vidt, at de havde en »Høretid« og en »Læsetid« bag ved sig, saa kunde de tale med — med Myndighed; thi da havde de et Grundlag at tale paa! — Der var paa den Maade kommen en tredie Tid — nemlig en »Taletid«. —

Lad os tænke os, at vi befinder os i et Selskab af Personer, der gennem en lang »Læsetid« er komne til Kundskab om alt, som Mennesker kan vide i den juridiske Videnskab. — Der kommer maaske et Arvespørgsmaal paa Tale. Mulig er der i Selskabet en

*) Esaias: Cap. 13—21.
**) 3. Mosebog, Cap. 11—6. Den er *ingen* Drøvtygger, men en Gnaver.

Dr. juris til Stede; — han kan da træde frem og sige, hvad Romerretten, den franske Civillovgivning og vor danske Arvelov siger om dette Spørgsmaal; han kan tale med Myndighed, — thi han har et Grundlag at tale paa! —

Vil vi have et Grundlag — om end kun et svagere Grundlag — at tale paa, saa maa vi selv erhverve os det. — Der var engang en Hærfører, som med sin Hær var ved at omkomme af Tørst. Foran stod den fjendtlige Hær, som ejede Vandkilderne. Hærføreren sagde da til sine Soldater: »Vil I have Vand, — saa maa I slaa Fjenden!« — Det samme gælder os, — vil vi have Kundskabens og Aandsdannelsens Vand at vederkvæge os ved, saa maa vi selv erhverve os det; der kræves af os selv et besværligt Arbejde.

Naar man ved Undervisning og Selvarbejde er naaet saavidt, at man har faaet Porten til Kundskabens Slot lukket op, bliver det næste Spørgsmaal dette: Hvad finder man derinde? —

Man finder, hvad der kan blive til Gavn for Slægten. Niels Finsen gik ind i Sollysets Sal, kom ud med Lysets Fakkel i sin Haand og Ærens Krans om sin Pande. Hvad han fandt derinde er bekendt: Lægedom ved Sollysets Straaler mod en af Menneskeslægtens mest gruopvækkende Sygdomme. — Man finder ogsaa, hvad der kan give Hjertet Glæde, og hvad der er skønt og herligt at eje; thi det er skønt og herligt som Salomon at kunne sige tre Tusinde Ordsprog og at kunne synge et Tusinde og fem Sange*); det er skønt og herligt som Salomon at kunne kende og beskrive alle Jordens Planter fra Cedertræerne paa Libanons Bjerge til Isopplanten, der vokser op ad Væggen, — fra Wellingtoniafyrren, der vokser i Kalifornien til Profeten Jonas's Kikajontræ. Det er skønt som Saul at kunne fatte, at der i Tonerne til den simpleste Salmemelodi kan være Trøst for et bedrøvet Hjerte og Lægedom for en syg Sjæl. —

*) Første Kong. Cap. 4—32.

Man finder ogsaa i Kundskabens Slot, hvad der kan give et Menneske Sorg og Smerte. —

Man ser derinde, at hvad man tidligere urokkeligt troede at være hvidt — er i Virkeligheden sort. Man ser, at hvad man tidligere troede ikke at være Synd, — det viser sig at være Synd, — blodig Synd.

Men noget af det største, man finder inde i det store Slot, er Bevidtsheden om sin egen Fattigdom — Fattigdom i Næstekærlighed.

Vi har ganske vist øvet store Gerninger og udført, hvad Forfædrene vilde have erklæret for umuligt, — men med Hensyn til Hjertets Fremgang i det sande, gode og skønne er vi endnu saare langt tilbage; vi har meget at prale af, men ingen vover at prale af, at han ejer en saadan Kærlighed som »den barmhjertige Samaritan«:

»Vi har sprængt St. Gotthard, sprængt Mont Cenis,
for vi Mennesker er saa mægtige — vi;
Jætter, Giganter hyle og græde,
Kosmosguder tar Tronens Sæde.
De store, de formløse Blokke aves,
i Skærver og Grus deres Hovmod begraves,
Ja, Menneskeaanden leve!
Men der er saa meget usprængt endda: —
Fattigdoms Fjæld, Elendigheds Bjerg! —
Kan du sprænge Klippen, — du Menneskedværg?
Sult og Uvidenhed, frysende Stakler, —
frels dem, min Ven, — saa gør du Mirakler!
Ja vist, Godtfolk: »Wie die Ochsen am Berge*)«
staar I, og hvor er det borende Værge?
Skulder mod Skulder og gør, hvad I kan,
Ryg imod Ryg, — Kvinde og Mand! —
Giv Penge, giv Dyner, giv eders Hjerte, —
de fattige Folk skal I pænt beværte*)!«

Men naar Barmhjertighedens Engel kommer til os og banker paa vort Hjertes Dør med sine store Krav, saa lukker vi os inde som Sneglen i sit Hus; maa vi

*) Som Okserne ved Bjerget. **) Af Dr. Sofus Schandorff.

da saa ikke kunne se vor aandelige Fattigdom, som den Tolder slaa os for Brystet og føje til: »Hvor er min Barmhjertighed?« Ja, se Guldbogstaverne i Barmhjertighedens Sal: »Værer barmhjertige, ligesom eders Fader i Himlen er barmhjertig!« — Og se saa ogsaa din egen Fattigdom.

Naar et Menneske har vandret om i mange Aar i Kundskabens Slot, — hvad siger saa dette Menneske? — Ja, det ene Menneske siger et, det andet Menneske siger det modsatte om den samme Sag. — Professor Høffding siger i sine Erindringer**):

»Moderne Udødelighedstro er, — ikke blot udenfor Kirken, — efterhaanden bleven en mager Forestilling, — oftest bygget paa en spinkel Spiritualisme!«

Men Capellan Jensen siger det modsatte!

Lad os derfor selv gaa ind i Slottet og bagefter selv dømme. —

Een Mand siger: »Da jeg gik derind, var jeg fattig, — da jeg kom ud deraf, var jeg rig, — saa rig, at jeg kunde dele med andre af min Overfløddighed. En saadan Mand ved ogsaa meget, som er skjult for os andre. Han kender Sværdfiskens Snyltedyr, — dette lille Dyr, som lever inde i Fiskens Hoved; han kender dens Aaresystem og ved, hvorledes dens Opsugning af Næring foregaar. Han har maaske taget sig en Doktorgrad paa »Fluernes Munddele«, — og dog kan en saadan Mand tidt se sin Fattigdom i andre Spørgsmaal. Der er ingen Videnskabsmand, der brister sig til at sige: »Nu ligger alt klart for os!« — Vor Viden er, desværre, i høj Grad begrænset.

En anden Mand siger: Da jeg gik ind i Slottet, var jeg efter min egen Mening rig og fornøjet med mig selv, men da jeg kom ud derfra, var jeg fattig som aldrig før, — thi mit aarelange, anstrengende Besøg lærte mig, at hvad jeg vilde vide, det findes der ingen Oplysning om i Salene; jeg maatte i min Fattigdom og Resignation sige: »Jeg ved intet og kan aldrig faa noget at vide.«

*) Side 308.

Hverken De, mine Tilhørere, eller jeg kommer nogensinde saa særlig dybt ind i Videnskaben, som vi kunde ønske og gerne vilde. Vi faar da nøjes med mindre, — men kan vi endda naa at komme indenfor den store Slotsport og med Hjertets dybe Forstaaelse sige: »For mig blev Livet en kraftig Skole,« — saa er vi dog naaet et Skridt fremad! —

For at dette kan ske paa dette Sted, er den ny Skole bygget, men skal vi der kunne naa fremad, saa maa Hjemmene træde til og mere hjælpe Skolen i dens Arbejde, — ellers bliver Gerningen kun ringe. Jeg paaskønner, at der allerede er Hjem, som giver Børnene Tid til deres Arbejde og tager dem i Kærlighed under Armene, disse Hjem takker jeg, — men der er nogle Hjem, som ikke gør dette, men derimod tager Tiden fra Børnene; — til disse Hjem siger jeg: »Giv Eders Børn Tid, vejled dem og hjælp dem, — glæd dem med Eders Ros, naar deres Arbejde er smukt og godt udført. — Thi hvad er I Fædre, Mødre, Husbonder eller Madmødre for, — dersom I ikke skulde hjælpe Eders smaa Børn.

Mit Haab og Ønske er, at alle høje og gode Magter vil støtte og velsigne den Gerning, som skal udføres i vor ny Skole, — den Gerning, som der kun kan udføres i al menneskelig Skrøbelighed!« — — —

Da Brus havde læst denne Degnepræken, sagde Spids: »Vi kender jo Andersen som en Mand, der arbejder trofast i sin Skole, og jeg vil inderlig ønske for ham, at han i Fremtiden maa faa megen Glæde af sit Arbejde i den ny, smukke Skole. — Hans Tale giver mig det Indtryk, at han er en forstandig Mand, men jeg kan ikke faa denne Forstandighed til at harmonere med, at han er gift anden Gang.

Brus lo ad den sidste Bemærkning, og Spids's Kone saa ualmindelig spids ud. —

Adonis gjorde sig Umage med at skjule et Smil, smagte paa sin Romtoddy, tændte en frisk Cigar og sagde: »Jeg synes rigtig godt om Andersens Tale og var glad ved at høre den; den tyder paa, at han har

læst meget og har et fornuftigt Syn paa mange Ting, — men han er ellers tidt en løjerlig Fyr!« —

Brus: »Vi er skam allesammen nogle løjerlige Fyre og opfører os tidt paa en løjerlig Maade.« — —

Spids: »Det har Du Ret i; nu skal jeg fortælle Jer en løjerlig Historie om tre løjerlige Fyre, som foretog en løjerlig Køretur; jeg har faaet den af en gammel Lærer, der naturligvis ogsaa var en løjerlig Fyr.«

Adonis: »Tag Dig en ny Toddy, før Du begynder; Du kan vel nok have godt af at faa to i Aften, — hvis Du da synes om min ny Rom?«

Brus: »Rommen er fuldkommen, — udmærket god, — fortrinlig, og Du har Ære af, at Du har sat Dig i Forbindelse med Firmaet Wengel & Co., Bredgade; Skaal begge!«

Spids smagte paa den varme Drik og sagde: »Køreturen, som jeg vil fortælle om, hedder altsaa:

En løjerlig Køretur!

»Det var en dejlig Sommermorgen, en Søndag Kl. ca. 9½, da Sognepræst Boesen syntes, at Lærer Sørensen ventede for længe med at komme over i Præstegaarden for som sædvanlig at age med Præstens Befordring til Annekskirken. Præsten bad derfor sin Kusk, Avlskarlen Christian, om at køre hen til Skolen for at faa fat i den — den Dag efterladende Sørensen, som dog allerede var kommen i Støvfrakke og var kommen ud paa Trappen, da Præsten kom. Med Bilfart svingede Præstens Køretøj hen for Skolens Indgangsdør, hvor Sørensen meget ydmyg og benovet stod. Saasnart Præsten fik Øje paa den forbavsede Sørensen, raabte han: »Hvor S . . . . bliver De af, Sørensen? — De vil vel ikke have, at vi skal komme forsent i Dag?«

Sørensen: »Nej, paa ingen mulig Maade; men: Was ist das, Herr. Prædiger? — der Kerl ist ja ganz besoffen heute!«

Præsten: »Ja, — det kan jeg sgu se, og det er endda kun »den tredie Time paa Dagen.*)«

Sørensen steg nu op i den med Bilfart forsynede Hestevogn, og Præsten raabte: »Kør saa, Christian!«

Christian gav Dyrene Gas med Pisken, og Præsten, der personlig var glad for Sørensen, fortalte ham, at han for 2 Dage siden havde solgt en broget Ko til Slagteren, da baade denne og Præsten var blevne enige om, at den »ikke var med Kalv«. Præsten sagde, at han havde fortalt Slagteren, at han trængte til Penge, og Slagteren havde udtalt, at Koen skulde slagtes — straks.

Men da Køretøjet svingede op foran en Bakkekam, saa Præsten, at en Karl inde paa en Gaardmands Bivej trak med en Ko, som han syntes, han skulde kende. — Han raabte derfor: »Hold et Øjeblik, Christian!« Præsten saa paa Koen, saa paa Sørensen og saa atter paa Koen: »Drømmer jeg, eller er jeg vaagen? Er jeg Jeppe, eller er jeg ikke Jeppe? Er det ikke min brogede Ko, som allerede skulde være slagtet?«

Baade Sørensen og »der besoffene Kerl« mente ligesom Præsten, at det virkelig var Præstens forhenværende Liggendefæ, der nu gik paa Bivejen efter sin Død. — Det viste sig ogsaa senere, at det virkelig var Præstens brogede Ko, som trods Præstens og Slagterens indgaaende Undersøgelse dog havde vist sig at »være med Kalv«, ligesaa snart den var kommen hjem paa Slagterens Stald; den havde samtidig for Slagteren vist sig at kunne præstere en god Avance ved Salget til Gaardmanden.

Christian satte atter Dyrene i Fart, men da Farten var stærk, og Kusken var fuld, endte det med, at denne tabte Pisken.

Før Vognens Fart var aftaget, og de pustende Heste var standsede, var man kommen et godt Stykke bort fra den fortabte Pisk.

---

*) Apost. Ger. Cap. 2—15.

Sørensen, der sad i den forreste Agestol, maatte holde Tømmen, medens Kusken bærende »sin egen Pisk« gik tilbage for at hente Præstens Pisk.

Imidlertid skyndte Præsten sig med at sige: »Kan De køre Hestene, Sørensen, saa kør De bare, — vi har ikke Tid til at vente efter ham.«

Sørensen rykkede i Tømmen, satte de to Dyr i Gang, og med halv Kraft gik det atter fremad mod Annekskirken, — medens Christian med et bredt Grin saa efter det sig langsomt bevægende Køretøj.

Pastor Boesen var en yderst frisindet Mand og modsatte sig f. Eks. aldrig Indkørsel af Sæd om Søndagen i Høsttiden. Han udtalte herom, at han ikke var af den Slags Præster, der mente, at Fanden sad overskrævs paa Læssetræet og grinede ad Bønderne, fordi de kørte deres Sæd hjem om Søndagen; — derimod syntes han nok, at Folk paa andre Aarstiders Søndage kunde lade Arbejdet hvile og passende besøge Kirken.

Præsten saa nu et lille Stykke forude, at en Husmand stod udenfor sit Hus ved Vejen og savede Brænde, medens han med det samme røg paa sin Pibe; han sagde derfor til Sørensen: »Lad os holde et Øjeblik ved det Hus, Sørensen.«

Da Vognen holdt, sagde Præsten til Husmanden: »God Dag! — Det er Søndag i Dag!« —

Husmanden: »Ja, aa i Maaren æ ed Mandaw!«

Præsten: »Saa skulde De holde op med det Arbejde i Dag og udføre det i Morgen!«

Husmanden: »De haa vit Tid te; i Maaren ska vi po Hærgaarin aa arbæd-e!«

Præsten: »Farvel, min gode Mand, — lad os saa køre igen, Sørensen!«

Gik da Turen videre, og man naaede en stor Forpagtergaard, hvor Faarechefen netop kom drivende med Forpagterens store Faareflok, der talte ca. 400 Faar.

Præsten: »Der kan De se, Sørensen, der er mange Faar. Forpagteren er sikkert en rig Mand.« —

Sørensen: »Han har jo ikke nær saa mange Faar som Præsten.«

Præsten: »Hvad er det for nogen Snak? De ved da, at jeg har ingen Faar.«

Sørensen: »Jo, — Præsten har da omtrent 2500 Faar i hele Sognet.« —

Præsten: Ja, — paa den Maade har De maaske Ret.«

Sørensen: »Og saa er Præstens Faar endda af en finere og ædlere Race end Forpagterens.«

Præsten: »De er en vittig Hund, Sørensen, men siden De snakker om Præstens Husdyr, saa kan De faa at vide, at selv en fattig Capellan har undertiden Raad til at holde Husdyr. Jeg kendte en Capellan, der hed Testmand; han holdt saamænd Ridehest; og om ham lavede en vittig Præst dette Vers:

»Liden Testmand
godt holde Hest kan,
naar som Gæst han
er hos Præstmand!«

Præsten lo, Sørensen lo, og Køreturen gik videre i jævnt Luntetrav.

Endelig naaedes Annekskirken, og efter at Køretøjet var overladt til en kendt Mands Omsorg, gik Gejstligheden ind i Kirken; der var ingen til Stede. Sørensen satte Salmenumrene op paa Tavlerne, satte Koralbøgerne til Rette paa Orgelet, fandt et passende Præludium, lagde Tillysningsbogen paa Prædikestolen og var færdig med sine forberedende aandelige Øvelser, da Præsten iført Ornat kom ud fra sit lille Værelse ved Siden af Kordøren.

Præsten: »De skal se, der kommer nok ingen i Dag, — men vil de ikke høre mig, saa kan de jo lade være, — nu venter vi et Kvarter, og kommer der ingen, saa kører vi igen.«

Det stipulerede Kvarter gik, og ingen kom; Præsten og Sørensen forlod derfor Kirken, efter at de havde samlet deres Sager sammen, gik til deres Kø-

retøj, satte sig op og begav sig i den gamle Luntetrav tilbage til Sognets Hovedstad. — Kl. 2 skulde der være Gudstjeneste.

En Stund gik det fredeligt henad Vejen, men pludselig hørte Sørensen, at Præsten i sin bageste Agestol meget energisk med sin Fod slog Takt mod Vognbunden og sang frejdig og glad Melodien til en Revuvise. Ordene kunde Sørensen paa Grund af Vognens Rumlen ikke fuldt ud opfatte; og da Præsten var færdig, vendte Sørensen sig derfor i Agestolen og spurgte, hvad det var for en Tekst, Præsten havde sunget.

Præsten svarede: »Det skal jeg sige Dem; De ved nok, der er mange, der er nysgerrige, naar jeg gaar paa Jagt paa min Mark; denne nyttige og fornøjelige Idræt fatter de ikke; de stiller sig op baade her og der for at se den mærkelige Præst, der med sin gamle Forlader kan hente den ene Hare efter den anden hjem til Stegeovnen.

Forleden Aar havde en Tjenestekarl med et bredt Grin stillet sig op ved en Grøftevold for at se mig gaa paa Jagt. Da jeg saa var kommen hjem med en Hare og en Fasan, tændte jeg min Pibe og lavede en Vise, hvis første Vers er saaledes:

»Vil man sig gaa en Tur paa Jagt,
straks staar en Lureper paa Vagt
bag ved en Grøftevold saa flot, —
se, hvor han tørrer af sit Snot!«

»De andre Vers kan De faa, naar De kommer over til mig i Præstegaarden.« —

Atter gik det jævnt afsted mod Præstegaarden; — pludselig saa Sørensen forude »der besoffene Kerl!« komme farende paa en laant Cykle ned ad en Bakke mod Køretøjet. Sørensen fik i Tide drejet Heste og Vogn til Side, mens Karlen i »fuld«, flyvende Fart for forbi nedad den jævnt skraanende Bakke. — Sørensen saa tilbage og saa da Karlen ved en Drejning af Vejen gaa paa Hovedet med Cyklen over sig ud

over en Grøft ind paa en Pløjemark, hvor han rullede rundt med Benene opad. — Han standsede Hestene og sagde forfærdet til Præsten: »Der brækkede da Christian Halsen!«

Præsten vendte sig i Agestolen og sagde meget bedrøvet: »Det gjorde han da vel ikke?«

Mens nu Vognen holdt stille, saa de imidlertid, at Christian kravlede op fra Pløjejorden, klaskede Muldjorden af Hænderne, tog fat i Cyklen og trak den over Grøften ud paa Vejen.

De kunde se, han ømmede sig noget, men var aabenbart ikke kommen alvorlig til Skade.

Christian satte sig op og kørte videre; og Præsten sagde: »Vorherre er Daarernes Formynder!«

Hestene blev nu atter sat i Gang, og da de kørende kom forbi en Skomagers Hus, sagde Præsten: »Der sidder inde bag Vinduet »Skomagermester Løjdi«; han skylder mig 12 Øre for Kvægtiende!«

Derefter nynnede Præsten den gamle Vise, trykt paa Julius Strandbergs Forlag«:

»Hver Morgen tidlig Klokken fem,
saa maa jeg op af Køjen,
for ellers bliver Mester slem
med denne Spanderem; —
futtig, futtig, futtig føj,
Skoma'rmester Løjdi,
futtig, futtig, futtig føj —
Skoma'r Løjdi!« —

De kørende var nu naaet til Skoven, da Sørensen opdagede en Fugl, der laa og flagrede i Vejgrøften; han sagde derfor til Præsten: »Vil De være saa god at holde Tømmen et Øjeblik?«

Præsten: »Hvad er der i Vejen?«

Sørensen: »Der er ikke noget i Vejen, men der ligger noget i Grøften! Der ligger en tilskadekommen Fugl i Vejgrøften!« Han hentede nu den stakkels Fugl, som viste sig at være en Fasan, der havde brækket sin ene Vinge ved at flyve mod Telegraftraadene.

Han bad Præsten holde Fuglen, mens han selv kørte Hestene. Fasanen sad urolig, men bevægede sig mindre og mindre; før Præstegaarden naaedes, døde den, — rimeligvis paa Grund af Blodtabet.

Præsten sagde: »Der kan jeg faa en dejlig Aftensmad!«

Sørensen: »Jeg tør jo ikke forære Dem den, Hr. Pastor, da den er funden paa Baronens, Skovejerens, Jord, og jeg tør heller ikke selv beholde den; det bliver nok det rigtige, at vi sender den til Baronen, som jo ejer baade Skoven, Jorden og Jagtretten!«

Præsten: »Ja, det har De Ret i, det tænkte jeg ikke paa!«

— — Dagen efter sendte Sørensen Fasanen til Baronen med et Par forklarende Linier, og faa Dage efter modtog han gennem Godskontoret Baronens Tak for den tilsendte Fugl. — —

Men da Tidens Fylde kom, da Melonerne var modne, sendte Sørensen — som Erstatning for Fasanen — Præsten en dejlig stor Melon, som han havde avlet under Glas i sin egen Have. Præsten takkede Sørensen meget og var overordentlig glad for den smukke Frugt. — —

Fra Skoven gik Køreturen videre, til man naaede en Husmand, der gik og slog Græs i Vejgrøften. — Præsten og Sørensen kendte ham begge og vidste, at han var en fattig, flittig, livsglad Mand med 10 Børn.

Præsten bad Sørensen standse Vognen, hvilket skete.

Præsten: »God Dag, Ans Larsen! hvorfor gaar De her og slaar Græs om Søndagen?«

Ans Larsen: »Det kan jeg godt sige Præsten; jeg kan herved i Formiddag tjene 2 Kroner til min Familie!«

Præsten: »Ja, det er jo meget godt, men De skulde hellere gaa i Kirke i Eftermiddag, da der er Gudstjeneste Kl. 2!«

Ans Larsen: »Ja, jeg skal gerne komme i Kirke i

Eftermiddag, hvis Præsten vil betale mig de 2 Kroner, som jeg ogsaa kan tjene i Eftermiddag!«

Præsten: »Jeg kan jo ikke saa godt betale Folk for, at de skal komme i Kirke, saa der er vel ikke noget at gøre ved den Sag? Farvel, Ans Larsen!«

Atter travede Hestene videre, og efter en Stunds Forløb sagde Præsten: »Sørensen, — hvad skal man gøre for at faa den Slags Folk til at gaa i Kirke?«

Sørensen: »Giv dem 1000 Kr. mere i Løn om Aaret!«

Præsten: »De siger noget, men det kan jo hverken De eller jeg, og hvem er de andre, tror De, som baade kan og vil? — Nej, det er aldeles haabløst, — og hvad skal Manden gøre med Kone og 10 Børn?«

Sørensen: »Han skal arbejde, — Arbejdet er Kilden til al Rigdom!«

Præsten: »Lad nu være, Sørensen, — naar Kilden i den Grad flyder sparsomt, som den gør til Ans Larsen, — saa kan han nok rolig fortsætte, — men uden Haab om Rigdom!« —

Sørensen: »Ja, hvad har ikke F . . . . . at bestille med os stakkels Mennesker? — Det er sandt, hvad Dante siger: »I, som her indtræde, — i lade Haabet fare!«

Præsten: »Ja, — det er haabløst med saadanne Mennesker!«

Endelig naaedes Præstegaarden, og Sørensen svingede op for Præstens Dør. Præsten stod af Vognen og saa paa Sørensen, som paa Grund af Christians Fraværelse maatte sætte Hestene paa Stald og give dem et Foder.

Præsten: »Glem nu ikke Navneseddelen og Vand til Daaben i Eftermiddag, og saa Tak fordi De kørte saa ordentlig.«

Sørensen: »Det skal nok være i Orden altsammen, naar Klokken er to; vi kan ellers med Hensyn til Køreturen sige med Sganarel: »Vi har rejst vel, Herre!«

Præsten: »Ja, vi slap da ligesaa godt fra Rejsen som Sganarel og Leander, hvis Maver skulde skæres

op. — Kom ind, Sørensen, og faa en Cigar. — Jeg gemmer min, til jeg faar spist, og saa siger jeg, naar jeg tænder den:

»Nu er Køreturen »tilente«,
saa skal jeg ha' en Fuente*)!«

»Farvel, Sørensen!«

Sørensen: »Farvel, Hr. Pastor!« — Og saa gik han hjem til sin Middag. —

Da Spids havde fortalt om denne løjerlige Køretur, lo Brus og sagde: »Det var virkelig en løjerlig Køretur; og da jeg ved, Du har fortalt Sandhed, saa tilføjer jeg, at det var godt, Christian slap saa godt fra sin Køretur; det var jo ogsaa for ham en løjerlig Køretur. — Han har været helt vild saa tidlig paa Dagen, og jeg mindes det gamle Ord af David: »Der er kun et Skridt mellem mig og Døden!« — Det har været en rar og aandslivlig Præst, og han og Sørensen har aabenbart været glade for hinanden!« —

Adonis sagde: »Jeg billiger, hvad Du siger, Brus; — men nu skal jeg gengive en Historie, — en rigtig ægte, uforfalsket, sjællandsk Historie fra den almindelige vrangvillige Menneskeverden; den handler om en hellig Præst, — ja han var nu Provst —, som hverken var rar eller aandslivlig, men som var stædig og magtsyg, — altsaa en løjerlig Fyr ligesom vi andre. — Det er en Historie, som hedder:

Provstens Princip!

— En Julehistorie fra 1920. —

Biskop Martensen siger et Sted, at der findes to Slags Mænd: »Omstændighedernes Mænd« og Princippernes Mænd«; han tilføjer, at »Princippernes Mænd« er de, der lempe og beherske Omstændighederne efter deres Principper, og — hvor dette ikke lykkes dem — forstaa at vente.

At der virkelig findes saadanne »Princippernes

*) En i sin Tid kendt Cigar.

Mænd«, fik en Sogneraadsformand i Holbæk Amt engang at vide, og siden denne sin Erfaring bøjer han sig dybt for Martensen og hans Forklaring.

I det Sogn, hvor Sogneraadsformanden boede, levede et gammelt Ægtepar. Manden havde været med i Krigen 1864, havde kæmpet bravt og ofte hørt den fuldttonende Geværkuglemusik om sine Øren. — Han og Konen havde arbejdet trofast til deres høje Alder — og gjorde det endnu, skønt de 80 Aar var naaede. Navnlig var Manden saare flittig endnu, — derom var alle enige.

Nu vilde Sogneraadsformanden og andre gode Mennesker i Sognet gerne berede de agtværdige gamle Mennesker en Glæde og Overraskelse i Anledning af deres forestaaende Guldbryllup. — Men Manden og Konen var ikke ægteviede i det Sogn, hvori de nu boede, men i et Sogn i Midtsjælland, og man vidste ikke den nøjagtige Dato for Vielsen. Formanden skrev derfor høfligt til den i det midtsjællandske Sogn residerende og regerende Provst, fremstillede Sagen for ham og bad om fra Kirkebogen at faa meddelt Datoen for Vielsen, opgav de gamles Navne o. s. v.

Men Nej! — Provstens Svar gik ud paa, at han »af Princip« ikke kunde opgive den ønskede Vielsesdato. — Formanden smagte lidt paa den hellige Provsts Brev; — han syntes ikke, det smagte godt. — Han kom da som Smagsdommer til det Resultat, at man ikke skal opgive en god Sag og ikke lade være med at glæde sin Næste, naar man kan.

Han tænkte ogsaa, at Modstanden i vor sørgelige Verden var til, for at man skulde overvinde den. — Han skrev derfor atter til den regerende »Princippernes Mand«, Provsten, og forestillede ham, at man kun vilde bruge den ønskede Oplysning til at gøre godt med.

Men atter fik han Nej fra Provsten; den store Vildbasse, »Provstens Princip«, stod stadig og viste Hugtænder foran Kirkebogen, — den kunde Formanden ikke skræmme bort. — Formanden syntes heller

ikke, at Provstens andet Brev — med det ubønhørlige Nej! — smagte synderligt godt, men han vilde stadig ikke opgive at glæde de to gamle Mennesker.

Han skrev da til en Mand, som han kendte, og som boede i Provstens velregerede Sogn, — bad ham prøve ved en personlig Henvendelse til den hellige »Princippernes Mand« at opnaa den saa attraaede Vielsesdato, — men trods denne Henvendelse stod den store Vildbasse, »Provstens Princip«, stadig truende og viste Tænder foran Kirkebogen.

Trods den personlige Henvendelse fra et af Provstens egne Menighedsmedlemmer lød Provstens Svar: Nej!

Da Formanden fik dette tredie Nej, saa han op og sagde: »Ih — se!« —

Historiens første, sørgelige Del er hermed til Ende.

Formanden tænkte sig atter om, stoppede sin Pibe, tændte den, smækkede Laaget til, bakkede og gentog: »Ih — se!«

Men da han nu var ligesaa klog som et Menneske, saa han pludselig, at naar han i sit Udraab tog Bogstavet »h« bort og satte et stort »C« i Stedet for »se«, — saa kunde han alligevel sige: »I. C.!« —

Han kom herved til at huske paa, at han inde i København havde en god Bekendt, hvis almindelige Fornavn netop var I. C.! Hans Bekendts Efternavn var Christensen, og af Profession var han Kirkeminister.

Han tænkte nu, om han maaske kunde faa »denne Degn« til at lægge sin Haand paa den tændervisende Vildbasse, »Provstens Princip« og mulig kyse den bort fra den befæstede Kirkebog. — Han tænkte paa, om han mulig kunde faa »denne Degn« til at bevæge Provsten til at læse lidt om de Mænd, som Biskop Martensen kalder »Omstændighedernes Mænd«, og — som bærer Kappen efter Vinden!

Han tænkte endvidere paa, om han mulig kunde faa »denne Degn« til at minde Provsten og hans Princip om, at man engang imellem i denne vor mangfol-

dige Verden bør mindes det gamle Ord: »Værer alle ligesindede, medlidende, kærlige mod Brødrene, barmhjertige, velvillige.«

Derfor besluttede Sogneraadsformanden sig til at skrive til sin Bekendt i København, forklare ham Sagen og dens sørgelige Forløb, — og det gjorde han.

Om nu I C. Christensen nogensinde har modtaget dette Brev, — om han nogensinde har lagt sin tunge Haand paa Vildbassen, »Provstens Princip«, — om han nogensinde har foretaget sig det mindste i denne Sag, — det er der ingen, der ved noget om — uden maaske den hellige, midtsjællandske Provst.

Men se! — Efter kort Tids Forløb modtog Sogneraadsformanden fra Provsten og mod hans Princip et Brev med al mulig Oplysning efter Kirkebogen! —

Provsten har saaledes, i det mindste en Gang sat sit hellige Princip til Side, — men mulig har det været meget smertefuldt for ham at gøre det.

Det maa vistnok være rigtigt at tænke sig, at I. C. Christensen har foretaget sig et eller andet i denne Sag, — men det maa blive de politiske Historieskriveres Sag at opklare det —(?)

Da Sogneraadsformanden stod med Provstens sidste Brev i Haanden, sagde han: »Det er en vemodig Historie, men jeg tror, at Provsten nu kan se, at vi alle bør udvise almindelig menneskelig Velvilje over for hverandre, — og jeg haaber oprigtigt, at Provsten ikke nu til Julen — paa Grund af sit tunge Savn af Vildbassen — maa blive berøvet Appetitten til Gaasestegen og Provstindens Æbleskiver!«

— — Alle Tilhørerne syntes, at den Historie baade var morsom og sørgelig, og Spids sagde: »Det var en morsom Ideassociation med Bogstaverne i Udraabet: Ih — se!« —

Fru Adonis sagde: »Provstens »Vildbasse« var jo ogsaa ganske vild; — hvad er dog Kirkebøgerne til, naar Folk ikke maa faa de Oplysninger, som findes i dem. — Og saa lønner Befolkningen saadan en hellig Herre — netop for, at han skal tjene den!« — —

Men Brus sagde: »Det er mere end mærkeligt, at vi allesammen tidt har saa vanskeligt ved at være en Smule velvillige over for hverandre. Der prækes og prækes, og tidt synes al Præken selv om de mest grundlæggende og simpleste Sandheder at være fuldkommen spildt, — skønt der i Hundreder af Aar, — i Hundreder af Kirker, — af Hundreder af Præster er blevet og stadig bliver prækt om, at vi alle skulle stræbe alvorligt efter at komme i Kontakt med de store og simple Sandheder!«

Adonis sagde: »Jeg tror, at Biskop Rørdam har udtalt en stor Sandhed, som vi alle trænger meget til at høre, da han engang, — som Du fortalte, Brus, — udtalte til en Præst om hans »Præken«: »Jeg ved ikke — rigtig, — hvad jeg — skal sige; Deres »Præken« var meget god, — men — der var ikke — noget rigtigt Hjerteslag — i den!« —

Brus tog Ordet og sagde: »Jeg siger endnu engang: »Det er mere end mærkeligt, at der som oftest udvises saa ligt Vilvilje og navnlig fra vor Side, som præker om, at vi skal være velvillige mod hverandre. Man tænker uvilkaarlig paa Jesu Ord: Vi siger det nok, men vi gør det ikke; — vi binder store Byrder og lægge Menneskene dem paa Skuldrene, men selv vil vi ikke røre dem med en Finger!«

»Selv Buddha*) siger: »I Munke er ikke en Fyrretyvendedel saa meget værd som Velviljen!« —

»Man tænke sig nu ovenpaa al den gode Lærdom, at saadan en midtsjællandsk Provst, der lønnes af Befolkningen og er og skulde være deres Tjener, — ikke engang vil øve Velvilje over for dem, som vitterligt kun vil gøre godt, — men derimod paa det kraftigste modsætter sig, hvad han selv præker, at andre skal gøre. —

Det havde været mere værdigt, om han selv var gaaet i Spidsen med at vise Velvilje i Stedet for, at det for en hellig Provst aldeles uværdige skulde ske,

*) Ca. 500 Aar før Christus.

at »denne Degn« maatte tage sig af hans aandelige Opdragelse!«

Fru Adonis bemærkede: »Gaar det saadan med det grønne Træ, — hvad vil der da ske med det tørre?«

Brus fortsatte: »Jeg vil ønske og haabe, at vi Lærere her i Sognet ogsaa iFremtiden mod alle maa øve den samme Velvilje, som i de forløbne Aar har haft sit Hjem hos os.« —

»Og saa vil jeg, da det nu er sent paa Aftenen, sige Adonis og hans Kone Tak for de behagelige og lykkelige Timer, som vi har tilbragt hos Dem i Aften. — Tak for behageligt Samvær.« — Derpaa sagde alle Gæsterne: »God Nat og Tak for i Aften,« — hvorpaa de fulgtes ad ud i den lyse, stille Sommernat.

SLUTNING.

Trykfejl.

Side	18,	22.	Linie: Jesper, læs Jespers.
„	30,	5.	„ Graders, læs Grader.
„	32,	4.	„ Træmmelur, læs Tremmebu·.
„	34,	20.	„ Hvert Vers, læs til hvert Vers.
„	41,	24.	„ Oblige, læs oblige —
„	44,	3.	„ franeden: Lehnsbaron, læs Lensbaron.
„	54,	21.	„ Dannede, læs dannende.
„	55,	19.	„ Dannede, læs dannende.
„	78,	1.	„ Og skulle, læs og de skulle.
„	109,	19.	„ Ligt Vilvilje, læs lidt Velvilje.

INDHOLD

	SIDE
Indledning	3
Haard Vinter	5
Præsten fortæller	8
Kaptajnen	11
De syndefulde Faddere	16
Præstens Pudel	17
Nyt Embede	18
Til det gamle Egetræ	21
I Sygebesøg	27
Capellanens Hane	30
En Præstehistorie	32
Til Kirkebryllup	33
Altergang	35
Præstens Tak var 7 Angreb	36
Præsten narrede Baronen	41
Jens Mikkelsen	43
Præstens Smil døde tre Gange	51
Pecus	57
Karussellen og det kgl. Teater	59
Børnehistorier	61
Biskop Rørdam og Abrahams Børn	64
Biskop Rørdam contra Præsten	66
Eksplosionen	69
Trøst paa Dødslejet	76
Præstens Tycho Brahesdag	79
En sand Spøgelsehistorie	84
En Degnepræken	89
En løjerlig Køretur	97
Provstens Princip	105